

ՀԱՅՑ. ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ
(ՀԱԵՄ)
ARMENIAN CHURCH YOUTH ASSOCIATION
(ACYA)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՈՒՂԵՑՈՅՑ-ԾՐԱԳԻՐ

ՆԱԽԱԳԻԾ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ
ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

ՍՈՒՐԲ ԳՐԱՅԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ
ՏՕՆԵՐՈՒ, ՏԱՂԱԴԱՐՆԵՐՈՒ, ՍՐԲՈՑ
ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ, ՍԱՂՄՈՍՆԵՐՈՒ,
ԱՂՕԹՔՆԵՐՈՒ, ՇԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒԻ ԵՒ ԵՐԳԵՐՈՒ

ԿԱԶՄԵՑ ԵՒ ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ
Գերայ. Տ. Միւռն Ծ. Վրդ. Ազնիկեան

**ՆԻՒԹԵՐՈՒ ԵՆ ԴԱՍԱԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԾՐԱԳՐԻ ԱՄՍԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ**

**MONTHLY CALENDAR
LESSON PLAN**

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- Հանդիպում նոր Անդամներու
- Տօն Վերայցման Ս. Խաչի
- Տօն Վարագայ Ս. Խաչի

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- Վերամուտ, Մշակույթի Ամիս
– Ս. Սահակ-Մեսրոպ եւ Թարգմանիչ
Վարդապետներ
- Տօն Ամենայն Արքայ
- Տօն Գիւտ Ս. Խաչի

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

- Տօն Հրեշտակապետայ
- Տօն Գոհարանութեան / Ընտանիքի եւ
երիտասարդաց եւ մանկանց օր

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- Տօն Առաքելոց եւ Առաջին Լուսաւորչաց
Մերոց Ս. Թադէոսի եւ Ս. Բարթողիմէոսի
- Ս. Յակոբ Մծրնայ Հայրապետ
- Ս. Դաւիթ Մարգարէ, Ս. Յակոբոս, Ս.
Պետրոս եւ Ս. Պօղոս Առաքեալներ
- Տօն Ս. Ծննդեան Ամերիկեան եւ
Արեւմտեան Երկիրներու / Ս. Ստեփանոս
Նախապկայ եւ Առաջին Սարկաւազ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

- Ամանոր եւ Հայկական Ս. Ծնունդ կամ
Աստուածայայտնութիւն
- Անուանակոչութիւն Տեառն Մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի

SEPTEMBER

- Welcoming Day For New Members
- Elevation of The Holy Cross
- Holy Cross of Varak

OCTOBER

- Armenian Cultural Month
– St. Sahag, St Mesrob, and Holy
Translators
- Halloween (All Saints Eve)
- Discovery of The Holy Cross

NOVEMBER

- Feast of the Archangels
- Thanksgiving / Youth and Family Day

DECEMBER

- Feast of First Illuminators: St. Thad-
deus and St Bartholomew
- St. James of Mdzpin
- St David the Prophet, Apostles St.
James, St Peter and St. Paul
- American Christmas
- Feast of St. Steven

JANUARY

- New Year
- Armenian Christmas and Theophany
- Naming of Our Lord

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

- Ս. Վարդանանց
- Տեառնընդառաջ
- Բուն Բարեկենդան

ՄԱՐՏ

* Երբեմն Մեծ Պահքը Մարտ Ամսուան կը Հանդիպի, Նմանապէս Ծաղկազարդը, Աւագ Շաբաթն ու Զատիկը Մարտ Ամսուան Ընթացքին կը Տօնախմբուին

- Ս. Քառասնից Մանկանց
- Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ (Յիշատակ Մուտն ի Վիրապ)

ԱՊՐԻԼ

- Ծաղկազարդ/Աւագ Շաբաթ եւ Սուրբ Զատիկ
- Յիշատակ Ապրիլեան Նահատակաց

ՄԱՅԻՍ

- Կարմիր / Կանաչ Կիրակի
- Մայրերու Օր
- Համբարձում
- Հոգեգարուստ

ՅՈՒՆԻՍ

- Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ (Յիշատակ Ելն ի Վիրապէն)
- Ս. Հռիփսիմէ եւ Ս. Գայիանէ
- Տօն Ս. Էջմիածնի / Հայրերու Օր

ՅՈՒԼԻՍ

- Տօն Երկոտասան Առաքելոց եւ Ս. Պօղոսի
- Տօն Այլակերպութեան / Վարդապետ

ՕԳՈՍՏՈՍ

- Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի

FEBRUARY

- St. Vartanants
- Presentation
- Poon Paregentan

MARCH

* Sometimes Lent Begins in March & Palm Sunday, Holy Week/Easter may also be in March

- Forty Martyrs
- St. Gregory the Illuminator's Descent into the Dungeon

APRIL

- Palm Sunday
- Holy Week/ Easter
- April 24, Commemoration of the Armenian Genocide

MAY

- Green / Red Sunday
- Mother's Day
- Ascension
- Pentecost

JUNE

- St. Gregory the Illuminator's Delivery from the Dungeon
- St. Hripsimeh and St. Gaianeh
- Feast of Holy Etchmiadzin
- Father's Day

JULY

- Twelve Apostles and St. Paul
- Transfiguration / Vartavar

AUGUST

- Assumption of the Virgin Mary

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Ա.- Կիրակի

ՆՈՐ ՏԱՐԻ ԵՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾՆՈՒՆԴ

- Նիւթ՝ ա.- Ինչպէ՞ս ժամանակը, տարին, մեր կեանքը իմաստաւորել, շահարկել:
- ք.- Քրիստոսով վերանորոգուիլ:
- գ.- Աստուծոյ Մարդացեալ Սէրը:

Աւետարանի հատուածներ (Մատթէոս 25:14-30, Ղուկաս 21:1-4, Մատթէոս 1:18-25, Ղուկաս 2:1-20):

- **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ**
«Շնորհքդ մեզմէ անպակաս ըրէ, Տէ՛ր Աստուած, Մեր գործերը Դո՛ւն առաջնորդէ. մեր բարի ծրարկիրները Դո՛ւն յաջողէ» (Սաղմոս 90:17):
«Ինչ գործ ալ ընէ՞ք՝ սրտանց ըրէ՞ք, այնպէս՝ ինչպէս պիտի ընէիք Տիրոջ եւ ոչ՝ մարդոց: Որովհետեւ գիտցէ՞ք, [Թէ Տիրոջմէ է որ պիտի առնէք ձեր հասուցումը]» (Կողոսացիս 3:23-24):

- **Սաղմոսի ընթերցում/ ուսուցում**
[10 վայրկեան]
Սաղմոս 118, 1 եւ 19-29
- Գոհուի՛մ յայտնեցէ՞ք Տիրոջ՝ որովհետեւ բարի է. Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:
= Բացէ՛ք ինձի արդարութեան դռները, որպէսզի ես տաճար մտնեմ եւ գոհուի՛մ յայտնեմ Տիրոջ:
- Տիրոջ տանող դռուն է ասիկա, որդարնե՛րը միայն ասկէ ներս կը մտնեն:
= Շնորհակալուի՛մ Քեզի, Տէ՛ր, որ լսեցիր ողաւանքս եւ գիտ փրկեցիր:
- Այն քարը, որ շինարարները արհամարհեցին, անկիւնաքարը եղաւ:
= Տիրոջ կամքով եղաւ ասիկա, եւ մեր աչքին սքանչելի է:
- Այսօր Տիրոջ յաղթանակին օրն է. եկէ՞ք ցնծանք եւ ուրախանանք:
= Ո՛վ Տէր, եկուր փրկէ՛ մեզ. առաջնորդէ՛ մեզ, ո՛վ Տէր:
- Օրհնեա՛լ է ան՝ որ կու գայ Տիրոջ անունով. Տիրոջ տաճարէն կ'օրհնենք ձեզ:
= Տէ՛րն է մեր Աստուածը, որ իր լոյսը տուաւ մեզի. դայար ոստեր բռնած՝ թափօ՛ւր կազմեցէ՞ք, մինչեւ ծայրերը գոհասեղանին:
- Դո՛ւն ես Աստուածս, գոհուի՛մ Քեզի:
= Գոհուի՛մ յայտնեցէ՞ք Տիրոջ՝ որովհետեւ բարի է. Անոր սէրը, ողորմութիւնը յաւիտեան են:

JANUARY

NEW YEAR and ARMENIAN CHRISTMAS

1.- Sunday

- Theme: Better use of our time and life; becoming a good stewards.
- Renew with Christ. God's incarnated Love.

Gospel Readings (Matt. 25:14-30, Luke 21:1-4, Matt. 1:18-25, Luke 2:1-20).

- **Lord's Prayer then a Prayer of Supplication:**
“Lord our God, may Your blessings be with us. Give us success in all we do!” Psalm 90:17.
“Whatever you do, do it with all your heart, as you were working for the Lord and not for men. Remember and know well that from the Lord will receive your reward” (Colossians 3:23-24).
- **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**
Psalm 118, 1 and 19-29
- Give thanks to the Lord, for He is good! For His mercy endures forever.
= Open to me the gates of righteousness; I will go through them, and I will praise the Lord.
- This is the gate of the Lord, through which the righteous shall enter.
= I will praise You, for You have answered me, and have become my salvation.
- The stone which the builders rejected has become the chief cornerstone.
= This was the Lord's doing; it is marvelous in our eyes.
- This is the day the Lord has made; we will rejoice and be glad in it.
= Save now, I pray, O Lord; O Lord, I pray, send now prosperity.
- Blessed is he who comes in the name of the Lord! We have blessed you from the house of the Lord.
= God is the Lord, and He has given us light; bind the sacrifice with cords to the horns of the altar.
- You are my God, and I will praise You; You are my God, I will exalt You.
= Oh, give thanks to the Lord, for He is good! For His mercy endures forever.

- **Մաղթանք/աղօթք/ ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

«Փառք ի բարձունս Աստուծոյ եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն եւ օրհնութիւն» (Ղուկաս 2:14):

«Աստուածածին անհարսնացեալ, բո՛ւսն անբակիրքն յղացար, եւ զԱստուածն անիմանալի ծնար, զանպարագրելին ի գիրկս քո բարձեր. նմա անդադար բարեխօսես վասն անձանց մերոց»:

«Խաւարի մէջ խարխափող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ. մահուան եւ ստուերի բնակիչներուն լոյս ծագեցաւ... Որովհետեւ մեզի մանուկ մը ծնաւ, մեզի որդի մը տրուեցաւ. Եւ իշխանութիւնը անոր ուսին վրայ պիտի լլայ: Անոր անունը պիտի կոչուի Աքանչիլի, Խորհրդակից, Հզօր Աստուած, Յաւիտեանականութեան Հայր, Խաղաղութեան Իշխան, Արդարութեան վրայ հաստատած անոր իշխանութիւնը եւ խաղաղութիւնը վախճան պիտի չունենան» (Եսայի Թ.2,6-7):

«Յեսսէին բունէն շառաւիղ մը պիտի ելլէ եւ անոր արմատէն ընձիւղ մը պիտի բուսնի ու անոր վրայ պիտի հանպչի Տիրոջ Հոգին, Իմաստութեան ու հանճարի Հոգին, Գիտութեան եւ Աստուծոյ վախին Հոգին: Անիկա Տիրոջ վախով պիտի լեցուի եւ իր աչքերուն տեսածին համեմատ պիտի չդասէ, հապա՛ աղքատին դատը արդարութեամբ պիտի տեսնէ: ...Իր մէջքին գօտին՝ արդարութիւնը, ու իր երկամունքներուն գօտին հաւատարմութիւնը պիտի լլայ: Գայլը գառին հետ պիտի բնակի ու ինձը ուլին հետ բնկողմանած պիտի հանդէպն: Հորթն ու առիւծը եւ պարարտ զուարակը մէկտեղ պիտի ճարակեն եւ զանոնք պզտիկ տղայ մը պիտի առաջնորդէ... Կաթնկեր մանուկը ի՞ժին բոյնին վրայ պիտի խաղայ եւ կաթէն կարուածը ձեռքը քարբին բոյնին վրայ պիտի դնէ: Անոնք պիտի չվնասեն... Քանպի երկիրը Տիրոջ վախով լեցուով պիտի լեցուի, ինչպէս ջուրիւրը ծովը կը ծածկեն» (Եսայի 11:1-9):

A Great and Marvelous Mystery is revealed to us on this day.

The shepherds sing with the angels giving Good Tidings to the world.

Christ is born and revealed.

A new King is born in Bethlehem, O sons of men. Bless Him, for He took on earthly form for us.

Christ is born and revealed.

He who is incomprehensible to the heavens and to the earth, is wrapped up in swaddling clothes.

Without departing from the Father, He descended to the Holy Cave.

Christ is born and revealed.

- **Before the Gospel reading must sing Trisagion “soorp Asdvadz”**

Holy God, Holy and Mighty, Holy and immortal, who was revealed for us, have mercy upon us. (For Theophany)

- **It is preferred to read the Gospel of the day. The leader should explain/comment on what was read [15 minutes].**

On this Sunday it is appropriate to speak and narrate

1.– The birth of Jesus; God’s Providence and redemptive act; His incarnation, revelation and becoming man to save and deliver humanity from evil, death and eternal peril.

2.– On the occasion of the New Year and Armenian Christmas, it is appropriate for to participate in the Divine Liturgy and take Holy Communion.

- **Announcements/ recommendations/ suggestions**

VOGHCHOOYN SOORP DZNOONTEE
GREETING AT CHRISTMAS
(THEOPHANY)

- **Շարահանի ուսուցում** [10 վայրկեան]
Կանոն Աստուածայայտութեան

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի
Որ յայտն աւուր յայտնեցաւ.
Հովիւքն երգեն ընդ հրեշտակս,
Տան աւետիս աշխարհի:

(One who gives)
- Chrisdos dzunav yev haydnetzav
Christ was born and made manifest

Ծնաւ նոր Արքայ
Ի Բեթղեհէմ քաղաքի,
Որդիք մարդկան օրհնեցէք,
Զի վասըն մարմնացաւ:

(One who receives)
= Orhniat ch haydnootiunn Chrisdosi
Blessed is the manifestation of Christ

Անբաւելին երկնի եւ երեկրի
Ի խանձարուրս պատեցաւ.
Ոչ մեկներով ի Հօրէ
Ի սուրբ այրին բազմեցաւ:
«Քրիստոս Ծնաւ եւ Յայտնեցաւ»:

- **Ճաշու Աւետարանի ընթերցումէն առաջ երգել**
Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հլօօր, սուրբ եւ
անմահ

Որ ծնար եւ յայտնեցար, ողորմեա մեզ:
(Ծննդեան, Աստուածայայտութեան)

- **Նախընտրարար ըստ Տօնացոյցի Կիրակի**
օրուան Ճաշու Աւետարանի ընթերցումը
կատարել եւ համապատասխան բացատրու-
թիւններ տար: [15 վայրկեան]

- **Անդրադառնալ կրօնական-ազգային**
տօներուն:

ա.- Թերադրելի է որ այս Կիրակի Յիսուսի
Ծննդեան զէպքի մասին անդրադառնալ, բացատ-
րել Աստուածայայտութեան խորհուրդը, թէ ինչ-
պէս մարդասէր, նախախնամ Աստուած, մեր
փրկութեան համար հաճեցաւ խոնարհիլ, մարդա-
նալ եւ մանուկ Յիսուսի միջոցաւ աշխարհը
ազատագրել մեղքի եւ մահուան կապանքներէն:

բ.- Պատշաճ է որ Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան
օրհնաբեր տօներուն առթիւ, Ս. Հաղորդութիւն
ստանալ:

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՈՂՋՈՅՆ
- ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՆԵՑԱԻ
= ՕՐ ՀՆԵԱԼ Է ՅԱՅՆՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Բ.- Կիրակի

ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ

- **Նիւթ Հոգեւոր Թլփատութիւն**

(Մկրտութիւն եւ Դրոշմ)

Աւետարանի հատուածներ (Ծննդոց 17:11-13, Գաղատացիս 4:4-5, 5:6, Կողոսացիս 2:11-12, 3:8-15, Ղուկաս 2:21, Մարկոս 1:9-11, Ղուկաս 3:21-22, Յովհաննէս 3:3-5, Եփեսացիս 23:32, Տիմոս 3:5, Գործք 2:17, Յովէյ 2:28, Երեմիա 31:31-34, Եզեկիէլ 36:25-27, Յովհաննէս 7: 37-39, 14:16-23, 16:13-14, Գործք 2:38, Հռոմայեցիս 6:3-4, Մատթէոս 28:19, Մարկոս 1:4, Գործք 19:4, Կողոսացիս 3:5, Ա. Պետրոս 3:21):

- **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ**

«Շնորհքդ մեզմէ անպակաս ըրէ, Տէր Աստուած, Մեր գործերը Դո՛ւն աւաջնորդէ. մեր բարի ծրագրերնրը Դո՛ւն յաջողէ» (Սաղմոս 90:17):

«Ինչ գործ ալ ընէք՝ սրտանց ըրէք, այնպէս՝ ինչպէս պիտի ընէիք Տիրոջ եւ ոչ՝ մարդոց: Որովհետեւ դիտցէք, թէ Տիրոջմէ է սր պիտի աւնէք ձեր հատուցումը» (Կողոսացիս 3:23-24):

- **Սաղմոսի ընթերցում/ ուսուցում**

[10 վայրկեան]

Սաղմոս 119: 1-2 եւ 9-20

- Երանի՛ անոնց, որոնք ամբասիր կեանք մը կ'ապրին, որոնք կ'ապրին Տիրոջ Օրէնքին համաձայն:

= Երանի՛ անոնց, որոնք Տիրոջ պատուիրանները կը գործադրեն, ամբողջ սրտով Անոր կը հնազանդին:

- Երիտասարդ մը ինչո՞վ կրնայ ինքզինք մաքուր պահել, եթէ ոչ՝ Քու խօսքերդ գործադրելով:

= Ամբողջ սրտով կ'ուզեմ Քեզի՛ հնազանդիլ. մի՛ ձգել որ պատուէրներէդ խտտորիմ:

- Խօսքդ սրտիս մէջ պահեցի, որպէսզի չլլայ՝ որ Քեզի՛ դէմ մեղանչեմ:

= Օրհնեա՛լ ես Դուն, Տէ՛ր, սորվեցո՛ւր ինձի Քու կանոններդ:

- Շրթունքներս անդադար պիտի կրկնեն բերնէդ դուրս եկած ամէն մէկ վճիռ:

= Հաճոյք կ'առնեմ պատուիրաններդ կատարելէն, բոլոր տեսակի հարստութիւններէն աւելի:

2.- Sunday

Naming of our Lord

- **Theme: Spiritual Circumcision (Baptism and Confirmation)**

Biblical Readings (Genesis 17:11-13, Galatians 4:4-5, 5:6, Colossians 2:11-12, 3:8-15, Luke 2:21, Mark 1:9-11, Luke 3:21-22, John 3:3-5, Ephesians 23:32, Titus 3:5, Acts 2:17, Joel 2:28, Jeremiah 31:31-34, Ezekiel 36:25-27, John 7:37-39, 14:16-23, 16:13-14, Acts 2:38, Romans 6:3-4, Matt. 28:19, Mark 1:4, Acts 19:4, Colossians 3:5, I Peter 3:21).

- **Lord's Prayer then a Prayer of Supplication:**
“Lord our God, may Your blessings be with us. Give us success in all we do!” Psalm 90:17.

“Whatever you do, do it with all your heart, as you were working for the Lord and not for men. Remember and know well that from the Lord will receive your reward” (Colossians 3:23-24).

- **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalm 119: 1-2, and 9-20

- Blessed are those whose lives are faultless, who live according to the law of the Lord.

= Blessed are those who follow His commands, who obey Him with all their heart.

- How can a young man keep his life pure? By obeying Your commands.

= With all my heart I try to serve You; keep me from disobeying Your commandments .

- I keep Your law in my heart, so that I will not sin against You.

= I praise You, O Lord; teach me Your ways.

- I will repeat aloud all the laws You have given.

= I delight in following Your commands more than in having great wealth.

- I study Your instructions; I examine Your teachings.

= I take pleasure in Your laws; Your commands I will not forget.

- Be good to me, your servant, so that I may live and obey Your teachings.

= Open my eyes, so that I may see the wonderful truths in Your law.

- I am here on earth for just a little while; do not hide Your commands from me.

- Հրահանգներդ են մտածումիս առանցքը, ուսուցումներդ՝ ուշադրութեանս առարկան:
- Կանոններդ են ինձի հաճոյք սուտղը, եւ խօսքերդ բնաւ պիտի չմոռնամ:
- Շնորհք քիչ ինձի՝ քու ծառայիդ, որպէսզի ապրիմ եւ խօսքերդ գործադրեմ:
- = Բայ աչքերս, որպէսզի տեսնեմ Օրէնքիդ հրաշալիքները:
- Ես պանդուխտ եմ երկրի վրայ, պատուէրներդ մի՛ ծածկեր ինձմէ:
- = Միրտա կ'այլի՝ տեւաբար օրէնքներուդ ըզմարով:

• **Մաղթանք/աղօթք/ ոսկեղէն համարի ուսուցում [10 վայրկեան]**

«Գացէք եւ բոլոր փոլոսները ինձի աշակերտ դարձուցէք: Զանոնք մկրտեցէք՝ Հօր, Որդիին եւ Սուրբ Հոգիին անունով: Անոնց սորվեցուցէք այն բոլոր պատուիրանները, որ ես ձեզի սուտի. եւ ահա միշտ ձեզի հետ պիտի ըլլամ, մինչեւ աշխարհիս վախճանը» (Մատթ. 28:19-20).

«Մկրտուելով՝ անոր (Յիսուսի) հետ միասին թաղուեցաք, եւ անոր հետ ալ յարութիւն առիք» (Կողոսացիս 2:11-12):

«Զեզմէ դս'ւրս նետեցէք բարկութիւնը, զայրոյթը եւ չարութիւնը: Զեր բերանէն ոեւէ հայհոյութիւն կամ լիտի խօսք չսուրի: Սուտ մի խօսիք իրարու: Մոռցէք ձեր հին կեանքն ու նախկին գործերը, եւ նոր մարդ եղէք՝ ձեր Արարիչին պատկերին համաձայն նորոգուելով ...Եղէք գթասիրտ, ողորմած, քաղցր, խոնարհ, հեզ եւ համբերատար: ...Ներեցէք իրարու՝ ինչպէս Աստուած Քրիստոսի միջոցաւ ներեց ձեզի... եւ այս բոլորին վրայ՝ աւելի սէր ունեցէք, որովհետեւ սէրը ամէն ինչի մաքողչացուցիչ շաղախն է» (Կողոսացիս 3:8-14):

• **Շարականի ուսուցում [10 վայրկեան]**

Տաղ Մկրտութեան Քրիստոսի

Ո՛վ զա՛րմա՛նայի խո՛րհուրդ այս մե՛ծ յա՛յտնեա՛լ, Ա՛րա՛րիչն Աստուա՛ծ ի՛ Երրգա-նա՛ն եկեալ:

Կա՛մէ՛ր մկրտիլ ի՛ ծառայէ՛ն իւ՛րմէ՛. չա՛ռնո՛յր Կալա՛ պետն ըզ՛մըկրտե՛լն ի՛ յանձն:

Գե՛տ, մի՛ զարհուրի՛ր, քո՛ Արա՛րիչն եմ ես. ե՛կեա՛լ մըկրտիմ եւ լուանա՛մ ը՛զմեղս:

= My heart aches with longing; I want to know Your judgments at all times.

• **Teaching of Prayer/ biblical verses [10 minutes]**

“Go to all peoples everywhere and make them my disciples: baptize them in the name of the Father, the Son, and the Holy Spirit, and teach them to obey everything I have commanded you. And I will be with you always, to the end of the age” (Matt. 28:19-20).

“For when you were baptized, you were buried with Christ, and in baptism you were also raised with Christ through your faith in the active power of God, who raised Him from the death” (Colossians 2:11-12).

“You must get rid of all these things: anger, passion, and hateful feelings. No insults or obscene talk must ever come from your lips. Do not lie to one another, for you have put off the old self with its habits and have put on the new self... You are the people of God; he loved you and chose you for his own. So then, you must clothe yourselves with compassion, kindness, humility, gentleness, and patience. Be tolerant with one another ...and forgive one another just as the Lord has forgiven you. And to all these qualities add love, which binds all things together in perfect unity” (Colossians 3:8-14).

• **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns. [10 minutes]**

Օ՛ր Հարմանի (Օ՛հ Ամազն)

Oh amazing and great mystery made manifest! God the creator coming to the river Jordan. He willed to be baptized of His Servant and the forerunner would not baptize.

Hearing this, the river Jordan turned to fly, wave after wave becoming messenger.

O river fear not, for I am Thy creator, I have come to be baptized and wash away sins.

Aysor Tzaynun Hayragan
(Today the paternal voice)

This day the voice of the Father came down from

Այսօր ձա՛յնը՛ն հայրա՛կա՛ն, յե՛րկնից իջեալ
հա՛ճոյական. սիրեցելո՛յ Որդւոյ վկա՛յ, ա՛յ, յոր-
դորէ՛, գե՛տ յորգորէ, գե՛տ Յորգանան: Յորգո-
րական ձա՛յնի՛ւ երգէ՛ր մե՛ծ կարասպետը՛ն Յով-
հաննէ՛ս:

Հոգեգալստեան Դ. աւուր Ողորմեա ԳՁ

Ա՛ղբիւր կենա՛ց բաշխող շնորհա՛ց հոգի՛դ իջեալ
ի բարձանց. գանապական պարգեւըս քո՛ բաժա՛-
նեցիր յառաքեա՛յս:

Ո՛ր ի վերայ ջուրցըն գոլո՛վ ստեղծանէիր
զարարածս, իջեալ ի ջուրց աւազանի՛ն ծնանի՛ս
որդիս Աստուծո՛յ:

Ո՛ր զարգարեալ նորոգես մի՛շտ թգնո՛ր քո
զեկեղեցի. պէսպէս շնորհաց քոց պարգեւօ՛ք
փայլի՛ն մանկուներք սորա՛:

the heaven, well pleased. To witness for the beloved
Son.

Ah, make haste, O river, make haste, O river Jor-
dan. The great precursor John sang with the voice of
good tidings.

9.— Կիրակի

Յովհաննէս Մկրտիչ

- **Նիւթ՝ Քրիստոսի եւ քրիստոնէական կրօնի Նախահարապետը**

Աւետարանի հասուածներ (Մատթէոս 3:1-17, 14:1-12, Մարկոս 1:1-9, 6:17-29, Ղուկաս 1:5-25, 39-45, 57-80, 3:3-20, Յովհաննէս 1:15-34):

- **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ**

«Մի ճգնաւորը սուրբ Յովհաննէս, ապաշխարութիւն քարոզելով մարդոց մեղքերը մկրտութեամբ սրբեցիր եւ մեզ պատրաստեցիր յանուն Ս. Երրորդութեան Ս. Հոգիի կրակով մկրտելու՝ ստանալու երկնային շնորհներու անսպառ պարգեւները»:

- **Սաղմոսի ընթերցում/ուսուցում**

[10 վայրկեան]

Սաղմոս 119: 89-105

- Տէ՛ր, յաւիտեա՛ն ես դուն, եւ քու խօսքդ երկնքին պէս հաստատուն է:

= Հաւատարմութիւնդ տեւական է՝ դարէ դար, ինչպէս անխախտ կը մնայ երկիրը, որ դուն հաստատեցիր:

- Մինչեւ այսօր ամէն ինչ քու հրամանովդ կանդուն կը մնայ, որովհետեւ բոլորն ալ քո՞ծառաներդ են:

= Եթէ՛ Օրէնքդ ուրախութիւնս չըլլար, արդէն շատոնց կորուած կ'ըլլայի տառապանքիս մէջ:

- Բնու ախախ չմտնամ հրահանգներդ, որոնցմով զիս կենդանի պահեցիր:

= Քո՛ւկդ եմ ես, փրկէ՛ գիս, որովհետեւ ջանացի հրահանգներդ գործադրել:

- Ամբարիշտները առիթի կը սպասեն զիս կորուստի մասնելու, բայց ես տեւաբար պատուիրաններուդ մասին կը խորհիմ:

= Տեսայ որ ամէն կատարելութիւն սահման մը ունի, մինչ պատուէրներդ անսահմանօրէն կատարեալ են:

- Ինչքա՛ն կը սիրեմ Օրէնքդ: Ամէն օր ա՛ն է խորհրդածութեանս առարկան:

= Պատուէրներդ գիս թշնամիներէս աւելի լիմաստուն ըրին, որովհետեւ զանոնք ընդմիշտ ի՛մս դարձուցի:

- Բոլոր ուսուցիչներէս աւելի խորամիտ եղայ, որովհետեւ պատուիրաններդ են մտածումիս առանցքը:

3.— Sunday

John The Baptist

- **Theme: The Forerunner**

Gospel Readings: (Matt. 3:1-17, 14:1-12, Mark 1:1-9, 6:17-29, Luke 1:5-25, 39-45, 57-80, 3:3-20, John 1:15-34).

- **Lord's Prayer then a Prayer of Supplication:**

“St John the hermit you preached repentance and by baptizing people you washed away their sins and prepared us to receive spiritual baptism of fire in the name of the Holy Trinity, and the graces of eternal gifts.”

- **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalm 119: 89-105

- Your word, O Lord, will last forever; it is eternal in heaven.

= Your faithfulness endures through all the ages; you have set the earth in place, and it remains.

- All things remain to this day because of your command, because they are all your servants.

= If your law had not been the source of my joy, I would have died from my sufferings.

- I will never neglect your instructions, because by them you have kept me alive.

= I am yours, save me! I have tried to obey your commands.

- Wicked men are waiting to kill me, but I will meditate on your laws.

= I have learned that everything has limits; but your commandment is perfect.

- How I love your law! I think about it all day long.

= Your commandment is with me all the time and makes me wiser than my enemies.

- I understand more than all my teachers, because I meditate on your instructions.

= I have greater wisdom than old men, because I obey your commands.

- I have avoided all evil conduct, because I want to obey your word.

= I have not neglected your instructions, because you yourself are my teacher.

= Տարեցներէն աւելի խորիմաց դարձայ, որովհետեւ հրահանգներդ պարտադրեցի:

- Բոլոր չար ճամբաներէն հեռու մնայի, որպէսզի քու խօսքերդ պարծալլեն:

= Օրէնքներէդ չչեղեցայ ես բնաւ, որովհետեւ դուն ինքդ պանոնք ինծի սորվեցուցիր:

- Ի՛նչ քաղցր են խօսքերդ ինծի համար, ինչքան որ մեղրը՝ քիմքիս համար:

= Հրահանգներուդ հետեւելով՝ խորիմաց դարձայ, ուստի ատեցի բոլոր խարդախ ճամբաները:

- Խօսքդ ճրագ է քայլերուս, լուսաւորող՝ ճամբաներուս:

• Մաղթանք/աղօթք/սկեզէն համարի ուսուցում [10 վայրկեան]

«Դ՛ո՛ւն (Յովհաննէս), Բարձրեալին մարգարէն պիտի կոչուիա եւ Տիրոջ առջեւէն պիտի քալես՝ անոր ճամբան պատրաստելու, որպէսզի վխայնես իր ժողովուրդին, թէ պիտի փրկուին՝ իրենց մեղքերուն ներում գտնելով. որովհետեւ Աստուած իր զթառատ ողորմութեամբ իբրեւ Արեգակ՝ երկինքէն պիտի ծագի մեր վրայ, եւ յայտնուի մեզի, որ խաւարի մէջ եւ մահուան շուքին տակ կը մնայինք, որպէսզի մեր ոտքերը դէպի խաղաղութեան ճամբան ուղղէ» (Ղուկաս 1:76-79):

«Պէտք է գործով ցոյց տայ թէ ապաշխարած ենք, այլապէս Աստուծոյ արդար դատաստանէն կարելի չէ փախչիլ: Այն ծառը, որ լաւ պտուղ չի տար՝ պիտի կտրուի եւ կրակ նետուի» (Ղուկաս 3:7-9):

«Ես ձեզ ջուրով կը մկրտեմ, բայց ինձմէ աւելի հզօրը պիտի գայ, որ ձեզ Ս. Հոգիով եւ կրակով պիտի մկրտէ: Ես անոր կօչիկին կապերն իսկ քակելու արժանի չեմ» (Ղուկաս 3:16):

• Շարականի ուսուցում [10 վայրկեան]

Յովհաննէս Մկրտիչի Գլխատման
Տէր Յերկնից եւ Համբարձի Աջ

- How sweet is the taste of your instructions – sweeter even than honey!

= I gain wisdom from your laws, and so I hate all bad conduct.

- Your word is a lamp to guide me and a light for my path.

• Teaching of Prayer/ biblical verses [10 minutes]

“And you child (John), will be called the prophet of the Highest; For you will go before the face of the Lord to prepare His ways, to give knowledge of salvation to His people by the remission of their sins, through the tender mercy of our God, with which the Dayspring from on high has visited us, to give light to those who sit in darkness and the shadow of death, to guide our feet into the way of peace” (Luke 1: 76-79).

“Therefore bear fruits worthy of repentance, otherwise you cannot escape from the wrath of God; therefore every tree which does not bear good fruit is cut down and thrown into the fire” (Luke 3: 7-9).

“I indeed baptize you with water; but One mightier than I is coming, whose sandal strap I am not worthy to loose. He will baptize you with the Holy Spirit and fire” (Luke 3:16).

• Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns [10 minutes]

Երկնաբաղաբային Յովհաննէ՛ս, մեծ ի ծնունդս կանանա՛ց, քարոզէ՛ր յանապատի ազգ արարո՛ղ բարբառովն ըզժագո՛ւմըն լուսոյ արեգականն արդարութեա՛ն:

Ճըշարի՛ս մարգարէ եւ ձեռնադրող Որդւո՛յն Աստուծոյ յառաջընթա՛ց կարապետ եւ պատմող աստուածայի՛ն օրինացն, հո՛րդէ՛ր ճանապարհս թագաւորին յաւիտենի՛ց:

Յանօրէ՛ն գինարբուսըն մոլեգնեալ Հերովդիադայ, ի պարգեւի՛ մա՛սին խընդդէ՛ր ըզգըտուխ մարգարէին, շիջուցանե՛լ զարուսեակն եւ գանադօտ յապտե՛րն:

Բարեխօսութեան Զօրաւոր Աղօթք

Փառաւորեալ Տէր

Փառաւորեալ Տէր, ընդունէ՛ քու ծառայիդ աղաչանքը, եւ դէպի բարին կատարէ իմ խնդրանքներս, բարեխօսութեամբք սրբուհի Աստուածածնին, եւ Յովհաննէս Մկրտիչին, եւ սուրբ Ստեփաննոս Նախավկային, եւ մեր Լուսաւորչին՝ սուրբ Գրիգորին, եւ սուրբ առաքեալներուն, մարգարէներուն, վարդապետներուն, մարտիրոսներուն, հայրապետներուն, ճգնաւորներուն, կոյսերուն, մենակեացներուն եւ երկնքի մէջ թէ երկրի վրայ գտնուող քու բոլոր սուրբերուդ: Եւ քեզի անբաժանելի Ս. Երրորդութեանդ՝ փառք եւ երկրպագութիւն, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Prayer of Strong Intercession

Glorious Lord, accept the supplications of your servant and fulfill them towards that which is good, through the intercession of the Holy Mother of God, John the Baptist, and saint Stephen the Protomartyr, and saint Gregory our Illuminator, and the holy Apostles, the Prophets, the Teachers, the Martyrs, the Patriarchs, the Hermits, the Virgins, and of all Your saints in heaven and on earth. And glory and worship be to You, O Indivisible Holy Trinity, forever and ever. Amen.

7.- Կիրակի

**Քարեկենդան Առաջաւորաց Պահօքի
եւ Ս. Սարգիս Զօրավար**

- **Նիւթ՝ «Քրիստոս՝ կեանքի հաց եւ ջուր»**
(Իմաստաւոր պահեցողութիւն)

Աւետարանի հատուածներ (Բ. Տիմոթէոս 2: 15-26, 3:1-12, Յովհաննէս 6:15-21, 22-38):

- **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ արտասանել «Առաքելական Հանդանակ»ը**

Կը հաւատամ ամենակալ Հայր Աստուծոյ, երկինքի եւ երկրի արարիչին, եւ անոր միածին Որդւոյն՝ մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի, որ Ս. Հոգիով յղացաւ եւ ծնաւ կոյս Մարիամէն. չար-չարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ եւ թաղուեցաւ, եւ երրորդ օրը յարուցիւն առաւ մեռելներէն. երկինք համ-բարձաւ եւ ամենակալ Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ, ուրիշ պիտի գայ դատելու ողջերն ու մեռելները:

- **Սաղմոսի ընթերցում/ ուսուցում**

[10 վայրկեան]

Սաղմոս 37:1-7

- Բնաւ չարերուն նմանիլ մի՛ ցանկար, ո՛չ ալ նախանձէ անօրէն մարդոց:

= Որովհետեւ անոնք շուտով պիտի խամրին խոտի պէս, պիտի չորնան այնպէս՝ ինչպէս դալար բոյսը կը չորնայ:

- Տիրոջ վստահէ եւ լարիք ըրէ, որպէսզի երկրի մրայ ապրիս եւ ապահովութիւն վայելես:

= Միակ ուրախութիւնդ Տէրը թող լլցայ, եւ ինք սրտիդ բոյր բաղձանքները պիտի ոտայ:

- Քո կեանքդ Տիրոջ յանձնէ, եւ վստահ եղիր, ան ամէն ինչ պիտի տնօրինէ:

= Յերեկի պէս պիտի չողացնէ արդարութիւնդ, իրաւունքդ՝ կէսօրուան արեւուն պէս:

- Լռութեամբ հնազանդէ՛ Տիրոջ, սիրտդ մի՛ նեղեր անոնց համար՝ որ անիրաւ յաջողութեան կը հասնին, եւ անոնց համար՝ որոնք չարիք կը նիւթեն:

- **Սաղթանք/ աղօթք/ ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

4.- Sunday

Sunday of Catchmens and St. Sarkis the Commander

- **Theme: "Christ the living bread and water"**
(Meaningful Fasting)

Biblical Readings: (II Timothy 2:15-26, 3:1-12, John 6:15-21, 22-38).

- **Lord's Prayer then recite/confess the Apostolic Creed:**

"We believe in the all-Holy Trinity, in the Father and in the Son, and in the Holy Spirit. We believe in the annunciation of Gabriel, in the Nativity of Christ, in His Baptism, His passion, His Resurrection, His Divine Ascension, His sitting at the right hand of the Father and His awesome and glorious Second Coming, we confess and we believe".

- **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**
Psalm 37:1-7

- Don't be worried on account of the wicked; don't be jealous of those who do wrong.

- They will soon disappear like grass that dries up; they will die like plants that wither.

- Trust in the Lord and do good; live in the land and be safe.

= Seek your happiness in the Lord; trust in him, and he will help you;

- He will make your righteousness shine like the noonday sun.

- Be patient and wait for the Lord to act; don't be worried about those who prosper or those who succeed in their evil plans.

- Don't give in to worry or anger; it only leads to trouble.

- **Teaching of Prayer / biblical verses**
[10 minutes]

A prayer of Repentance

At all times these are my prayers and supplications -that You wash away all my sins and transgressions; deliver and protect O my Lord, Your servant from the dread of the Enemy, for You are man-loving God.

Յամենայն ժամու

(Մեղքերէն սրբուերու խնդրանք)

«Ա՛յս է իմ ամէն ժամու աղաչանքս.
Իմ մեղքերէն սրբէ՛ գրս, Տէ՛ր, եւ թշնամիէն պահէ՛
գիրս՝ Քու ծառայդ, մարդասէր Տէր»:

- **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]

Ս. Սարգիս Զորավարին

(Օրհնութիւն ԱԿ)

Ամենասուրբ Երրորդութեանն ընտելեալ
ծառայ եւ հաւատարիմ. յաղթող սպառապէ՛ն եւ
քաջ նահատակ. երազահաս սուրբող Սարգիս
չնորհաց օ՛թե՛ւան. բարեխօս լիս առ Քրիստո՛ս
վասն անձա՛նց մե՛րո՛ց:

Կանոն Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի

Մանկունք ԳՁ

Այսօր տօնէ՛ եկեղեցի ուրախութեամբ
ըզ յիշատակ սրբոյն Գրիգորի. որով լուսաւորեալ
պայծառացաւ վա՛յե՛լչապէս, ի հանդերձս յոսկե-
հուռքս գարդարեա՛լ ե՛ւ պրսակեալ, օրհնեցէ՛ք
մանկու՛նք գ՛րիստոս թաղաւ՛ո՛ր:

Մանկունք ԴՁ

Հրաշափա՛ն Աստուած եւ միշտ բա՛րե-
խնամո՛ղ. որ յառա՛ջ գիտութեամբ ըզփոյ-
կութիւ՛ն հայաստանեա՛յց բսկր՛գբնաւորեալ, ի
պա՛րթեւական մեղապարտ ազգէն լուսաւորիչ
մե՛զ շնորհեցե՛ր. վասն որոյ բարեխօսութեամբ
սորա Փրորկի՛ց կե՛ցո ըզմեզ ա՛յժմ եւ ի քո յահաւո՛ր
դալը՛ստեա՛նն:

Տեսող Ամենայնի

Ամենատես Աստուած, մեղանչեցի քեզի դէմ՝
մտածումով, խօսքով եւ գործով: Չնջէ՛ իմ
յանցանքներու մուրհակը, եւ Կեանքի Գիրքին մէջ
գրէ անուսու:

Seer of All

Seer of all, I have sinned against You in thought,
word, and deed. Erase the record of my transgres-
sions, and write my name in the book of life.

Կիրակի

ԱՐՏԱՔՍՄԱՆ ԿԻՐԱԿԻ

Նիւթ՝ Պատուիրանապահութիւնը Արքայութեան Դուռ եւ Անմահութեան Ճանապարհ

Աստուածաշնչական հաստատումներ (Մննդոց 2:7-24, 3:8-19, 22-24, Ծսայի 33:2-22, Հռոմայեցիս 12:1-29, 13:1-10, Մատթէոս 5:17-48):

• **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ**
Ամենակալ Տէ՛ր, աւելցո՛ւր եւ բազմապատկէ՛ մեր հաւատքը, յոյսն ու սէրը, եւ առաքինութեան մեր բարի բոլոր գործերը

• **Սաղմոսի ընթերցում/ուսուցում**
[10 վայրկեան]
Սաղմոս 51:1-13

- Ողորմէ՛ ինձի, ո՛վ Աստուած, Դուն՝ որ ա՛յնքան ողորմած ես. քու անսահման դժութեամբդ իմ յանցանքս ներէ՛ ինձի
- = Ամբողջութեամբ մաքրէ՛ զիս իմ անօրէնութենէս, եւ իմ մեղքէս զիս սրբէ՛:
- Գիտեմ, յանցանք գործեցի, մեղքս բնու մխրէս է՛ ելլեր:
- = Քեզի, միայն Քեզի՛ դէմ մեղանշեցի, Տէ՛ր, գործեցի այն՝ ինչ որ Դուն չարիք կը նկատես:
- Ուստի արդար ես, ի՛նչ վճիռ ալ արձակես. իրաւացի ես, ի՛նչ պատիժ ալ սահմանես:
- = Արդարեւ, անօրէն եմ ծնունդէս ի վեր, մեղաւոր եմ մօրս յղութեան պահէն սկսեալ:
- Սակայն Դուն, Տէ՛ր, որովհետեւ մարդուս սրտին մէջ ճշմարտութիւնը կ'ուզես տեսնել, ծածուկ կերպով իմաստութիւնդ յայտնեցիր ինձի:
- = Ուստի ներումիդ ցօղով սրբէ՛ զիս, եւ պիտի մաքրուիմ, յուս՛ զիս, եւ ձիւնէն աւելի մաքուր պիտի ըլլամ:
- Յնձութիւնն ու ուրախութիւնը վերադարձո՛ւր ինձի, եւ տառապած սոկոյներս պիտի ցնծան:
- = Նկատի մի՛ առնեք մեղքերս, ներէ՛ բոլոր յանցանքներս:
- Մաքուր սիրտ մը հաստատէ մէջս, ո՛վ Աստուած, նոր եւ ուղիղ հոգի՛ դիր իմ ներսիղիս:

Sunday

SUNDAY OF THE EXPULSION

Theme: How to use and manage our temporal world affairs, wealth and talents to attain spiritual gains and merit eternal life?

Biblical readings: (Genesis 2: 7-24, 3:8-19, 22-24, Isaiah 33:2-22, Romans 12:1-29, 13:1-10, Matthew 5:17-48).

• **Lord's Prayer then prayer of supplication:**
Increase in us, O Lord almighty, faith, hope and love and all virtuous deeds and works.

• **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**
Psalm 51:1-13

- Be merciful to me, O God, because of Your constant love. Because of Your great mercy wipe away my sins!
- = Wash away all my evil and make me clean from my sin!
- I recognize my faults; I am always conscious of my sins.
- = I have sinned against You -only against You- and done what You consider evil. So You are right in judging me; You are justified in condemning me.
- I have been evil from the day I was born; from the time I was conceived, I have been sinful.
- = Sincerity and truth are what You require; fill my mind with Your wisdom.
- Remove my sin, and I will be clean; wash me, and I will be whiter than snow.
- = Let me hear the sounds of joy and gladness; and though You have crushed me and broken me, I will be happy once again.
- Close Your eyes to my sins and wipe out all my evil.
- = Create a pure heart in me, O God, and put a new and loyal spirit in me.
- Do not banish me from Your presence; do not take Your Holy Spirit away from me.

= Ներկայութենէդ մի՛ զրկեր զիս, Տէ՛ր, եւ Քու Սուրբ Հոգիդ թող չլքէ՛ զիս:

- Փրկութեանդ ցնծութիւնը սուր ինծի, եւ Քու կամքիդ հնազանդ հոգի մը զիր իմ մէջս:

= Որպէսզի անօրէններուն սորվիցնեմ Քու կամքդ, եւ մեղաւորները Քեզի՛ դառնան:

• **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

«Աստուած մեզ փրկեց, ո՛չ թէ մեր կատարած արգար գործերուն համար, այլ՝ պարզապէս ողորմած ըլլալուն համար: Մեզի նոր ծնունդ տուաւ մկրտութեամբ եւ Ս. Հոգիին միջոցաւ մեզ վերանորոգեց: Աստուած Ս. Հոգին առատօրէն մեր վրայ թափեց՝ մեր փրկչին Յիսուս Քրիստոսի միջոցաւ, որպէսզի Քրիստոսի շնորհքովը արգարացած՝ ժառանգենք յաւիտենական կեանքը, որուն կը յուսանք» (Տիտոս 3:5-7):

«Հոգիով առաջնորդուեցէ՛ք եւ մարմնի ցանկութիւններուն զերի մի՛ լլլաք, որովհետեւ մարմինը կը ցանկայ Հոգիին հակառակ բաներուն, եւ Հոգին՝ մարմնին հակառակ» (Գաղատացիս 5:16-17):

«Այն չէ, ինչ որ մարդուն բերանը կը մտնէ, որ կը պղծէ, այլ այն ինչ՝ որ բերնէն կ'ելլէ» (Մարկոս 7:15):

«Մոռցէ՛ք ձեր հին ինքնութիւնը, այսինքն՝ ձեր նախկին ապրելակերպը, որ խաբուսիկ ցանկութիւններով ապականած էր, վերանորոգուեցէ՛ք հոգիով, ձեր մտածելակերպը փոխելով, եղէք նոր մարդ մը՝ Աստուծոյ պատկերին համաձայն ստեղծուած, եւ ապրեցէ՛ք ճշմարիտ կեանքի՝ արդարութեամբ ու սրբութեամբ» (Եփեսացիս 4:22-24):

«Մի՛ պարտուիր չափէն, այլ բարիով յաղթէ չարին» (Հռովմայեցիս 12:21):

= Give me again the joy that comes from Your salvation, and make me willing to obey You.

- Then I will teach sinners Your commands, and they will turn back to You.

• **Teaching of Prayer/ biblical verses**
[10 minutes]

"God saved us; it was not because of any good deeds that we ourselves had done, but because of His own mercy that He saved us, through the Holy Spirit, who gives us new birth and new life by washing us. God poured out the Holy Spirit abundantly on us through Jesus Christ our Savior, so that by His grace we might be put right with God and come into possession of the eternal life we hope for" (Titus 3:5-7).

"Let the Spirit direct your lives, and you will not satisfy the desires of the human nature. For what our human nature wants is opposed to what the Spirit wants, and what the Spirit wants is opposed to what our human nature wants" (Galatians 5:16-17).

"There is nothing that goes into a person from the outside which can make him ritually unclean. Rather, it is what comes out of a person that makes him unclean" (Mark 7:15).

"Get rid of your old self, which made you live as you used to – the old self that was being destroyed by its deceitful desires. Your hearts and minds must be made completely new, and you must put on the new self, which is created in God's likeness and reveals itself in the true life that is upright and holy" (Ephesians 4:22-24).

"Do not let evil defeat you; instead, conquer evil with good" (Romans 12:21).

• **Շարականի ուսուցում [10 վայրկեան]**
Մեծի Պահոց Երկրորդ Կիրակի Դ.Ձ.

Որ գորչես սրբութեան պահոց նախ ի դրախտին աւանդեցե՛ր, զո՛ր ոչ պա՛հե՛լով նախաստեղծիցըն ճաշակմամբ պտղոյն ճաշակեցին ըզպառնութիւն մեղաց եւ մա՛հու, վասն որո՛յ շնորհեա մեզ, Տէր, ճաշակել ըզքազցրութիւն քոց պատուիրանաց:

Որ զանպան վիրօք մեղաց հարաք յոգիս ի թշնամուսն, ե՛լ ի բա՛զմա՛յպա՛տիկ հիւանդութիւնս կարօտացաք մայրպախրիկ բառնայո՛յ ըզցաւրս մեր, վասն որո՛յ ըլծըկես ըզմեզ, Քրիստո՛ս, որպէ՛ս մարդա՛սէ՛ր:

Որ եկիր ի վրկութիւն մարդկան ծնրնդեամբ կուսի՛ն Մա՛րիա՛մու՛, ե՛լ կենդանա՛րար քո յա՛րութեամբդ հրաւիրեցեր ըզմահացեալքս ի յարութիւն անմահութեան. վասն որո՛յ աղաչանօք մօր քո՛յ կեցո զմեզ, Փրկի՛ր:

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԵՐԳԵՐԷՆ
Յարեւելից Դ.Կ.

Յարեւելից մինչ ի մուտս, ի հիւսիսոյ եւ ի հարաւոյ, ամենայն ազգք եւ ազինք, յօրհնութիւն նոր օրհնեցէք զարարիչն արարածոց, որ ծագեաց ըզյոյս արեգականն այսօր յաշխարհս:

Եկեղեցիք արդարոց, փառաբանիչք ամենասուրբ Երրորդութեանն, յառաւօտըս լուսոյ՝ զառաւօտ խաղաղութեան Քրիստոս գովեցէ՛ք ընդ Հօր եւ Հոգւոյն, որ ծագեաց ըզյոյս գիտութեան խրոյ ի մեզ:

ԵՐԱՆԻՆԵՐ

«Երանի՛ հոգիով աղքատներուդ, որովհետեւ ձերն է Աստուծոյ արքայութիւնը»

«Երանի՛ ձեզի՛ այժմ քաղցածներուդ, որովհետեւ պիտի յագենաք»

«Երանի՛ ձեզի՛ այժմ լացողներուդ, որովհետեւ պիտի խնդաք»

«Երանի՛ ձեզի՛ երբ մարդիկ ատեն ձեզ, մերժեն ձեզ ընդունիլ, եւ նախատեն, ձեր մասին չարախօսեն եւ ձեզ ամբաստանեն՝ մարդու Որդիին հետեւելնուդ համար»

«Այդ օր ուրախացէ՛ք եւ ցնծացէ՛ք, որովհետեւ մեծ վարձատրութիւն պիտի ունենաք երկինքի մէջ» (Ղուկաս 6:20-23):

• **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns**
[10 minutes]

Second Sunday of Lent

O Lord, who didst commit first in paradise the law of holy abstinence unto the first-created, who broke it by tasting the fruit and thereby tasting the bitterness of sin and death, grant unto us that we may taste the sweetness of thy commandments.

We have been smitten in our souls by the Enemy with diverse wounds of sin, and in our manifold infirmities we are in need of thee, the lover of man, to relieve our pains; therefore, O Christ, that lovest man, heal us.

Thou who didst come for the salvation of man by being born of the virgin Mary, and by thy life-giving resurrection didst call us, the dead, unto the resurrection of immortality, through the prayers of thy mother, O Savior, quicken us.

HYMNS OF SUNRISE HOUR

From the East to the West, from the North to the South all nations and generations praise the Creator of creatures, for He made the light of the sunrise today over the world.

O congregation of the righteous, glorifiers of the All-Holy Trinity; in this morning of light, praise the Christ the Morning of Peace, together with the Father and the Spirit; for He has made the light of His knowledge shine over us.

BEATITUDES

“Blessed are you poor, for yours is the kingdom of God.

Blessed are you who hunger now, for you shall be filled.

Blessed are you who weep now, for you shall laugh.

Blessed are you when men hate you, and when they exclude you, and revile you, and cast out your name as evil, for the Son of Man’s sake.

Rejoice in that day and leap for joy! For indeed your reward is great in heaven” (Luke 6:20-23).

Կիրակի

**ԱՆԱՌԱԿԻ ԿԻՐԱԿԻ
ՆԻՒԹ՝ Մեղք, Անկում, Ձղջում եւ
Վերականգնում**

Աստուածաշնչական հատուածներ (Եսայի 54:11-17, 55:1-13, Բ. Կորնթացիս 6:1-18, 7:1, Ղուկաս 15:1-32),

• **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ**
Աստուած իր Միածին Որդի Յիսուսը աշխարհ դրկեց, որպէսզի կորսուածները գտնէ եւ Աստուծմէ հեռացած մեղաւորները փրկէ:

• **Սաղմոսի ընթերցում/ուսուցում**
[10 վայրկեան]
Սաղմոս 103: 1-5, 8-14

- Օրհնաբանէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս, օրհնաբանէ՛ Անոր սուրբ անունը, ո՛վ իմ էութիւնս ամբողջ: Օրհնաբանէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս, եւ մի՛ մոռնար Անոր բոլոր պարգեւները:
= Ա՛ն է որ կը քաւէ բոլոր մեղքերդ, կը բժշկէ բոլոր հիւանդութիւններդ:
- Ա՛ն է որ կեանքդ կը փրկէ կորուստէն, եւ իր սիրովն ու գթութեամբը կը պարուրէ քեզ:
= Ա՛ն է որ բարիքներով կը լեցնէ քու կեանքդ, այնպէս՝ որ միշտ երիտասարդ մնաս, արծիւներուն պէս:
- Ողորմած եւ բարեգութ է Տէրը, համբերատար եւ գթառաս: = Անկա մեզ չի մեղադրեր մինչեւ վերջ, յաւիտեանապէս մեզի դէմ ոխ չի պահեր:
- Մեր մեղքերուն համեմատ չի՛ պատժեր մեզ, մեր անօրէնութիւններուն համեմատ չի՛ հատուցաներ:
- Այ՛, որքան որ երկինքը բարձր է երկրէն, այնքան մեծ է իր հոգածութիւնը իրմէ ակնածողներուն հանդէպ:
- Որքան հեռու է արեւելքը արեւմուտքէն, այնքան մեզմէ հեռացուց մեր յանցանքները:
= Ինչպէս հայր մը կը դուրգուրայ իր զաւակներուն վրայ, այնպէս Տէրը կը դուրգուրայ իրմէ ակնածողներուն վրայ, որովհետեւ ինք լաւ գիտէ մեր կազմուածքը, եւ չի մոռնար որ հողեղէն ենք:

Sunday

**SUNDAY OF THE PRODIGAL SON
Theme: Sin; Fall; Repentance and Restoration**

Biblical readings: (Isaiah 54:11-17, 55:1-13, 2 Corinthians 6:1-18, 7:1).

• **Lord’s Prayer then prayer of supplication:**
God sent His Only Begotten Son Jesus to the world to seek and find the lost, and to save sinners who are alienated from God.

• **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalm 103: 1-5, 8-14

- Praise the Lord, O my soul! And all that is within me, praise His holy name! Bless the Lord, O my soul, and do not forget all His benefits
= He forgives all my sins and heals all my diseases.
- He keeps me from the grave and blesses me with love and mercy.
= He fills my life with good things, so that I stay young and strong like an eagle.
- The Lord is merciful and gracious, slow to become angry and full of constant love.
= He does not keep on rebuking; He is not angry forever.
- He does not punish us as we deserve or repay us according to our sins and wrongs.
= As high as the sky is above the earth, so great is His love for those who have reverence for Him.
- As far as the east is from the west, so far does He remove our sins from us.
= As a father is kind to his children, so the Lord is kind to those who honor Him. He knows what we made of; He remembers that we are dust.

• Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում [10 վայրկեան]

«Հովիւը կորսուած ոչխարը կրկէ գտնէ, ուրախութեամբ իր ուսերուն վրայ կը դնէ եւ տուն կը դառնայ, կը կոնչէ իր բարեկամներն ու դրացիները եւ կ'ըսէ անոնց. 'Ուրախացէ՛ք ինծի հետ, որովհետեւ կորսուած ոչխարս գտայ': Կ'ըսեմ ձեզի, երկինքի մէջ նոյնպէս ուրախութիւն պիտի լլլայ մէկ ապաշխարող մեղաւորի համար» (Ղուկաս 15:6-7),

«Տանտիկինը իր կորսնցուցած արծաթ գրամը երբ գտնէ, կը կոնչէ իր բարեկամուհիներն ու դրացիները եւ կ'ըսէ անոնց. 'Ուրախացէ՛ք ինծի հետ, որովհետեւ կորսնցուցած դահեկանս գտայ': Կ'ըսեմ ձեզի, Աստուծոյ հրեշտակները նոյն ձեւով պիտի ուրախանան մեղաւորի մը համար, որ կ'աղաչխարէ» (Ղուկաս 15:8-10):

«Հայր, մեղանչեցի Աստուծոյ եւ քեզի դէմ. այլեւս արժանի չեմ քու որդիդ կոչուելու. զիս նկատէ քու գործաւորներէդ մէկը» (Ղուկաս 15:18-19),

«Հայրը իր ծառաներուն հրամայեց. 'Անմիջապէս բերէ՛ք լաւագոյն պատմուճանը եւ հագցուցէ՛ք իրեն. մատանի անցուցէ՛ք իր մատին եւ կօշիկ տուէ՛ք իրեն: Բերէ՛ք պարարտ հորժր, մորթեցէ՛ք, ուտենք եւ ուրախանանք: Եւ որովհետեւ իմ այս գաւազն մեռած էր՝ ողջնցաւ, կորսուած էր՝ գտնուեցաւ'» (Ղուկաս 15:22-24):

«Եթէ մարդոց ներէք իրենց յանցանքները, ձեր երկնաւոր Հայրն այ պիտի ներէ ձեզի: Իսկ եթէ մարդոց չներէք իրենց յանցանքները, ձեր երկնաւոր Հայրն այ պիտի չներէ ձեր յանցանքները» (Մատթէոս 6:14-15),

«Ամբարիշտ մեղաւորին մեռնիլը չե՛մ ուզեր, — կ'ըսէ Տէրը, — այլ կ'ուզեմ որ ան իր չար ճամբաներէն դառնայ եւ փրկուի» (Եզեկիէլ 33:11),

• Teaching of Prayer/ biblical verses [10 minutes]

“When the shepherd finds the lost sheep, he is so happy that he puts it on his shoulders and carries it back home. Then he calls his friends and neighbors together and says to them, ‘I am so happy I found my lost sheep. Let us celebrate!’ In the same way, I tell you, there will be more joy in heaven over one sinner who repents” (Luke 15:5-7).

“When the housewife finds her lost silver coin, she calls her friends and neighbors together, and says to them, ‘I am so happy I found the coin I lost. Let us celebrate!’ In the same way, I tell you, the angels of God rejoice over one sinner who repents” (Luke 15:8-10).

“Father, I have sinned against God and against you. I am no longer fit to be called your son; treat me as one of your hired workers” (Luke 15:18-19).

“But the father called to his servants. ‘Hurry!’ he said. ‘Bring the best robe and put it on him. Put a ring on his finger and shoes on his feet. Then go and get the prize calf and kill it, and let us celebrate with a feast! For this son of mine was dead, but now he is alive; he was lost, but now he has been found’” (Luke 15:22-24).

“For if you forgive men when they sin against you, your heavenly Father will also forgive you. But if you do not forgive men their sins, your Father will not forgive your sins” (Matthew 6:14-15).

“I do not enjoy seeing a sinner die. I would rather see him stop sinning and live, — says the Sovereign God” (Ezekiel 33:11).

- **Շարականի ուսուցում [10 վայրկեան]**
Մենի Պահոց Երրորդ Կիրակի Գ.Կ.

*Օրհնեմք ըզքեզ, անբակիզքն Հայր Որդ-
ւոյդ միածնի, զոր առաքեցեր ի դարձումն
մոլորեալ ոչխարին. դարձո եւ զմեզ ի մեղաց,
որդւոյ քոյ շարչարանօք:*

*Գովեմք ըզքեզ, Բան եւ Լոյս, որ գտի-
րական քո պատկեր լուսով ճրագի քոյ գլտեալ
վերականգնեցեր. կանգնեա՛ գանկեայրս մեղօք
քոյին սուրբ չարչարանօք:*

*Բարեբանեմք գիառակիցդ Հօր գՀոգիդ
ճրչմարիտ, որ նորոգեցեր ըզհնացեայքս մեղօք
հընոյն Ադամայ. նորոգեա եւ զմեզ ի մեղաց
նորոգութեամբ քո շնորհաց:*

*Ուրախացի՛ր, Բարձրելոյն հովանացեալ
գօրութեամբ, եւ բնակարան Սուրբ Հոգւոյն, որով
ծընար զԲանն Աստուած. բարեխօսեա վասըն մեր,
Աստուածածին Մարիամ:*

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԵՐԳԵՐԷՆ

*Ճգնաւորք Աստուծոյ, եւ ժառանգորդք
երկնից անբայութեան, որք փոխանակեայրք
զանցաւորս, առիք զանանցըն բարութիւնան-
բարեխօսեցէ՛ք ա՛ն Տէր վասըն մանկանց եկե՛-
ղեցւո՛յ:*

*Նահատակք պանծա՛լիք, եւ սիրեցեալք ի
յե՛րկնաւոր Հօ՛րէն, որք մկրտեցայք ընդ
Քրիստոսի արեամբ ձերո՛վ ի մա՛հ խա՛չին-
բարեխօսեցէ՛ք ա՛ն Տէր վասըն մանկանց եկե՛-
ղեցւո՛յ:*

*Մարտիրո՛սք ցա՛նկալիք եւ օթե՛վանք
Հոգւո՛յն ճշմարտութեանն, որք յաղթեցիք
հոգւով կարեանց եւ ցա՛նկութեան. բարեխօ-
սեցէ՛ք ա՛ն Տէր վասըն մանկանց եկե՛ղեցւո՛յ:*

Զղջման Աղօթք

Անառակ Որդիին պէս ու անոր հետ,

Մենք ալ գթած Հայր Աստուծոյ,

Հի՛մա ու ամէ՛ն օր, պատրաստ ենք զզջալու եւ

Իրեն զխնայով պսչելու.

*Մեղանչեցինք ու կը մեղանչենք ամէն օր, Ո՛վ
մեղքերու քաւիչ. ընդառաջէ՛ մեզի, Սկրով գրկէ՛,
համբուրէ՛, մաքրէ՛ մեզ մեր մեղքերէն ու վերասին
որպէզրէ՛*

- **Teaching of 'Sharagan' or Spiritual hymns**
[10 minutes]

Third Sunday of Lent

*We bless thee, O Father eternal of thine
only-begotten Son, whom thou hast sent for the re-
turn of the lost sheep. Turn us also from sin through
the passion of thy Son.*

*We exalt thee, O thou Word and Light, who
didst find thy lordly image by the light of thy candle
and didst restore same. Restore us, who are fallen in
sin, through thy holy passion.*

*We praise thee, O Spirit of Truth, in glory
co-equal with the Father. Thou hast renewed us,
who are waxed old by sins of the old Adam; renew
us also from our sins with the renewing of thy grace.*

*Rejoice, O thou, who art overshadowed by
the power of the Most High, and art the dwelling of
the Holy Spirit by whom thou didst bear God the
Word; intercede for us; O Mary, Mother-of-God.*

HYMNS OF SUNRISE HOUR

*O hermits of God and heirs of the kingdom of
heaven, who did exchange the things that pass away
and received the eternal blessings; intercede with
the Lord for the children of the Church.*

*O glorious martyrs and beloved of the Heavenly
Father, who were baptized in your blood together
with Christ unto the death of the Cross; intercede
with the Lord for the children of the Church.*

*O enviable martyrs and indwellers of the Spirit of
truth, you who did conquer with your spirit the de-
sires and passions; intercede with the Lord for the
children of the Church.*

PRAYERS OF REPENTANCE

**Like the prodigal son and together with him,
We are ready now and always to repent and
turn to our All-compassionate Heavenly Father
To declare our iniquities and beseech mercy;
We have sinned and sin everyday; O absolver
and purifier of sins, hold us tight, embrace and
cleanse us with Your loving kindness, restore,
reinstate and readopt us.**

Հայր երկնաւոր, ճշմարիտ Աստուած,
սիրելի Որդիդ զրկեցիր՝ մոլորեալ ոչխարը
փնտռելու համար:

մեղանշեցի երկինքի դէմ ու Քու առջեւդ:
ընդունէ՛ զիս իբրեւ անառակ որդին, եւ հագցու՛
ւր ինձի շնորհքի առաջին պատմութեանը, զոր
վրայէս հանեցի մեղքերովս:
ողորմէ՛ Քու արարածներուդ եւ ինձի՝
բազմամեղիս:

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ, ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՐԳԵՐԷՆ

Հո՛յս, արարիչ լուսոյ, առաջին լուս,
րնակեալդ ի լուս անմատոյց, Հայր երկնաւոր, ի
դասուց լուսեղինացն օրհնեալ: Ի ծագել լուսոյ
առաւօտուս, ծագեա ի հոգիս մեր յոյրոյս քո
խմանայի:

Հո՛յս, երրեակ եւ մի անլաժանեցի սուրբ
Յրորորդութիւն, գլխդ ընդ երկնայնոցն երկրա-
ծինքըս միշտ փառաւորեմք: Ի ծագել լուսոյ
առաւօտուս, ծագեա ի հոգիս մեր ըզլոյս քո
խմանայի:

ՆԱՅԵԱՑ ՍԻՐՈՎ

Նայեաց սիրով Հայրոք գլխած ի քո
ստեղծեալ գործըս ձեռաց: Եւ ըզբանակըս
հրեշտակաց սուր պահապան մեզ տրկարաց:
Փրկեա՛ զսոնձինս ի փորձանաց ի խաւարի շրջոյ
դիւաց: Ղի ի սուրնջեան եւ դիչերի տացուք քեզ
փառս անլրօնելի:

Էին անեղ սնրակրօքան ծրնունդ անճառ
որդի եւ բան: ոյ արարեր ըզտիւ գործոյ եւ
րգգիչեր ի հանգիստ քնոյ: տուր ի նրնջել աշաց
մարմնոյ արթուն վինել մեզ յստ հոգւոյ: Ղի ի
սուրնջեան եւ դիչերի տացուք քեզ փառս
անլրօնելի:

Սիրոյ քո հուր արկեալ յերկիր բորբոքեացի
ի հոգիս մեր: զխարհուրդ սրտից մեր մաքրեսցէ
զլոյս դիտութեան քո փայլեսցէ: Ի քնոյ մահու
զմեզ զարթուցէ զմիտս բոցով քո վառեսցէ: Ղի ի
սուրնջեան եւ դիչերի տացուք

Heavenly Father, True God, who sent Your
beloved Son in search of the sheep that had gone
astray, I have sinned against heaven and before
You. Receive me as the prodigal son, and clothe
me with the original garment of which I was
divested by sin. Have mercy upon Your
creatures, and upon me, great sinner that I am.

FROM THE HYMNS OF SUNRISE, PEACE AND REST HOUR SERVICES

O Light; Creator of light, primal light that
dwells in unattainable light, O heavenly Father,
blessed are You by the ranks of the heavenly. At the
rising of the morning light, shine forth upon our
souls Your intelligible light.

O Light; Triune and one indivisible Holy
Trinity, we the earthlings, glorify You always to-
gether with the heavenly hosts. At the rising of the
morning light, shine forth upon our souls Your intel-
ligible light.

LOOK WITH LOVE

Look with love, O merciful Father, on the
created works of Your hand. And grant the hosts of
the angels to be guardians of our feeble persons.
Deliver us from temptation, from the wandering de-
mons of night, that by day and by night we may give
You glory incessantly.

O ineffable offspring, Son and Word of the
uncreate everlasting Being, who made the day for
work and the night for rest and sleep, grant that,
while our bodily eyes sleep, we may be awake in
spirit, that by day and by night we may give You
glory incessantly.

May the fire of love which You cast on the
earth be kindled in our souls; to cleanse the thoughts
of our hearts and cause the light of Your knowledge
to shine in us to awake us from the sleep of death
and to kindle our minds with Your flame, that by day
and by night we may give You glory incessantly.

Ի ՔէՆ ՀԱՅՅԵՄՔ

Ի ՔէՆ Հայցեմք Հայր գրթութեանց եւ Աստուած մրթխթարութեանց. ի տրխրական գրչերայլն մե՛րձեա՛լ ժա՛մուս, մրթխթարեա թղմեց ի արրամութեանց մեղաց, եւ շնորհեա զուրախութիւն գործո՛վք ար՛դա՛րութեան. աղաչանօ՛ք սուրբ Աստուածածնին եւ ամենա՛յն ա՛րդա՛րո՛ց:

Ըսա քաղցրագո՛յն աստուածային Քո հրամանի կո՛չման Որդի Ա՛ստու՛ծոյ. եկեալ եմք առաջի Քո յերեկոյիս աշխատեալք եւ ծանրա՛րե՛սնեալք. թեթեւցո ի ծանրութեանց մեղաց գանձինս, եւ զօրացո բառնալ կամաւ ըզքաղցր յու՛ծ Քոց պատուի՛րանաց. աղաչանօ՛ք սուրբ Աստուածածնին եւ ամենա՛յն ա՛րդա՛րո՛ց:

Ի նշասիլ Քո յա՛տե՛նի՛ դա՛տաւո՛ր ա՛հեղ, աղաչանօ՛ք սուրբ Աստուածա՛ծնին վրչեա զնր՛նջեցեալսն մեր, յս՛րժամ գալցես անձա՛ս փառօք. քանզի Քո են փա՛ռք յաւիտեա՛նս: Ամէ՛ն:

WE ENTREAT YOU

We entreat You, Father of mercies and God of consolation, in this dreary hour of night, comfort us in the midst of the sadness caused by our sins and grant us happiness in righteous deeds, through the supplication of the holy Mother of God and of all the righteous.

In accordance with the very gracious call of Your divine command, O Son of God, we have come before You this evening, travailing and heavy laden; relieve us from the weight of our sins and strengthen us to take up willingly the pleasant yoke of Your commandments, through the supplication of the holy Mother of God and of all the righteous.

At Your sitting in the tribunal, O awful Judge, and when You come with Your ineffable glory, through the supplications of the holy Mother of God remember our departed ones, for to You belongs glory forever. Amen.

Կիրակի

ԱՆԻՐԱՒ ՏՆՏԵՍԻ ԿԻՐԱԿԻ

Նիւթ՝ Նիւթական աշխարհն ու երկրաւոր բարիքները միջոց եւ հանգրուան՝ հոգեւոր շնորհներու ձեռքբերման

Աստուածաշնչական հաստատումներ (Եսայի 56:1-12, 57:1-21, Եփեսացիս 4:17-32, 5:1-14, Ղուկաս 16:1-31):

• **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ**
«Տիրոջ ապաւինողները իրենց ուժերը պիտի վերանորոգեն եւ արծիւներու պէս թեւ ու թռիչք ունենան. պիտի վազեն առանց թուլնալու, պիտի քայեն առանց յոգնելու» (Եսայի 40:31)

- **Սաղմոսի ընթերցում/ուսուցում**
[10 վայրկեան]
Սաղմոս 84:2-11
- Ի՛նչ սիրելի է տաճարդ, Ամենակա՛լ Տէր. ամբողջ հոգիով կը ցանկամ եւ կը փափաքիմ գաւիթներուդ մէջ բնակիլ, Տէր, Միրտս ու մարմինս ցնծութեամբ կ'օրհներդ են քեզ, անմա՛հ Աստուած: = Ճնճողուկներն իսկ բոյն կը դնեն Սեղանիդ քով, ծիծեռնակը հոն բոյն կը շինէ իր ձագերուն, Ամենակա՛լ Տէր, իմ թաղաւորս եւ Աստուածս:
- Երնէ՛կ անոնց, որ տանըդ մէջ կը բնակին, որովհետեւ անդ աղար քե՛զ պիտի օրհնեն: = Երնէ՛կ անոնց, որոնց դո՛ւն ես օգնականը: Երնէ՛կ անոնց, որոնք սրտանց կը փափաքին քու տաճարդ ուրտի ելլել:
- Հազիւ անոնք կ'անցնին Տրամութեան Հովիտէն, չոր հովիտը սվասիսի կը վերածուի. որովհետեւ աշնանային անձրևները օրհնութեամբ կ'ողողեն զայն: = Կը դօրանան անոնք տակաւ, աւելի եւ աւելի, մինչեւ դան՝ Սիւնի մէջ Աստուծոյ դիմաց կանգնին:
- Ո՛վ Տէր, Աստուած Ամենակալ, լսէ՛ աղօթքս, խնդրանքներս մախ՛կ ըլլէ, դուն՝ Աստուածը մեր հայրերուն: Դուն մեր պաշտպանն ես, ո՛վ Աստուած, տե՛ս եւ պահէ՛ Օծեալսդ: = Կր նախընտրեմ գաւիթիդ մէջ իմ անցուցած մէկ օրս, քան թէ հազար ուրիշ օրեր՝ գաւիթէդ դուրս ապրուած...

Sunday

THE SHREWD MANAGER

Theme: How to use and manage our temporal world affairs, wealth and talents to attain spiritual gains and merit eternal life?

Biblical readings: (Isaiah 56:1-12, 57:1-21, Ephesians 4:17-32, 5:1-14, Luke 16:1-31).

- **Lord's Prayer then biblical recitation:**
“ Those who trust in the Lord for help will find their strength renewed. They will rise on wings like eagles; they will run and not get weary; they will walk and not grow weak” (Isaiah 40:31).
- **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**
Psalm 84:2-11
- How I love your Temple,! How I want to be there! I long to be in the Lord's Temple. With my whole being I sing for joy to the living God.
= Even the sparrows have built a nest, and the swallows have their own home; they keep their young near your altars, Lord Almighty, my king and my God.
- How happy are those who live in your Temple, always singing praise to you.
= How happy are those whose strength comes from you, who are eager to make the pilgrimage to Mount Zion.
- As they pass through the dry valley of Baca, it becomes a place of springs; the early rain fills it with pools.
= They grow stronger as they go; they will see the God of gods on Zion.
- Hear my prayer, Lord God Almighty. Listen, O God of our fathers.
= One day spent in your Temple is better than a thousand anywhere else; I would rather stand at the gate of the house of my God than live in the homes of the wicked.
- The Lord is our protector and glorious king, blessing us with kindness and honor. He does not refuse any good thing to those who do what is right.
= Lord Almighty, how happy are those who trust in you!

- Որովհետեւ Տէր Աստուած մեր արեգակն ու վահանն է շնորհք ու փա՛ռք Տէրը կու տայ, եւ ոեւէ բարիքէ չի գրկեր անոնք՝ որոնք ամբիծ կեանք մը կ'ապրին:

• Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում [10 վայրկեան]

«Ով որ փոքր ծառայութեան մէջ հաւատարիմ է՝ մեծին մէջ ալ հաւատարիմ է... Հետեւաբար, եթէ աշխարհիկ հարստութիւնը գործածելուն մէջ հաւատարիմ չեղաք, ճշմարիտ հարստութիւնը ո՞վ պիտի վստահի ձեզի (Ղուկ. 16:10-11):

• Եարականի ուսուցում [10 վայրկեան]
Մեծի Պահոց Չորրորդ Կիրակի
Եարական Տեսեսի ԳԶ

«Որ արարե՛ր զօրութեամբ զիմանալեացն աշխարհ վերին, եւ ի նմա հաստատեցեր տրնտես ըզպետրս հրեղինաց. օրհնե՛մք զանհասանելի՛ զօրութիւ՛նդ:

Որ տիրապե՛ս մեծասունդ սանդեկը երկրորդ աշխարհ զգալի. եւ ի դրախտն որ յաղենի տրնտես եղեր զմարդն առաջին. օրհնե՛մք զանհասանելի՛ զօրութիւ՛նդ:

Որ շինեցե՛ր բարձրագոյն գեկեղեցի ըս խորհրդեամբ. եւ ի սմա կայդեալ տրնտես գբարոզ բանին ճշմարտութեան. օրհնե՛մք զանհասանելի՛ զօրութիւ՛նդ:

ԱՐԴԱՐ ԴԱՏԱՒՈՐ

Արդար Դատաւոր, երբ Հօրդ փառքով գաս՝ ողջերն ու մեռելները գատելու, դատաստանի մի՛ մտներ քու ծառայիդ հետ, այլ փրկէ՛ զիս յաւիտենական կրակէն, եւ երկինքի արքայութեանդ մէջ ինձի լսել տուր արդարներուն ուղղուած երանաւէտ կոչը. եւ ողորմէ՛ քու արարածներուդ եւ ինձի՛ բազմամեղիս:

• Teaching of Prayer/ biblical verses [10 minutes]

"Whoever is faithful in small matters will be faithful in large ones; whoever is dishonest in small matters will be dishonest in large ones. If you have not been faithful in handling worldly wealth, how can you be trusted with true wealth? (Luke 16: 10-11).

• Teaching of 'Sharagan' or Spiritual hymns [10 minutes]

**The Fourth Sunday of Lent
Hymn For The Sunday of The Steward**

O thou, who hast created with power the supernal world of intelligible beings, and established therein the princes of the fiery spirits as stewards; we bless thine inconceivable power.

O thou, who art rich and hast in a lordly manner created the second sensible world and hast placed the first man as a steward in the garden of Eden; we bless thine inconceivable power.

O thou, who hast built thy church highest of all in mystery, and hast ordained therein the preacher of the word of truth as a steward; we bless thine inconceivable power.

RIGHTEOUS JUDGE

Righteous Judge, when You come with the glory of the Father to judge the living and the dead, enter not into judgment with Your servant, but deliver me from the eternal fire, and make me hear the blissful calling of the just to Your heavenly kingdom. Have mercy upon Your creatures, and upon me, great sinner that I am.

Կիրակի

ԴԱՏԱԻՈՐԻՆ ԿԻՐԱԿԻ

Նիւթ՝ Անվհատ, Անձանձրոյթ աղօթել, Հաւատալ եւ Յուսալ

Աստուածաշնչական հատուածներ (Եսայի 65: 8-25, Փիլիպպեցիս 3:1-21, 4:1-9, Ղուկաս 17:20-36, 18:1-14)

• **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ**

Տէր Յիսուս Քրիստոս, մեզի հաւատացեալներուն՝ կենդանի՝ եկեղեցիիդ, ճշմարիտ պատուիրան աւանդեցիր՝ Աստուծոյ հաւատքով, հոգիով եւ միտքով անձանձրոյթ, եւ անդադար աղօթել:

• **Սաղմոսի ընթերցում/ ուսուցում**

[10 վայրկեան]

Սաղմոս 94: 1-7, 11, 14-19

- Արդարահատոյց Աստուած, դո՞ն՝ **Տէ՛ր**, արդարահատոյց Աստուած, ջո՞յց տուր արդարութիւնդ:

= Ե՛ր, ո՛վ Դատաւոր ամբողջ աշխարհի, ամբարտաւան մարդոց հատուցանէ՛ արժանին:

- Մինչեւ **ե՛րբ**, **Տէ՛ր**, մինչեւ **ե՛րբ** ամբարիշտները պիտի յոխորտան, չարագործները գոռոզ խօսքերով պիտի արտայայտուին, եւ իրենց չարիքներով պիտի հպարտանան:

- Քու ժողովուրդդ կը ճգմեն, ո՛վ **Տէր**, կը չարչարեն քեզի պատկանողները, այրիներն ու սրանդուխանները կը սպաննեն, եւ որբերը կը կոտորեն, ըսելով:-

= «Տէրը չի տեսներ, մեր հայրերուն Աստուածը այս բաներուն ուշադրութիւն չի դարձներ»:

- Տէրը գիտէ ինչ որ մարդիկ կը խորհին, եւ անոնց խորհուրդներուն ոչնչութիւն ըլլալը:

= Որովհետեւ **Տէրը** չի մտնար իր ժողովուրդը, բնաւ չի լքեր անոնք՝ որոնք իրեն կը պատկանին, մինչեւ դատաստանի մէջ արդարութիւնը հաստատուի, եւ սրտով ուղիղները արդարութեան հետեւին:

- Ո՞վ իմ դատս պաշտպանեց՝ չարագործներուն դէմ, ո՞վ ինձի թիկունք կանգնեցաւ՝ անիրաւութիւն գործողներուն դէմ:

= Եթէ **Տէրը** ինձի չօգնէր՝ շատնց Լուսթեան աշխարհին բնակիչ եղած կ'ըլլայի:

Sunday

THE UNRIGHTEOUS JUDGE

Theme: Being steadfast and persistent in prayer; to believe unconditionally and to hope

Biblical readings: (Isaiah 65: 8-25, Philippians 3:1-21, 4:1-9, Luke 17:20-36, 18:1-14).

• **Lord's Prayer then a prayer**

Our Lord Jesus Christ you have committed to the faithful; your living church a true commandment: to pray to God continually and at all times with spirit, truth and understanding.

• **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalm 94:1-7, 11, 14-19

- Lord, you are a God who punishes; reveal your anger!

= You are the judge of all men; rise and give the proud what they deserve!

- How much longer will the wicked be glad? How much longer, Lord?

= How much longer will criminals be proud and boast about their crimes?

- They crush your people, Lord; they oppress those who belong to you.

= They kill widows and orphans, and murder the strangers who live in our land.

- They say, "The Lord does not see us; the God of our Fathers does not notice".

= The Lord knows what they think; he knows how senseless their reasoning is.

- The Lord will not abandon his people; he will not desert those who belong to him.

= Justice will again be found in the courts, and all righteous people will support it.

- Who stood up for me against the wicked? Who took my side against the evildoers?

= If the Lord had not helped me, I would have gone quickly to the land of Silence, the world of the dead.

- I said, "I am falling"; but your constant love, O Lord, held me up.

= Whenever I am anxious and worried, you comfort me and make me glad.

- Ամէն անգամ որ խորհեցայ՝ թէ ինչապէս վրայ եմ, քու սէրդ, Տէր, օգնութեան հասաւ ինձի:

= Ամէն անգամ որ բազմացան մտահոգութիւններս, մխիթարեցիր եւ հրճուեցուցիր սիրտս:

• **Մաղթանք/աղօթք/ուկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

«Եթէ ամբողջ սրտովդ եւ ամբողջ հոգիովդ զԱստուած փնտռելու լլլաս, պիտի գտնես» (Բ. Օրինաց 4:29):

«Տիրոջ աչքերը արդարներուն վրայ կը հսկեն եւ ականջները պատրաստ են անոնց աղօթքները լսելու» (Մաղմոս 37:27):

«Օրհնեա՛լ լլլայ այն մարդը որ Տիրոջ կ'ապաւինի եւ անոր յոյսը Տէրն է» (Երեմիա 17:7):

«Խնդրեցէք Աստուծո՛ւն եւ պիտի սայ ձեզի. փնտռեցէք եւ պիտի գտնէք. լաղխեցէք եւ պիտի բացուի ձեզի» (Մատթ.7:7):

«Եթէ հաւատար, ինչ որ աղօթքով խնդրէ՛ք՝ պիտի ստանաք» (Մատթ. 21:22, Մարկ. 11:24):

• **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]
Մեծ Պահոց Հինգերորդ Կիրակի

Շարական Անիրաւ Դատաւորին Բկ

Որ պատուիրան ճշ՝ շմարտութեան աւանդեցիր եկեղեցւոյ քո՛յ, Քրիստոս անսահման ժամանակաւ աղօթել միշտ առ Աստուած հոգւո՛ւմ ե՛ւ մրտօ՛ք:

Որ ըզբան քո օ՛րինաց հաստատեցիր գործով մեզ օ՛րինակ, հանելով ըզգիչերն ի գլուխ յաղթան Աստուծոյ, բնութեամբ մերով անօրինաբար, որում կրրկնի ծուներ ա՛մենայն:

Վասն որոյ եւ մեք պաղատեսցուք առ Քեզ, Քրիստոս, շնորհեա մեզ յամենայն ժամ յինել քեզ յանգիւմուն մաքուր ա՛ղօթիւք, ըստ անմարմնոցն որ ի յե՛րկինս:

• **Teaching of Prayer/ biblical verses**
[10 minutes]

“If you search for the Lord, your God, with all your heart, you will find him” (Deuteronomy 4: 29).

“Turn away from evil and do good, for the Lord loves what is right and does not abandon his faithful people. He watches over and protects them, and his ears always ready to hear their prayers” (Psalm 37: 27-28).

“ God will bless the person who puts his trust in the Lord” (Jeremiah 17:7).

“Ask, and you will receive; seek , and you will find; knock, and the door will be opened to you” (Matt. 7:7).

“ When you pray and ask for something, believe that you will be given whatever you ask for” (Mark 11:24).

• **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns**
[10 minutes]

The Fifth Sunday of Lent
Hymn of the Unrighteous Judge

O Christ, thou hast committed to thy church a true commandment: to pray to God continually and at all times with spirit and understanding.

Thou didst establish the word of thy ordinance in deed for an example to us, by passing the night in prayer to God, in accordance with our nature in economy; to thee are bent all knees.

Therefore we also beseech thee, O Christ, grant unto us to stand always before thee with pure prayers as do the incorporeal angels in heaven.

ԱՂՈՅՔ

ՈՎ ԲԱՐԵՐԱՐ ՀԱՅՐ ԵՐԿԻՆԱԼՈՐ

*ՈՎ Բարերար Հայր Երկինաւոր
Դարձեալ ծունիլի կու գամ այսօր,
Տալու Քեզի փառք գոհութիւն
Որ մեր կեանքը պահեցիր Դուն:
Օգնէ՛ որ միշտ ըլլամ բարի
Ընկեր չլլամ բնաւ չարի
Նման մանուկ փոքր Յիսուսին
Զարգանան իմ սիրտն ու հոգին:
Իմ սիրերեոց սուր օրհնութիւն,
Խնամէ՛ մեզ սիրովդ անհուն:
Այս աղօթքս թող Քեզ հասնի՝
Սուրբ անունով Տէր Յիսուսի Ամէն:*

ԱՐԴԱՐ ԴԱՏԱՒՈՐ

*Արդար Դատաւոր, երբ Հօրդ փառքով
Գաս՝ ողջերն ու մեռելները դատելու,
Դատաստանի մի՛ մաներ
Քու ծառայիդ հետ, այլ փրկէ՛ զիս
Յաւիտենական կրակէն, եւ երկինքի
Արքայութեանդ մէջ ինծի լսել տուր Արդարնորուն
ուղղուած երանաւէտ կողմ:
Ողորմէ՛ Քու արարածներուդ եւ ինծի՝
Բազմամեղիս:*

PRAYER

BENEFICENT HEAVENLY FATHER

*Oh, Beneficent Heavenly Father,
Again, I come before You
To give You glory and thanksgiving
For protecting our lives.
Help us not to be friendly with evil,
But always to be good.
Like the Baby Jesus.
Develop my heart and soul.
Give Your blessings to my dear ones.
Take care of us with Your immense love.
Let this prayer reach You
Through the Holy name
Of Jesus Christ. Amen.*

RIGHTEOUS JUDGE

*Righteous Judge, when You come
With the glory of the Father to judge
The living and The dead, enter not into judgment
With Your servant, but deliver me from
The eternal fire, and make me hear
The blissful calling of the just to Your heavenly
Kingdom. Have mercy upon Your creatures, and
Upon me, great sinner that I am.*

ԳԱԼՍԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ

Նիւթ՝ Քրիստոսի Երկրորդ Գալուստը եւ Վերջին Դատաստան

Աստուածաշնչական հաստատումներ (Եսայի 66:1-24, Կորնթացիս 2:16-23, 3:1-17, Մատթէոս 22:34-46, 23:1-39):

• **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ**

«Կ'ըսեմ ձեզի. Այլեւս պիտի չտեսնէք զիս, մինչեւ որ ըսէք. "Օրհնեալ ըլլայ Ան որ կու գայ Տիրոջ տնունով"» (Մատթ. 23:39):

«Գալոց է նովին մարմնովն եւ վառօք Հօր ի դատել զկենդանիս եւ զմեռեալս, որոյ թագաւորութիւնն ո՛չ գոյ վախճան»

(Նիկիական Հանգանակ):

• **Սաղմոսի ընթերցում (ուսուցում**

[10 վայրկեան]

Սաղմոս 36:5-12

- Տէր, քու սէրդ երկինքին պէս անսահման է. հաւատարմութիւնդ՝ մինչեւ ամպերը կը հասնի:

= Արդարութիւնդ լուսներուն պէս բարձր է, դատաստաններդ՝ ովկիանոսներուն պէս խորունկ: Դո՛ւն է որ կը հոգաս մարդոց թէ՛ անասուններուն կարիքները, Տէ՛ր:

- Ի՛նչ թանկագին է հոգածութիւնդ, ո՛վ Աստուած. բոլոր մարդիկ քու թեւերուդ հովանիին կ'ապաւինին:

= Քու տաճարիդ առատ օրհնութիւններով կը լիացնես դանոնք, շնորհներու քու գեօէդ խմել կու տաս դուն անոնց:

- Որովհետեւ դո՛ւն ես կեանքի աղբիւրը. լոյս ո՛վդ է որ մենք լոյսը կը տեսնենք:

= Մշտակա՛ն ըրէ հոգածութիւնդ անոնց վրայ՝ որոնք քեզ կը ճանչնան, եւ արդարութիւնդ անոնց վրայ՝ որոնք սրտով ուզիդ են:

- Թոյլ մի՛ տար որ ամբարտաւան մարդիկ ընկճեն զիս, չարագործները յաջողին զիս հալածել:

= Հոն՝ պիտի իյնան բոլոր անոնք՝ որոնք անօրէնութիւն կը գործեն. պիտի տապալին եւ ա՛յ բնաւ չկանգնին:

THE SUNDAY OF ADVENT

Theme: Christ's Second Coming and Last Judgment

Biblical readings: (Isaiah 66:1-24, Colossians 2:16-23, 3:1-17, Matthew 22:34-46, 23:1-39).

• **Lord's Prayer then a prayer**

"From now on, I tell you, you will never see me again until you say, 'Blessed is He who comes in the name of the Lord'" (Matt. 23:39).

"He is to come with the same body and with the glory of the Father, to judge the quick and the dead, of whose kingdom there is no end"

(Nicene Creed)

• **Reading/ teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalm 36:5-12

- Your mercy, O Lord, is in the heavens; Your faithfulness reaches to the clouds.

= Your righteousness is like the great mountains; Your judgments are a great deep; O Lord, You preserve man and beast.

- How precious is Your loving-kindness, O God! Therefore the children of men put their trust under the shadow of Your wings.

= They are abundantly satisfied with the fullness of Your house, and You give them drink from the river of Your pleasures.

- For with You is the fountain of life; in Your light we see light.

= O, continue Your loving-kindness to those who know You, and Your righteousness to the upright in heart.

- Do not let proud men attack me or wicked men make me run away.

= There the workers of iniquity have fallen; they have been cast down and are not able to rise.

• **Teaching of Prayer/ biblical verses**

[10 minutes]

• **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

«Մի՛ դատէք ուրիշները, որպէսզի Աստուած ալ ձեզ չդատէ. որովհետեւ ի՛նչ սկզբունքով որ ուրիշները դատէք՝ Աստուած անով պիտի դատէ ձեզ, եւ ի՛նչ չափանիշ որ գործածէք՝ նոյնը Աստուած պիտի գործածէ ձեզ դատելու համար» (Մատթէոս 7:1-2):

«Հաստատ դիտէք, ժամանակ կու գայ, երբ մեռելները Աստուծոյ Տրդիին ձայնը պիտի լսեն եւ լսողները պիտի ապրին:... Բոլոր անոնք որոնք գերեզմաններու մէջ են՝ պիտի լսեն անոր ձայնը եւ դուրս գան. անոնք որ բարիք գործած են՝ յարուցիւն պիտի առնեն եւ ապրին, իսկ անոնք որ չարիք գործած են՝ յարուցիւն պիտի առնեն եւ դատապարտուին» (Յովհաննէս 5:25-29):

«Եթէ միայն ո՛ր կեանքին համար յոյս չրած ենք Իրիստոսի վրայ, մարդոց մէջ ամենէն յղճայիներն ենք» (Ա. Կորնթացիս 15:19):

«Հաւատարիմ եղիր ինծի՝ նոյնիսկ եթէ մեռնիլ պէտք է, եւ ես քեզի կեանքի պսակը պիտի ստամ» (Յայտնութիւն 2:10):

«Ահա շուտով կու գամ. ամու՛ր պահէ ինչ որ ունիս, որպէսզի ոեւէ մէկը յողթանակի պսակը ձեռքէդ չառնէ» (Յայտնութիւն 3:11):

• **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]
Մեծ Պահոց Վեցերորդ Կիրակի

Շարական Գալտեան ԲԶ

Որ ըզխորհուրդ քո գալլատեանդ յառաջագոյն գուշակեցիր, մարգարէիւքն Իորայէլի գորս ընարեցեր յիս Մովսիսի, որք խօսեցան Հոգւով Սրբոյ լազմապատիկ օրինակօք. կուր մեզ, Փրկիչ, ողորմութիւն եւ ըզմեղաց ըզմողութիւն:

Տաճար լուսոյ Անըստուերին եւ առաջաստ անճառ Բանին, որ լղնախնւոյ մօրն Յւայի բարձեր զանէծարն տրտամալի, հայցեա յորդւոյ Բո քոյ Միածնի, Հօր հաշտութեանըն միջնորդի, բառնայ ի մէնջ ըզխաւոյութիւն եւ տալ զոգւոց խաղաղութիւն:

“Do not judge others, so that God will not judge you, for God will judge you in the same way you judge others, and He will apply to you the same rules you apply to others” (Matthew 7:1-2).

“I am telling you the truth: whoever hears my words and believe in Him who sent me has eternal life. He will not be judged, but has already passed from death to life... Just as the Father is himself the source of life, in the same way He has made His Son to be the source of life. And He has given the Son the right to judge, because He is the Son of Man. Do not be surprised at this; the time is coming when all the dead will hear His voice and come out of their graves: those who have done good will rise and live, and those who have done evil will rise and be condemned” (John 5:25:-29).

“If Christ has not been raised, then your faith is a delusion and you are still lost in your sins... If our hope in Christ is good for this life only and no more, then we deserve more pity than anyone else in all the world” (I Corinthians 15:17-19).

“Behold, I am coming quickly! Hold fast what you have, that no one may take your crown” (Revelation 3:11).

• **Teaching of ‘Saragan’ or Spiritual hymns**
[10 minutes]

The Sixth Sunday of Great Lent

The mystery of thy coming thou didst foretell through the prophets of Israel, whom thou didst choose after Moses; they spoke through the Holy Spirit in manifold examples; O Savior grant us mercy and forgiveness of our sins.

O temple of light without shadow and bride-chamber of the ineffable Word, who didst remove the grievous curse on Eve, our first mother; implore Your only-begotten Son, the mediator of reconciliation with the Father, that he may please to take away from us all confusion and to give peace to our souls.

**Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Վերայ Սուտքի
Շարական ԳԿ**

**Hymn of St. Gregory on the Feast of
His entering the Dungeon**

*Ընտրեալ յԱստուծոյ քահանայապետ անբիծ,
քարոզող ճշմարիտ Աստուծոյ բանին. ընծայեցեր
տեառն Աստուծոյ նոր ժողովուրդ մաքրեալ,
հրաւիրեալ ի փառս վերնոյն Սիրովնի:*

Most merciful God, save us through the intercession of your high-priest and martyr. You, who alone are most merciful, hear us through the petitions of Saint Gregory.

*Թագ պարծանաց Արշակունեաց կազմեալ.
առաքելական փարուք Տէր Գրիգորիոս. յօրինեցար
բազմազոյն ակամբք հանգիսից նահատակութեան.
վայելուչ պըսակ հիւսեալ սուրբ եկեղեցւոյ:*

Lord, forgive us our sins by means of the prayers of the one through whom we learned the way of Life.

*Խոստովանող Քրիստոսի՝ ճշմարիտ վկայ,
բազմաչարչար նահատակ Տէր Գրիգորիոս,
զպակասութիւն շարչարանաց Տեառն ի մարմնի
քու՛մ կրեցեր, որով ցնծայ Եկեղեցի ի փառս
որդւոց Սիրովնի:*

Guide to faith and enlightener of our souls, lord Saint Gregory. Let us come, we who have become believers through him, to give thanks to God.

High-priest of God and communicator of divine laws, lord Saint Gregory. Let us come, we who have become disciples, to sing with him glory to God in the highest.

Brave shepherd of the rational flock, lord Saint Gregory, you established the foundation of the church in the land of Armenia, upon the foundation of the holy apostles.

Good shepherd and guide to eternal life, lord Saint Gregory, establish our souls in the true faith, upon the foundation of the holy church.

You formed an apparel of glory on the crown of Arsacids with Apostolic virtues Lord Gregory, made of numerous gems of celebrated martyrdoms, weaving an elegant wreath for the Holy Church.

ԱՂՈԹՔ

PRAYER

ՈՐԴԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

SON OF GOD

*Որդի Աստուծոյ, ճշմարիտ Աստուած, որ
հայրական ծոցէն իտնարհեցար եւ մարմին առիր
սուրբ կոյս Մարիամէն՝ մեր վրկութեան համար.
Խաչուեցար, թաղուեցար, յարութիւն առից մեռելներէն,
եւ փառքով համբարձար՝ Հօրը քով.
Մեղանչեցի երկնքի դէմ՝ քու առջեւ. երբ քու
թագաւորութեամբդ գոտս, յիշէ՛ զիս, ինչպէս աւագակը
ընդունեցիր. եւ ողորմէ՛ քու արարածներուդ
եւ ինձի՛ բազմամեղիս:*

Son of God, True God, who descended from the bosom of the Father and took flesh of the Holy Virgin Mary for our salvation, who was crucified, buried and arose from the dead, and ascended with glory to the Father. I have sinned against heaven and before You. Remember me as the thief when You come with Your Kingdom. Have mercy upon Your creatures, and upon me, great sinner that I am.

• **Անդրադառնալ կրօնական-ազգային սօսերուն**
[5 մայրիկեան]

Համառօտ ներկայացնել մեր Հաւատոյ Հայր՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի Քրիստոսը դաւանելուն պատճառաւ իր շարչարանքներն ու ինոր վիրապ նեաւելլա Օրինակ յիշել որ Ս. Գրիգորը քրիստոնէական հաւատքը չուրանանալուն համար Տրդատ թագաւորի հրամանով անոր դահլճները Ս. Գրիգորը կ'ենթարկեն ամենազարհուրելի տանջանքներու եւ որպէս մահապարտ՝ կը նետեն խորունկ փոսի մէջ որպէսզի հոն մեռնի։ Բայց Աստուած հրաշքով 13 տարի ողջ կը պահէ Ս. Գրիգորը եւ ի վերջոյ ան իր հրաշքներով եւ քարոզութիւններով երբ ինոր վիրապէն դուրս կը բերուի, կը բուժէ խելագարած թագաւորը եւ այնուհետեւ իշխաններն ու պալատականները սուրբին քարոզութիւններէն ազդուած Քրիստոսի Աւետարանը կ'ընդունին, որով Հայ ժողովուրդի ամբողջական դարձը քրիստոնէութեան տեղի կ'ունենայ 301-ին։

Այս կիրակի ըլլալով Մեծ Պահոց վեցերորդ կիրակի, կոչուած է Գալստեան Հետեւաբար պատշաճ է որ նաեւ խօսուի Քրիստոսի Երկրորդ Գալստեան մասին։ Քրիստոս՝ ինչպէս նաեւ Աւետարանները եւ Առաքելական թուղթերը բացառաւ կը վկայեն ու կը յայտարարեն թէ Աստուածորդին անսլոյման օր մը պիտի վերագառնայ դատելու համար ողջերն ու մեռելները։ Հետեւաբար այնպէս ինչպէս Անոր Առաջին Գալուստը, որուն մասին Հին Ուխտի մարդարէններ կանխադուշակած էին՝ Քրիստոսի մարդեղութեամբ եւ վերկայործական խորհուրդով իրականացաւ, այդպէս ալ Անոր Բ. Գալուստը անխուսափելի է։ Քրիստոս օր մը կրկին աշխարհ պիտի վերադառնայ։

Քրիստոսի ու մեր եկեղեցոյ պատգամն ու թելադրութիւնն է որ մենք ազօթքով, բարեպաշտութեամբ եւ բարի դործերով ամէն օր պատրաստ ըլլանք եւ յոյսով սպասենք իր Գալուստը։ Քրիստոս այնպէս ինչպէս երկինք համբարձաւ, վերստին օր մը, նոյն այդ մարմնով ու Հօր Աստուծոյ փառքով աշխարհ պիտի վերադառնայ ու վերջ դնէ ներկայ կարգ ու սարքին, դատէ կենդանիներն ու մեռածները։ Բայց ոչ ոք պիտի գիտնայ Անոր վերստին Գալստեան թուականը կամ ժամանակը։

This week, the Armenian Apostolic Church commemorates the feast of Saint Gregory and his commitment to the pit, or deep dungeon. St. Gregory, the founder of the Armenian Church stood steadfast to his Christian faith and refused to renounce Christ. He endured terrible tortures and his final punishment was banishment into a deep pit (Khor Virab), where he was kept alive for thirteen years. The day of Gregory's release from imprisonment marks the beginning of enlightenment in Armenia. The king Dertad himself and the whole royal family, the army, and the great functionaries were converted to Christianity after seeing the miracles and the light of the Holy Gospel. Pagan worship was banned, and Christianity declared as state religion in 301 A.D.

The Sunday of Advent is the Last Sunday of Lent. It reminds us of the end of the present order of the world, the second coming of Christ, the resurrection of the dead, the Last Judgment and the creation of a new earth and a new heaven. Jesus gave His followers a prophecy about the future end times, including events leading up to it. He also talked about future events connected with His return to earth to judge all people. He predicted both near and distant events without putting them in chronological order.

The Scripture lessons of the day teach and inform us that, our resurrected Lord and Savior Jesus Christ surely will come to judge the living and the dead. We are shown that just as everything begins with Almighty God, everything will one day end with Him. As Christians and followers of our Lord, on this Sunday, we should be looking forward to the Second Coming of Christ. One day, we will all be called to give account of our life and judged accordingly. We are called to always be ready, remain spiritually alert and be prepared at all times as the Church eagerly waits for His Second Coming. On this subject you may also read (Matthew 24, Acts 1:7, I Thessalonians 5:1-3, II Peter 3:8-10, Titus 2:12-13, Matthew 25:13,31-34,41, I Thessalonians 4:15-17, John 5:25-29, Revelation 20:12-13,15,22:5, Romans 8: 18-21.

Այս մասին յուեղեալ ընթերցումներու համար կարդալ՝ (Մատթէոս 24-րդ գլուխը, Գործք Առաքելոց 1:7, Ա. Թեսաղոնիկեցիս 5:1-3, Բ. Պետրոս 3:8-10, Տիտոս 2:12-13, Մատթէոս 26:13, 31-34, 41, Ա. Թեսաղոնիկեցիս 4:15-17, Յովհաննէս 5:25-29, Յայտնութիւն 20:12-13, 15, 22:5, Հռովմայեցիս 8:18-21:

ST. GREGORY THE ILLUMINATOR

ԳԱԼՍԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ

Մեծ Պատից վեցերորդ Կիրակիին եկեղեցին կը վերակոչէ նախ Փրկչին առաջին Գալուստը եւ մարդեղութիւնը, այսինքն՝ մեզի կը վերջիջեցնէ Յիսուս Բրիստոսի Տնօրինական արարքները եւ փրկագործութեան խորհուրդը: Բրիստոս Փրկչով էր որ կարելի եւ հնարաւոր դարձաւ մարդուն վերականգնումը: Այնպէս ինչպէս Հին Ուխտի մարգարէական կանխագուշակութիւնները կ'ակնարկէին Մեսիայի մը Գալուստին, նոյնպէս Նոր Ուխտի Աւերարանները եւ Առաքելական Թուղթերը կը խօսին Բրիստոսի վերադարձի եւ Բ. Գալստեան պարագաներու եւ վերջին Դարաստանի մասին: (Մարթ. 23:39), Գործք. 1:911): Մեր Հաւարոյ Հանգանակին մէջ եւս Հայ Եկեղեցին Բրիստոսի Գալստեան մասին հետեւեալը կը յայտարարէ. «Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Տօր ի դարել զկենդանիս եւ զմեռեալս»: Հայ Եկեղեցին կ'ուսուցանէ եւ կը յայտարարէ, թէ Բրիստոս անպայման *պիտի գայ*, վերադառնայ օր մը, առանց ըսելու թէ ե՞րբ պիտի գայ:

Յիսուս վերստին Գալուստի եւ աշխարհի կարարածի մասին հետեւեալը կը պարուիրէ. «Զգո՛յ՞ք եղէք, ջուլայ որ ոեւէ մէկը ձեզ խաբէ, որովհերեւ շարեր պիտի գան իմ անունովս եւ ըսեն՝ «Ես եմ Բրիստոսը» եւ պիտի մոլորեցնեն շարերը» ...«Ձեզի չի՛ վերաբերիր գիտնալու ժամանակը եւ ժամանակները, զորս Հայրը իրեն վերապահած է» (Մարթ. 24:36, Մարկ. 13:21-23, Ղուկ. 17:23, Մարթ. 24:36, Մարկ. 13:32, Գործք. 1:7):

Բրիստոսի Եկեղեցին արդարեւ կը հաւատայ, թէ օրին մէկը Բրիստոս «Գալոց է նովին մարմնով եւ փառօք Տօր, ի դարել զկենդանիս եւ զմեռեալս»: Բրիստոս այնպէս ինչպէս երկինք համբարձաւ, վերստին օր մը, նոյն այդ մարմնով ու Տօր Աւրուծոյ փառքով աշխարհ պիտի վերադառնայ ու վերջ ո՛նէ ներկայ կարգ ու սարքին, դարել կենդանիներն ու մեռածները: Բայց ո՛չ ոք պիտի գիտնայ Անոր վերստին Գալստեան թուականը կամ ժամանակը:

Բրիստոս առակներով եւ այլ պարկերաւոր խօսքերով կ'արարայայտուի վերստին Գալստեան եւ աշխարհի կարարածի մասին. այսպէս ան Գալուստի եւ վերջին Դարաստանը կը նմանցնէ Փեսայի.

հեռու երկիր գացած Տանւրեի, Թգենիի, հաա-
ւարիւմ Մառաշի, եւն., որովհետեւ Մարդու Որդին
չսկնկայուած եւ չսպասուած մէկ ռուպէին վիայլակի
նման, յանկարծակի՝ պիտի գայ:

Քրիստոս չ'ըսեր թէ ե'րբ պիտի գայ, բայց կը
հասպարէ թէ ինչպիսի՝ նշաններ պիտի կա-
րարուին, ինչե'ր պիտի ըլլան նախ քան իր
Գալուսարը:

1) Սուր մարգարէնկու յայրնուիլը: Որոնք
պիտի ըսեն, «Եւ եմ Քրիստոսը, եւ պիտի մոլո-
րեցնեն շարերը» (Մարթ 24:5, 11, 23-24):

2) Հալածանք եւ նեղութիւն: «Այն արեն
ձեզ նեղութեան պիտի մարնեն ու սպաննեն եւ
բոլոր ազգերու պիտի արեն ձեզ իմ պարճառովս»
(Մարթ. 10:22, 24:9): Մարկ. 13:13, Դուկ. 21:12):

3) Պարերագմ, անբաժնութիւններ: «Ազգեր
իրարու դէմ պիտի կռուին ու թագաւորութիւն- ներ՝
թագաւորութեանց դէմ... սով, համաճարակ եւ
երկրաշարժներ տեղի պիտի ունենան» (Մարթ.
24:7-8, Մարկ. 13:8): 4) Երկնքի մէջ նշաններ:
«Այդ օրերուն, այդ նեղութենէն ետք՝ արեւը պիտի
խաւարի եւ լուսինը այլեւս պիտի չիլայի, երկինքէն
աստղերը պիտի իյնան եւ երկնային մարմինները
պիտի սասանին» (Մարթ. 24:29, Մարկ. 13: 24-
25, Դուկ. 21:25): Քրիստոսի պարզամը յարակ ու
շեշտակի է եւ մեզ կը զգուշացնէ բոլոր դարերու
բախտաբանողիք եւ պարենապաշտ շարաթաններէ,
որոնք որպէս կրօնական, ընկերային թէ քաղա-
քական *բարեկարգիչներ*՝ հրապարակ ելած նոր
պիտակի հմայլ լողունքներով, շարաթապալ գա-
ղափարախօսութիւններով՝ *ճշմարտութեան, այր-
դարութեան, խաղաղութեան եւ երջանկութեան*
ուսուցումներով ու շահադիտական խոսքովներով
կը ջանան համոզել, մոլորեցնել կամ «ծախել»
իրենց «գաղափարներու աւագեայ դղեակները»:
Անոնք իրենց դիմացիները համոզելու եւ իրենց
ներքին դիւային թաքուն ծրագիրները յաջողցնելու
նստարակաւ, նոյնիսկ Աւերարանէն խօսքեր ու
համարներ կը մէջբերեն, բայց խորքին մէջ անոնք
կը հերասնդեն Աւերարանի ոգին հակասող,
հակադրուող անձնական ծրագիրներ, որոնք յա-
բուսիկ երեւոյթներու պսպղուն ծածկոյթին տակ
միայն կ'օգտագործեն եւ կը շահագործեն ազնիւ
հոգիներ, վսեմ գաղափարներ, եւ այս՝ թելադրուած
զուտ անձնական հուշիւներէ, մեծամիտ
ինքնաւերի նկարումներէ թէ քաղաքական,

աշխարհակալական պիտորժակի նկարումներէ:

Այնպէս ինչպէս Քրիստոսի առաջին Գա-
լուսարը, Յայրնութիւնը *«Խորհուրդ մեծ եւ սքան
չեղի»* էր, նոյնպէս Անոր երկրորդ Գալուսարը *«մեծ եւ
սոսկալի»* պիտի ըլլայ: Առաջին Յայրնութեամբ,
Գալուսարով սկի'զբ առաւ մարդկային պար-
մութեան յոյսի նոր շրջանը, փրկութեան գործ
ընթացը, եւ իր վստահանը պիտի ունենայ Քրիստոսի
Երկրորդ Գալուսարով *«Աշխարհի կարարածը»*: Իսկ
մինչ այդ մեր ապրած այս ժամանակաշրջանը
նախապարտա- տութիւն է այդ *Մեծ Օրումն*:

Քրիստոսի երկրորդ Գալուսարին *նոր կարգ,
նոր երկինք ու երկիր* պիտի հասպարուին, ուր
այլեւս գոյութիւն պիտի չունենան *մեղք, ու մեծ
պահք*, այլ ուրախութիւն, ցնծութիւն, խաղաղութիւն
եւ արքայութիւն: Աստուածորդի Քրիստոսի Գա-
լուսարով բոլոր մեղքները յարութիւն պիտի առնեն,
եւ իրենց գործերուն համաձայն դարուին, «անոնք
որ բարիք գործած են՝ յարութիւն պիտի առնեն եւ
աստիճան, իսկ անոնք որ չարիք գործած են՝ յարութիւն
պիտի առնեն եւ դարապարտուին» (Յովհ. 5:25-
29): Երկնից արքայութեան ժառանգորդները կամ
այդ *նոր* երկինքին բնակիչները *Մեծ Օրումն
Դարապարանէն* ետք՝ արդարները եւ Աստուծոյ
Կենաց Գիրքին մէջ իրենց անունները արձա-
նագրուած *ընթրեալները յաղթող* լոյսի որդիները
պիտի ըլլան: Հոն՝ Աստուծոյ մշտական լոյս
ներկայութեան եւ արքայութեան մէջ, բնաւ գիշեր
պիտի չըլլայ Յայրն. 20:12-13, 22:5, Հռովմ,
8:18-21): Իսկ մեղաւորները, որոնց անունները
Կենաց Գիրքին մէջ արձանագրուած պիտի չըլլան՝
կրակէ լիճին մէջ պիտի ներուին (Յայրն. 20:15):

ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ ԿԻՐԱԿԻՆԵՐԸ

ԱՐԺԵՒՈՐԵՆՔ ՄԵԾ ՊԱՀՔԸ ԵՒ ԱՌԱՅ ԵԱՐԱՔԸ

Ս. Յարութեան Չատիկը նախորդող ութ կիրակիները կամ քառասուն օրերը կը կոչուի Մեծ Պահք. Կարժէ որ աւելի մօտէն ծանօթանանք Մեծ Պահոց քառասնօրեայ շրջանին, ինչպէս նաեւ Տէրունի Աւագ Եաբաթուան իւրաքանչիւր օրուան Քրիստոսի երկրաւոր կեանքի վերջին վէպքերուն ու հանդուաններուն, որոնց բարձրակէտ պսակումը եղաւ Քրիստոսի հրաշափառ Յարութիւնը:

Եկէք ծանօթանանք, Մեծ Պահոց կիրակիներու Աստուածաշնչական հիմքերուն, անդրադառնանք անոնց կրօնական, հոգեւոր իմաստին, ինչպէս նաեւ վեր առնենք անոնց թարմ այժմէականութիւնը, որոնք հոգեւոր դաստիարակութեան եւ բարեպաշտութեան դեղեցիկ առիթներ պիտի ըլլան, զղջումի, ապաշխարութեան, աղօթքի, բարեգործութեանց եւ ներքին ինքնաճանաչումի ճամբով մեզ պատրաստեն ընդունելու եւ փառաւորելու Աստուածորդի Քրիստոսի մահուան վրայ տարած Յարութեան Լոյսի յաղթանակը, եւ վկաները ըլլալու քրիստոնէական եկեղեցւոյ մեծագոյն տօնին:

Մեծ Պահոց կիրակիները կրօնական իմաստով հոգեւոր ճանապարհորդութիւններ են, որոնք սկիսք կ'առնեն աշխարհի ստեղծագործութեան Աստուածաշնչական զրուստով եւ կը յանգին Քրիստոսի աշխարհ Երկրորդ Գարտեան խոստումին:

Եկեղեցւոյ տնօրինած եւ հաստատած Ս. Գրային ամէնօրեայ ընթերցումները, ապաշխարութեան շարականներն ու աղօթքները, պահեցողութիւնը եւ ներքին ժուժկարութիւնը քաջալերող կրօնական միջնորդարը եւ արարողութիւնները՝ կը մղեն եւ կը պատրաստեն հաւատացեալը որ աստիճանական եւ հետեւողական ընթացքով, կեանքով եւ գործերով հոգեւորապէս աւելի մօտենայ Աստուծոյ, եւ դրախտային այն կեանքին՝ ուրկէ իր անհնազանդութեան պատճառու արտաքսուած էր:

Եկեղեցւոյ հաստատած Մեծ Պահոց շրջանը հետեւաբար, մեզի առիթ կ'ընձեռէ (Քրիստոսի՝ Երկրորդ Ադամի միջոցաւ), վերստին դառնալու, մօտենալու Աստուծոյ եւ արժանանալու մեզի համար նախասահմանեալ արքայութեան դրախտային կեանքին:

ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ ԿԻՐԱԿԻՆԵՐԸ

Բուն Բարեկենդանէն մինչեւ Ս. Չատիկ երկարող կիրակիներէն իւրաքանչիւրը կը կրէ Ս. Գրական անուն եւ յիշատակութիւն, այսպէս. Արտաքսման, Անառակի, Տնաեսի, Դատաւորի, Գալստեան, Ծաղկազարդ եւ Ս. Չատիկ:

ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ԿԻՐԱԿԻՆ ՆՈՒՅՐՈՒԱԾ Է Դրախտի յիշատակին, իրը նախամարդը դրախտի փափկութեան մէջ կ'ապրէր երջանիկ, եւ Աստուծոյ մշտական ներկայութիւնը եւ հաղորդութիւնը կը վայելէր:

Բուն Բարեկենդանի Ս. Գրային ընթերցումները մեզի կը մղեցնեն թէ հնազանդութեամբ, պահեցողութեամբ, պատրաստապահութեամբ եւ աղօթանուէր

կեանքով, զրախտէն արտաքուստ աներս վերջապիս կրնանք զրախտային կեանքը ժառանգել:

ԱՐՏԱՔՍՄԱՆ ԿԻՐԱԿԻ Մեծ Պահոց երկրորդ

Կ ի Ր ա կ ի ն յիշատակն է նախածնողաց, Ադամի եւ Եւայի անհնգանդ ու թեան պատճառաւ զրախտի երջանիկ կեանքէն անոնց արտաքսուելու:

լուն, որով մարդիկ ցաւատանջ դառն կեանքի եւ մահուան դատապարտուեցան:

Օրուան Ս. Գրային ընթերցումները մեզի կը յիշեցնեն, թէ երբ մենք եւս մեր նախածնողաց նման մեղանչենք եւ անհնազանդ գտնուինք Աստուծոյ եւ իր Օրէնքներուն՝ մեր նախածնողաց նման մենք այ պիտի տառապինք եւ «արտաքսուինք», «գրկուինք» իր ներկայութենէն ու բարիքներէն: Որպէս մարդ էակներ, շրջապատուած ենք եւ մշտապէս ներքին ու արտաքին փորձութիւններ կը դիմադրուենք: Եթէ տկարանալք ու անտեսելով իր պատուիրանները (անտեսելով Քրիստոսի ապաշխարութեան եւ վրկութեան հրաւերը), դեռ եւս մեղանչենք եւ փորձենք մեր նախածնողաց նման «չքմեղանքի տերիւներու ետին պահուտի», այդ մեր «ինքնախաբէութիւն»ը եւ «ինքնարդարացման պատրուակ»ները միայն պատճառ պիտի ըլլան որ մենք առաւել եւս Աստուծմէ եւ իր շնորհներէն հեռանանք, մնանք առանձին եւ անօգնական:

ԱՆԱՌԱԿԻ ԿԻՐԱԿԻ. Աստուծոյ ստեղծագործութեան եւ նախախնամ սնօրինութեան խորհուրդը բացայայտող Մեծ Պահոց երրորդ Կիրակին, Աւետարանական ընթերցումները, Քրիստոսի ուսուցումներուն միջոցաւ մեզի կը փոխանցեն կեանքի ճշմարիտ մէկ այլ երեւոյթը բացատրելու իրողութիւնը՝ կորսուած Դրամին, Ոչխարին բայց մանաւանդ կորսուած Անառակ

Որդիին առակին ընդմէջէն պարզուող կեղրոնական ճշմարտութիւն մը՝ «կորուածը գտած ըլլալու երջանկութիւնը»:

Հայր Աստուած, նմանապէս, իր հրեշտակներուն հետ կ'ուրախանայ բոլոր այն մեղաւորներուն համար, որոնք զղջումով կ'ապաշխարեն: Անառակի Կիրակին մեզի կ'ուսուցանէ Աստուծային ներող անհուն սիրոյն մասին, որ միշտ պատրաստ է ներելու, վերստին որդեգրելու եւ վերահաստատելու «զղջալով տուն վերադարձող» բոլոր մեղաւորներուն:

Տ Ն Տ Ե Ս Ի Կ Ի Ր Ա Կ Ի Մեծ Պահոց

Տ Ն Տ Ե Ս Ի Կ Ի Ր Ա Կ Ի Մեծ Պահոց չորրորդ Կիրակին, Աւետարանական ընթերցումները մեզի կ'ուսուցանեն խոհեմութեամբ շահարկել ժամանակն ու մեր երկրաւոր ստացուածքները, որոնք մեզի չեն պատկանիր, այլ՝ մենք միայն Աստուծոյ կողմէ անոնց վրայ նշանակուած անտես վերակացունք ենք: Աստուած մեզի մտաւորապէս աշխարհը եւ «օր մը մեզմէ հաշիւ պիտի պահանջէ»: Հետեւաբար, մեզմէ կ'ակնկալէ որ այնպէս՝ ինչպէս մենք հետամուտ կ'ըլլանք իրկրաւոր բարիք, հանգիստ կեանք, հարստութիւն եւ երջանկութիւն ապահովելու, եւ այս մէկը իրապարծելու համար յաճախ խորդախ եւ ոչ ուղիղ միջոցներու կը դիմենք: մեզի Անիրաւ Տնտեսի առակով կը յիշեցնէ եւ կը հարկադրէ նոյնքան եւ աւելի խոհեմութիւն, ճիւղ, հնարք եւ աշխատանք ցուցաբերել՝ «հոգեւոր շնորհ» վաստակելու եւ արժանանալու «երկնային անսպառ գանձերը անտեսելու» պաշտօնին: Այլ խօսքով՝ Աստուծոյ արքայութեան մէջ յաւիտենական կեանքը ժառանգելու:

ԱՆԻՐԱԻ ԴԱՏԱԻՈՐԻ ԿԻՐԱԿԻ: Մեծ Պահոց

Հ ի ն գ ե ռ ո Ր ղ
Կ ի Ր ա կ ի ի ն ,
Աւետարանական
ընթերցումները
մեզի կը յիշեցնեն
աղօթքի մէջ
յարատելելու
անհրաժեշտու-
թիւնը: Մեղքով
արատաւորուած
մարդկային մեր
բնութիւնը սրբե-
յոււ, մաքրելու եւ
վերջին Դատա-
տանի դատա-
պարտութենէն
ազատելու եւ ար-
դարանալու ,

մանաւանդ շնորհքի արժանանալու համար՝ Աստուծոյ պէտք է անձանձորոյթ աղօթել, «գղջումով եւ արաչխարութեամբ դուռը գարնէր» ու բնաւ չյուսահատի: Ընդհակառակը՝ Աստուծոյ դատաւանին անաչառութեան ապաւինիլ, գթառատութեան եւ ողորմածութեան դիմել եւ յուսայ: Բայց մանաւանդ, քաջ պէտք է գիտնալ, թէ Աստուծոյ յուսացողը բնաւ ամօթով, անհատոյց եւ անպատասխան չի մնար:

ԳԱԼՍԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ: Մեծ Պահոց վեցերորդ Կիրակիին, Աւետարանական ընթերցումները մեզի կը յիշեցնեն յարուցեալ մեր Փրկչին աշխարհ Երկրորդ Գալատեան եւ այդ աւթիւ տեղի ունենալիք սոսկալի վերջին Դատաստանին մասին: Անկասկած որ յարուցեալ եւ երկինք համբարձեալ Քրիստոս, որ մը վերստին աշխարհ պիտի դայ որպէս Արդար Դատաւոր՝ դատելու համար սղջերն ու մեռելները եւ հատուցանելու՝ անոնց վաս կամ բարի դործերուն համաձայն:

Որպէս քրիստոնեաներ, Գալատեան Կիրակիին, մենք ակնկառոյց կը ողտակենք մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի աշխարհ Երկրորդ Գալուստին եւ վերջին Դատաստանի Օրուան: Քրիստոնեաներու համար, Գալատեան այս Կիրակիին, վերջիշեցում մըն է, միաժամանակ հաստատում թէ Քրիստոս՝ բացարձակ եւ միակ Տէրն է անցիային, ներկային ու դալիք բոլոր ժամանակներուն:

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ ԵՒ ԱՒԱԳ ՇԱԲՈՒԱՆ ՕՐԵՐԸ

Ծ ա ղ կ ա -
զարդով սկիզբ
առնող Աւագ կամ
Սուրբ Շաբթուան
օրերը, թէեւ սահ-
մանափակ օրերու
քանակով եւ ժա-
մանակաշրջանով,
կարճ ժամանակա-
հատուած մըն են,
Քրիստոսի երկրաւոր կեանքի վերջին շաբթուան
եւ օրերու դէպքերուն հոլովոյթը ներկայացնող,
միաժամանակ՝ քրիստոնէական եկեղեցւոյ եւ
քրիստոնէութեան սուրբ օրերու մեծադոյն եւ
կարեւորագոյն հոգեւոր իմաստով, շրջանը կը
ներկայացնեն:

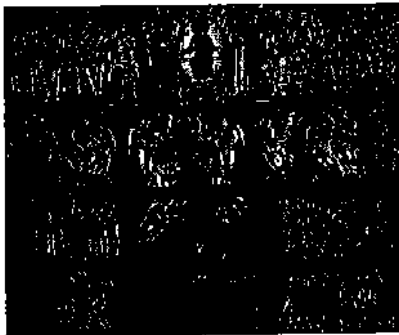
Սուրբ եւ Աւագ Շաբթուան, եկեղեցական հոգեպարար արարողութիւններու ընթացքին է որ քրիստոնեայ հաւատացեալը լրջութեամբ եւ հանդիսաւոր երկիւղածութեամբ հանդիսատես եւ ականջալուր վկան կ'ըլլայ Քրիստոսի երկրաւոր կեանքին քաւչարար եւ փրկագործական խորհուրդի արարքներուն՝ յաղթական մուտքը Երուսաղէմ, վերջին Ընթրիքը վերնատան մէջ, մասնութիւնը եւ չարչարանքները, խաչելութիւնը, թաղումը եւ վերջապէս հրաշափառ փառաւոր Յարութիւնը Միաշարաթի արշալոյսին:

Որպէսզի կարելի ըլլայ մօտէն հետեւիլ, լաւապէս ըմբռնել եւ հասկնալ Աւագ Շաբթուան օրերուն հոգեւոր իմաստը՝ հարկ է երկիւղածութեամբ հետեւիլ եկեղեցական արարողութիւններուն եւ լրջութեամբ ունկնդրել իւրաքանչիւր օրուան ընթացքին եւ տարբեր ժամերուն սեղի ունեցած եկեղեցական ժամերգութիւններուն եւ արարողութիւններու ասեն երգուած շարականները եւ կարդացուած սուրբ գրային հատուածները:

Աւագ Շաբթուան ընթացքին երգուած շարականներն ու մեղեդիները, կարդացուած սուրբ գրային հատուածները ո՛չ միայն կը վերակենդանացնեն Աստուածորդուն երկրաւոր կեանքի չարչարանաց սրտաճմլիկ պատկերները եւ սրտայոյզ արարներու վերջին հանգրուանները,

այլեւ կը յուսադրեն եւ կը հարստացնեն մեր հողինները Գրիստոսի ուսուցումներով, սիրոյ վերջին պատուիրաններով, ըստ իր թեմայի եւ հնազանդութեամբ, թեյազրական հրաշքներով, որոնց պսակը կը հանդիսանայ Ս. Յարութիւնը:

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ: Յիսուսի որպէս նոր արքայ, յալթական մուտքը թաղաւորներու եւ մարդարէներու քաղաքը Երուսաղէմ: Ժողովուրդը «Ով սաննա»ներով, ձիթենիի ուտերով եւ արմաւենիի ճիւղերով կ'ընդունի Յիսուսը որպէս Թաղաւոր, Ազատարար եւ Փրկիչ: Մանուկներ, ծերեր ու երիտասարդներ կը դիմաւորեն աւանակի մը վրայ նստած հեզ եւ խոնարհ հողիններու արքան: Յիսուս որպէս յաւիտենական արքայ, յալթական մուտք կը գործէ Երուսաղէմ սուրբ քաղաքը: Ապա խարազան առած Տաճարի չրճափակէն դուրս կը վաճառէ առեւտուրով զբաղող շահամուլ եւ Տաճարը շահարկող մարդիկը ըսելով. «Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի, եւ դուք աւազակներու սրջի վերածած էք»:

Մաղկազարդի երեկոյեան տեղի կ'ունենայ Դանբացէքի արարողութիւն: Դանբացէքը կը խորհրդանշէ Յիսուսի Երկրորդ Գալուստը եւ Վերջին Դատաստանը: Վերջին Դատաստանը

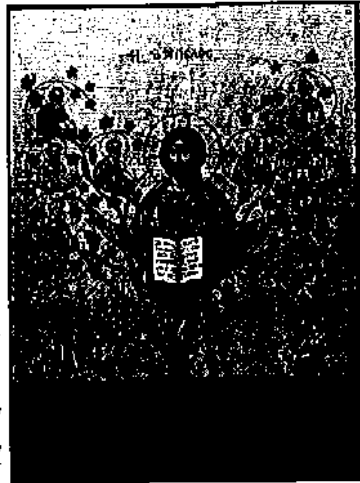
խորհրդանշող ծածկուած խորանի վարդոցըին առջեւ ծունկի կու գայ աւագ եկեղեցականը եւ դուռը թակելով ողբա-գործ կ'աղաչէ, որ Աստուած բանայ երկնքի դռները: Ապա վարդոցըի ետեւէն մեզի կը յիշեցուի որ արդարները միայն կընան ներս մտնել Աստուծոյ արդարութեան դռնէն:

Բոլոր հաւատացեալներու անունով ծնկաչոք հոգեւորականը կը խոստովանի թէ անմեղ մարդ չկայ: Սակայն եւ այնպէս, խոստովանութեամբ եւ ապաշխարութեամբ ալ կարելի է երկնքի դռներէն ներս մտնել եւ Աստուծոյ արքայութեան արժանանալ:

Վերջին Դատաստանի յիշատակը, դատապարտութենէն աւելի ապաշխարութեան, զղջումի, վերանորոգութեան եւ փրկութեան առիթ է հայ հաւատացեալին համար:

ԱՒԱԳ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ:

Ամբողջ Աւագ Ծաբթւան առաւօտեան թէ երեկոյեան ժամերդութիւնները եւ եկեղեցական արարողութիւնները աստուածաշնչական ընթացումներով, տաղերով եւ մեղեդիներով ճոխացուած են: Աւագ Երկուշաբթի օրուան շարականները եւ աւետարանական ընթացումները անգամ մը եւս մեզի կը յիշեցնեն ստեղծագործութեան պատմութիւնը, մարդուն մեղանշումը, եւ Երուսաղէմի մէջ Յիսուսի մտերմիկ գրոցը իր աշակերտներուն հետ, նաեւ անպտուղ թփերի չորացումը: Աւագ Երկուշաբթին նախապարաստութիւն եւ հաւատացեալին վեյիչեցում է, թէ ինք ստեղծուած է Աստուծոյ պատկերին համաձայն, եւ Յիսուսի՝ որպէս նոր Ադամ աշխարհ զալուստով կարելի դարձաւ խորտակել մարդը Աստուծմէ բաժանող պատնէշը, առաքինութեան ընթացքով պտուղ տալ եւ արքայութեան արժանանալ:

ԱՒԱԳ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ: Տասը կոյսերու առակին

ընդամէջէն արթնութեան հրաւեր: Երեկոյեան ժամերգութեան ընթացքին կարդացուող բոլոր առակները վերջին դատաստանի մասին են, եւ յատկապէս Յիսուսի խօսած Տասը կոյսերու առակը, որուն մէջ տասը կոյսեր հարսանիքի կը հրաւիրուին: Անոնցմէ հինգը կը զբոլոր հարսանեկան ուրախութիւններէն, որովհետեւ անհրաժեշտ պատրաստութիւնը չեն կատարել եւ իրենց յապտերներուն ձէթը կը պակսի:

Բոլոր շարականները ու աւետարանական ընթերցումները կը խօսին վերջին Դասաստանի մասին եւ կոչ կ'ուղղեն միշտ արթուն, պատրաստ եւ իմաստուն ըլլալու, եւ կորստեան չմատնուելու:

ԱՒԱԳ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ: Շարականները եւ

օրուան ընթերցումները կը պատմեն Քրիստոսի մեղաւոր կնոջ կողմէ անուշահոտ թանկագին իւղով օծումի դրուագը, ինչպէս նաեւ այն, որ հրեայ մեծամեծներ եւ քահանայապետներ Յուդայի հետ կը ծրրագրեն դաւել Յիսուսի դէմ:

Մեր կեանքը

եւ աւետարանական այս հակադիր իրողութիւնները վերլուծելով, կարծէք եկեղեցին այսօր հարց կու տայ իր հաւատացեալներուն.

- Որպէս Աստուծոյ գաւակներ, դուք ի՞նչ կ'ընէք: Ինչպէ՞ս ձեր հաւատքը եւ հաւատարմութիւնը, սէրը կ'արտայայտէք: Նախանձի, փառքի, դրամի եւ հաճոյքի համար կ'ուրանա՞ք, կը դաւաճանէ՞ք ձեր Տիրոջ, թէ ոչ՝ հեղութեամբ, խոնարհութեամբ, սիրով եւ հաւատարմութեամբ զԱստուած կը պաշտէք, եւ ձեր շնորհքներն ու բարիքները ի սպաս կը դնէք Աստուծոյ եւ մարդկութեան ծառայութեան:

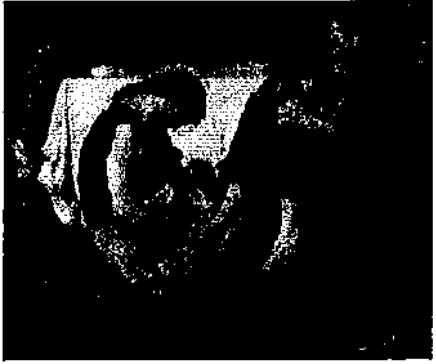
ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ:

Չորս անջատ արարողութիւններ եւ Տնօրինական դէպքեր տեղի կ'ունենան եկեղեցւոյ մէջ, որոնք կը յորդին հայ եկեղեցւոյ երաժշտական սրտայոյզ, հարուստ եւ տպաւորիչ ժառանգութեամբ:

Այսպէս, ա) Գիշերային եւ Առաւօտեան ժամերգութիւններու ընթացքին, տիրական եւ

գլխաւոր մտածումը՝ Քրիստոսի սիրոյ եւ խոնարհութեան գաղափարն է որ կը շեշուի:

բ) Կարգ Ապաշխարողաց եւ Ս. Հաղորդութեան ընթացքին՝ աղաչանքով, խոստովանութեամբ եւ ապաշխարութեամբ կը պատրաստուինք յիշել Վերջին Ընթրիքը, որուն ընթացքին մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս կը հաստատէ Ս. Հաղորդութեան Խորհուրդը: Արարողութեան երկրորդ բաժինի՝ Երեկոյեան ժամերգութեան ընթացքին տեղի կ'ունենայ Վերջին Ընթրիքի յիշատակի Ս. Պատարագը: Այս Ս. Պատարագը կը վերակենդանացնէ սրբազան այն պահը, երբ Քրիստոս աստուածային հրաշագործ ձեռքերով, հացն ու գինին օրհնեց, եւ տուաւ իր աշակերտներուն որպէս իր փրկարար մարմինն ու արիւնը, եւ թելադրեց նոյնը կատարել իր յիշատակին:

գ) Կարգ Ոսնյուլայի: Մեծ ժողովրդականութիւն վայելող այս արարողութիւնը, թատերական եւ գրաւիչ ներկայացումով, կը վերակենդանացնէ Աւետարանի մէջ նկարագրուած Տէրունի այն արարքը, որով մեր Տէրը Յիսուս՝ ծունկի գալով իր աշակերտներուն ոտքերը կը լուայ, խոնարհութեան դաս մը տալով անոնց:

Արարողութեան ընթացքին կարդացուած աղօթքները իմաստայից են ու թելադրական, երգուող շարականները բանաստեղծական իրենց խորքով հարուստ եւ երաժշտութեամբ գրաւիչ են, որոնք բոլորն ալ կը պատմեն Քրիստոսի խոնարհութեան, իրարու ծառայելու եւ սիրոյ մասին:

դ) Կարգ Չարչարանաց կամ Խաւարման գիշեր անունով ծանօթ այս արարողութիւնը կը կատարենք Աւագ Հինգշաբթիի գիշերը: Շարականները, սաղմոսները, մարգարէական եւ առաքելական գիրքերու ընթերցումները եւ աւետարանական հաստատումները մեզի կը պատմեն Յիսուսի մատնութիւնը, ձերբակալութիւնը, դատաստանը, չարչարանքներն ու գանակոծութիւնը, ինչպէս նաեւ Պետրոսի ուրացումը:

«Փառք ի Բարձունս» երգի ժամանակ, եկեղեցւոյ բոլոր լուսերը կը մարին, բացի այն մոմէն որ կը խորհրդանշէ Յիսուսի ներկայութիւնը եւ առանձնութիւնը:

ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹ, ԿԱՐԳ ԽԱԶԵԼՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԹԱՂՄԱՆ. Կը յիշատակուին Քրիստոսի Խաչելութեան եւ Թաղման պարագաները: Յովսէփ Արեմաթացին Պիղատոսէն կը խնդրէ որ Յիսուսի մարմինը իրեն յանձնէ: Յովսէփ խաչէն իջեցնելով Յիսուսի մարմինը, կը պատանքէ գայն եւ կը գետեղէ ժայռի մը մէջ փորուած գերեզմանին մէջ եւ որպէս կախարիչ՝ մեծ քար մը կը գործէ մուտքին:

Եկեղեցւոյ մէջ կը տիրէ խռովալի տխրութիւն: Արարողութիւնը կը յատկանշուի միջուորտի տրամութամբ, յուզիչ եւ ծանր շարականներու երգեցողութեամբ:

Եկեղեցւոյ մէջ, ծաղիկներով եւ վարդերով կը զարդարեն Քրիստոսի խորհրդական գերեզմանը: Եկեղեցականներ ծնկաչոք եւ յուզական կեդանակեն: «Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հօր, սուրբ եւ անմահ, որ թաղեցար վասն մեր, ողորմեա՛ մեզ»:

ԱՒԱԳ ՇԱՐԱԹ ԵՒ ՃՐԱԳԱԼՈՅԾ. Առաւօտեան ժամերգութեան միջնուրտը կը շարունակէ պահել նախորդ օրուան թախծոտութիւնը: Շարականները կրկին կը պատմեն Յովսէփ Արեմաթացիի բարութիւնը եւ Յիսուսի թաղման պարագաները:

Երեկոյեան ժամերգութիւնը սակայն, կը զգենու նոր ոգի եւ ուրախ միջնուրտու: Նախ կը կարդացուին Հին կտակարանի ստեղծագործութեան զրուագը Մննդոց վերջէն եւ մարգարէական այն հատուածները, որոնք նախագուշակութիւններ են Քրիստոսի, որպէս՝ Գառն Աստուծոյ աշխարհ գալուստին, իրմով սկիզբ առած Նոր կեանքի եւ փրկագործ առաքելութեան:

Ապա կը հետեւի ճրագալոյցի պատարագը, ուր եկեղեցւոյ վարագոյրը բացուելով՝ յաղթականօրէն կ'աւետուի Քրիստոսի մեծահաջ Յարութիւնը:

Եկեղեցականներ, դպիրներ եւ հաւատացեալներ մոմեր վառած յաղթական ու բարձրաձայն կը յայտարարեն. «Քրիստոս յարութիւն առաւ մեռելներէն. մահով մահուան յաղթեց եւ իր յարութեամբ մեզի կեանք պարգեւեց: Յաւիտեան փա՛ռք անոր»:

Ս. ԶԱՏԻԿ ԵՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍ. Մեծ Պահջի սուգի, տրամութեան եւ ապաշխարութեան օրերը հասած են իրենց աւարտին եւ քրիստոնէական եկեղեցին մեծահանդէս կը պանծաղնէ կեանքի յաղթանակը եւ մահուան պարսութիւնը:

Ս. Յարութիւնը՝ Քրիստոնէութեան եւ քրիստոնէական եկեղեցւոյ հիմնաքարը եղող մեծագոյն սօժնն է: Այսօր, Քրիստոսի Յարութեամբ, եւ մահը մահով յաղթելով, պատասխան կը տրուի մարդկութեան միտքը դարեր շարունակ շարչրկած մեծագոյն մտատանջութեան եւ տնրոյծ հարցումին: Արդարեւ, յարուցեալ Քրիստոսով աշխարհ կ'ազատագրուի Չարէն եւ անոր պատճառած մեղքի ապականիչ խայթոցէն եւ մահուան երկիւղէն: Քրիստոսի հրաշափառ Յարութեամբ մեր երկրաւոր կեանքին կը արուի նոր իմաստ, ուղղութիւն եւ նպատակ: Աննորոտակ չենք քալեր ու ապրիր այլեւս: Մեր հետ Քրիստոս կը քալէ, կը պաշտարի եւ մեզ կ'աւազնորդէ կեանքի աղբիւր՝ Աստուծոյ Երկրաւոր մեր կեանքը այլեւս չենք ապրիր մահուան համար, այլ՝ Քրիստոսով մահուան յաղթելու:

SUNDAYS OF GREAT LENT

The eight weeks or forty days which precede Easter, the greatest feast of the Christian year, is called Medz Bahk or the Great Fast of Lent. During these forty days we prepare ourselves to commemorate the greatest event in the history of mankind, the victory of Christ over death. The eight weeks or forty days call us to repent, change our lives and turn to God in faith, prayer, fasting and deeds of mercy, love and instruction in the faith.

The Great Fast of Lent is a time of limiting our intake of food or eliminating certain foods. This is called *fasting* and *abstinence*. During this time, we are also called upon to give up certain pleasures. All of this is simply to remind us that the only *essential* for life is ultimately Almighty God.

The Great Fast of Lent, is a time of reconciliation. It is a time for getting things right between ourselves and our fellow human beings.

The Sundays of Lent take us through the entire history of humankind, from creation to the glorious second coming. The hymns and Scripture lessons of each day support the meaning of the *Lenten Journey*: that through prayer, repentance, fasting and Christian witness, we can draw near to God once again.

Our Armenian Church takes us through the Great Fast, Sunday by Sunday, by bringing out and emphasizing a particular spiritual truth each and every Sunday. Let us now look at these, Sunday by Sunday.

The first Sunday of the Great Lent is known as the **SUNDAY OF GOOD LIVING**. The Sunday of the Good Life in Paradise in the Garden of Eden. The Gospel readings of the day, teach us about Christian prayer, fasting and sharing. Its lesson is that as God's children, we live in the gift of God's grace and love. As His sons and daughters we can be truly happy and fulfilled when we live in obedience to His will and commandments.

The second Sunday of the Great Lent is known as the **SUNDAY OF EXPULSION**. The Sunday of Exile from the Garden of Eden. The Gospel readings of the day, teach us about the law and the Christian conduct.

This Sunday reminds us that when we sin by ignoring God's will or break His commandments, we suffer, just as Adam and Eve suffered when they disobeyed Him in the Garden of Eden. All around us, there are constant temptations to put ourselves and our wishes ahead of what God wants. When we do, we sin. We separate ourselves from God, just as Adam and Eve did. Like them, we may even try to hide from God. But we only hurt ourselves when we do so. With each sin God finds us out, and we move further and further away from Him. It is we who expel ourselves from God's presence by our actions and are closed off from God's grace.

The third Sunday of the Great Lent is known as the **SUNDAY OF THE PRODIGAL SON**. The Gospel readings of the day teach and declare Jesus' concern for the lost and God's love for the repentant sinner.

The Scriptures indicate that whenever we decide to repent and return to our loving Father's love and grace, He will receive us and forgive us. If all sinners had the courage to ponder on their mistakes and wrongdoings, and repent, then they will become worthy of the Heavenly Father's compassionate mercy.

The fourth Sunday of the Great Fast is known as the **SUNDAY OF THE DISHONEST STEWARD.** The Gos-

pel readings of the day recount Jesus' parables that teach us the *prudent* use of material goods, especially during an imminent crisis; to those with responsibility; the uses of wealth, and the Christian attitude toward the rich and the poor. Man was appointed by God as a *steward* in this world. People should

therefore perform the duties entrusted to them conscientiously and faithfully. In the Parable, the rich man represents God himself. We as His managers in this world sooner or later, we will have to give account of our stewardship someday.

The misuse of manager's world affairs, is praised and justified, not because they were *just* or *acceptable*, but because the manager managed *wisely* his position to gain favor after his dismissal. If the dishonest manager used wisely his temporal means, seeking happiness and security, how much harder should we work and put effort as God's managers in this world *to gain merit and eternal life*. How much harder should we work for the life that is to come, *a life that is eternal*.

The fifth Sunday of the Great Lent is known as the **SUNDAY OF THE UNRIGHTEOUS JUDGE.** The Gos-

pel readings of the day remind us to be persistent in prayer as well as recognize our sinfulness and complete dependence on God's love and grace. Here, the great lesson which we learn is the lesson of perseverance: We must practice our

Christian virtues; virtues; We must never cease to hope nor forget the coming Judgment Day. We must never lose hope. We are admonished to remain steadfast and constant in God's grace and our total Christian life. The Scriptures also proclaim the coming kingdom of God and of Jesus Christ, as *righteous Judge*.

The Sixth Sunday of the Great Lent is known as the **SUNDAY OF THE SECOND COMING.** The Scripture lessons of the day teach and inform us that, our resurrected Lord and Savior Jesus Christ surely will come to Judge the living and the dead. We are shown that just as everything begins with Almighty God, everything will one day end with Him. As Christians and followers of our Lord Jesus Christ, on this Sunday, we should be looking forward to the Second Coming of Christ. We are shown that He stands as the complete Lord and Sovereign of the past, the present and the future.

One day, we will all be called to give account of our life and judged accordingly. We are called to always be ready.

THE RAISING OF LAZARUS. The Saturday on the eve of Palm Sunday, the Church celebrates the Miracle of the Resurrection which Jesus performed on His dead friend Lazarus. This glorious act is to be understood only as the foreshadowing act of Jesus' own divine Resurrection.

AVAK SHAPAT THE GREAT AND HOLY WEEK

Although Holy Week is a very short period, it is the most eventful and important church period for all Christians. During this time, the church follows closely the last scenes of our Lord's Life.

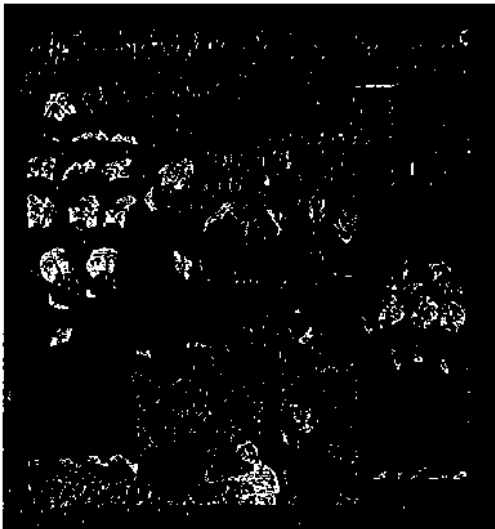
Great or Holy Week is a solemn celebration of the important and final redemptive events of Christ's earthly life, especially His entry into Jerusalem, His Last Supper on Great Thursday, Crucifixion and entombment on Great Friday and His triumphant Resurrection on that first Easter morning.

In order to truly understand our Great Week celebrations, it is necessary to seriously listen to the Scripture Readings and lessons proclaimed at each liturgy. These scriptural selections not only recreate the grief, pain and suffering of the Son of God during His last week, but also enrich our spirits with His teachings/preaching and merciful miracles which are climaxed at His Resurrection.

PALM SUNDAY: The Sunday of Flowers and Palms. This is the day of Jesus' victorious entry into Jerusalem, and the love that the crowds showed for Him, waving palm branches and shouting "Hosanna!"

This Great city of kings and prophets received Him with great joy as a new king, Savior and a deliverer. The children and old men came to meet Christ seated humbly upon a donkey.

On the evening of Palm Sunday, ceremony of the **OPENING OF THE DOORS** is celebrated. This service is unique to the Armenian Church, during which the priest knocks at the altar, the curtain is opened again and we, the Church, are re-united with God. We are with Him again, as the people of Jerusalem were with Christ on the first Palm Sunday.

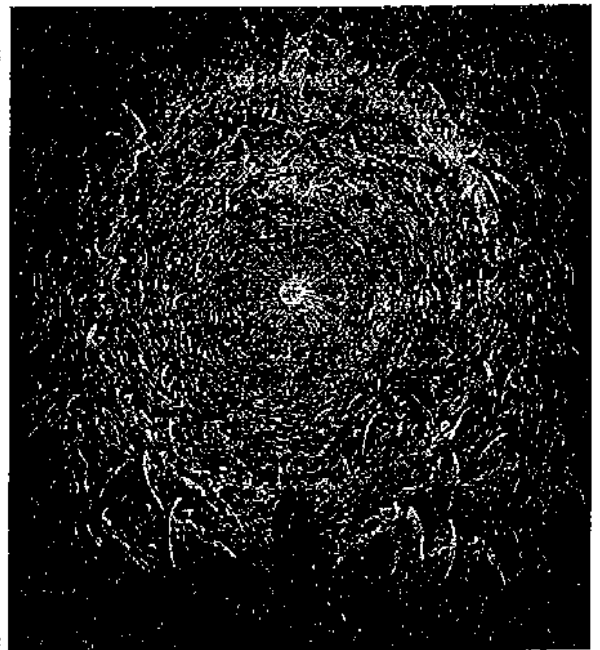

Even though we are sinners, God still loves us enough to take us back when we repent and turn to Him.

Opening of the Gates, proclaims and celebrates our entrance to the heavenly Jerusalem after Christ's second coming and brings to mind the picture of the day of the Last Judgment. The final day of judgment is not a condemnation, but rather an occasion of confession, repentance and prayer, which are the only way to enter the *heavenly doors* of salvation.

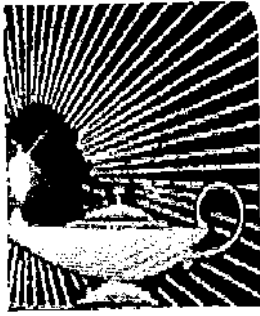
GREAT MONDAY: During the first days of Holy Week, as well as throughout the week, morning and evening services

are celebrated with shara-gans and abundant Scriptural readings. On Monday, the scrip-

tures help us remember the story of Creation, man's fall into sinfulness as well as the story of the barren fig tree, which Christ withered because it bore no fruit. On this day, the faithful are invited to remember the lesson that we are created in the image of God, and we are called to examine our inner selves and with clean hearts and thoughts renew our faithfulness and transform our lives and bear the fruits of virtue.

GREAT TUESDAY: On this day we read the story of the ten maidens, five of whom were wise enough to put oil in their lamps while they were waiting for the bridegroom to come and take them to a wedding

feast. This story, as well as the sharagans and the lessons convey the message of the last Judgment and appeal to us that we must always be ready and waiting for Christ, the Groom to come.

GREAT WEDNESDAY: During this day we remember two contrasting lessons; the betrayal of Jesus and the worshipful anointing of Jesus' feet to show her love and respect for Him.

Examining our lives and comparing them with the two types of contrasting acts, the church asks "What are you doing as a child of God? Are you betraying your Lord with your greed, your desire for hedonistic pleasure and for social position? Or, do you faithfully and lovingly worship God and share your gifts for the good of all humankind?"

GREAT THURSDAY: On Holy Thursday we remember the most important event of Christ's life. The Last Supper, at which He gave Holy Communion to His

disciples, the same Holy Communion that we can share during every single BADARAK. We have BADARAK in our churches on this day, and remember the first Holy Communion shared by Christ and His disciples.

With prayers of confession asking for forgiveness, we prepare ourselves for the sacrament of Holy Repentance.

The night and morning hours of song on this day celebrate Christian love and Christ's redemptive work. We remember Christ's spoken words "Since the light is with you, believe in the light and be children of light" (John 12:3).

The evening of Holy Thursday is also a very special time. We remember how Jesus washed the feet of His disciples in the service called *WASHING OF THE FEET*. Jesus washed His disciples' feet to show them that they must be ready to serve all men.

On the same Thursday night, we have another service called *KHAVAROOM, VIGIL OF THE NIGHT OF SUFFERING AND DARKNESS*. Here we commemorate Jesus' betrayal, His arrest, trial,

and suffering. Peter's denial and Jesus' facing death alone. Six canons of Gospel lessons are read describing Jesus being bound and tried. Twelve candles are lit and at the completion of each order of scripture readings and lessons two of the candles are extinguished. After the Bible readings, the lights of the church are all suddenly put out. A single candle is left to remind us of Christ's singular presence in the darkness. The service of Holy Thursday (Maundy), prepares us to remember the suffering and crucifixion of our Lord on Good Friday.

GREAT GOOD FRIDAY, DAY OF CRUCIFIXION AND BURIAL. Today we commemorate Jesus' crucifixion and burial. The sober liturgy of crucifixion brings us all the scriptures that foretell Jesus' death

upon the cross. In the evening we tell the story of Jesus' burial. In the church, we symbolically decorate Jesus' tomb, in front of which all the clergymen kneel and sing "Soorp Asdvadz" (Holy, Mighty and Immortal God), which according to tradition, Joseph of Arimathea sang as Jesus was lowered from the cross. Joseph, because he loved Jesus, made sure that Our Lord's body was properly and decently buried.

Some churches have the custom of circling Jesus' tomb with a procession prior to the Nakhadonag. After the Nakhadonag, we sing "We kneel before Your Cross" to strengthen our faith and inspire ourselves through the mystery of the Cross.

GREAT SATURDAY: (JURAKALOOYTZ) which means "lighting of candles". During this service we read from the Old Testament, especially the story of the Creation of the world in the Genesis. This reminds us that, when we celebrate the Resurrection of Christ, we are celebrating the creation of the new life that Jesus gave us. Other biblical passages of deliverance are read foreshadowing God's victory over death, evil and the darkness, at the same time preparing us to receive and celebrate Christ's victory over death and His Resurrection.

On Easter Eve, since the feast has already begun, Divine Liturgy is celebrated. We read the story of Christ's Resurrection in Matthew 28:1-20. It is a special aspect of Easter celebrations that homes are decorated with lighted candles.

EASTER SUNDAY: THE FEAST OF RESURRECTION. *"Christ is risen from the dead! He trampled down death by death, and by His resurrection He granted life to us. Glory to Him for all ages".*

With the services of Easter Sunday, the whole mood of the church changes. We have been sad and solemn during Lent and Holy Week. Now, with the celebration of Christ's Resurrection and the new life that He gives us, everything becomes bright and joyful. The words KRISDOS HARYAV EE MERELOTZ are happily declared again and again during the service. Everyone wants to receive Holy Communion, to share in the gift of new life. All has been changed, and death can no longer defeat us because we, as true and faithful followers of Christ, have been promised that we may share in His everlasting life.

On this day, we read the Gospel story of how the women who went to anoint Christ's body in the tomb found out that He had risen from the grave.

At Easter, we recall and relive the most important event in human history. That event is Jesus Christ's victory over death. This in fact is the foundation and cornerstone of Christianity and Christian faith and at the same time Christ's Resurrection is the strongest affirmation of God's unlimited power even over death.

Let Christ's miraculous Resurrection be the victory of our spiritual awakening and spiritually active life.

Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՈՂՋՈՅՆ

(Ողջոյն առւողջը)

- ԲՐԻՍՏՈՍ ՅԱՐԵԱԻ Ի ՄԵՌԵԼՈՑ

(Ողջոյն առնողը)

- ՕՐՀՆԵԱԼ Է ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ԲՐԻՍՏՈՍԻ

GREETING AT EASTER

(One who gives)

— CHRIST IS RISEN FROM THE DEAD

Chrisdos haryav ee merelots

(One who receives)

**- BLESSED IS THE RESURRECTION OF
CHRIST**

Orhnial eh harootiumn Chrisdosi

ՅԻՆՈՒՆՔԻ ԿԻՐԱԿԻՆԵՐԸ

Յինունք կը նշանակէ յիսուն: Յինունք անունը կը տրուի Զատիկէն մինչեւ Հոգեգարուստ հրկարող 50 օրերու կամ եօթը կիրակիներու ժամանակահատուածը, եւ իւրաքանչիւր կիրակի կը կրէ իրեն յատուկ անուն եւ սօնախմբութիւն: Յինունքի կամ դունազեղ կիրակիներու ժամանակաշրջանը ամբողջովին Տէրունի եւ ուտիք է եւ նուիրուած՝ Ս. Յարութեան հրաշափառ փառարանութեան:

Այսպէս, համատեսական Աւետարանները Յիսուսի Յարութեան հրաշքը եւ անոր յաջորդող դէպքերը մինչեւ Համբարձում հետեւեալ դասաւորումով կը ներկայացնեն.

(Մատթէոս Գլուխներ՝ 28, Մարկոս 16, Ղուկաս 24, Յովհաննէս 20 եւ 21):

ա.— Յարութիւն: Իւղարեր կանանց գերեզման այցելութիւնը եւ դասարկ գերեզմանը:

բ.— Հրեշտակներէն պատգամ առաքեալներուն եւ իւղարեր կանանց՝ միւս աշակերտներուն ալ պատմել Յիսուսի Յարութիւնը:

գ.— Յիսուս Մարիամի եւ միւս իւղարեր կիներուն կը յայտնուի:

դ.— Յիսուսի յայտնուիլը էմմաուսի ճամբուն վրայ:

ե.— Յիսուս վերնաւան մէջ աշակերտներուն կը յայտնուի, երբ թողնուած հոն չէր:

զ.— Յիսուս Գալիլայ յերան վրայ իր տասնմէկ առաքեալներուն եւ հինգ հարիւր աշակերտներուն կը յայտնուի:

է.— Յիսուս Զիթենեաց լեռնէն երկինք կը համբաւնայ:

Վերեւ նշուած Յիսուսի յետ Յարութեան երեւումներուն առընթեր՝ մեր եկեղեցին մինչեւ Հոգեգարուստ հետեւեալ հինգ սօներն ալ կը յիշատակէ.

ա.— Յարութեան յաջորդող Ետրաթ օրը՝ Յովհաննէս Մկրտիչի Գլխատման դէպքի յիշատակում:

բ.— Ս. Յարութեան յաջորդող տուալին կիրակին կը կոչուի Նոր կիրակի կամ Կրկնադատիկ, ուր կրկին անգամ Յիսուսի մահուան վրայ տարած յաղթանակը եւ հրաշափառ յարութեան դէպքը կը պանծացուի:

EASTERTIDE SUNDAYS

Eastertide = *fifty days*. In Armenian, *Hinoonk* or *Hisoonk*, that is known the period of fifty days from Easter to Pentecost, which are entirely dominical feasts, in honor of the Resurrection, and the last ten days to that of the Ascension, while the fiftieth day is devoted to the coming of the Holy Spirit. All these fifty days are festival because the Armenian Church do not wish to have any fasting on dominical days outside the Lent.

Eastertide or Quinquagesima is the period from Resurrection to Pentecost, in Armenian is called "HINOONK", meaning 50 days. The first 40 days end with the feast of Ascension which is celebrated on the Thursday of the sixth week of Resurrection. This 40 day period is dedicated to the mystery of the various and numerous appearances of the resurrected Savior.

During the forty days between His Resurrection and Ascension, Jesus Christ appeared and showed Himself to his disciples and prepared them for the task of carrying on His work and preaching His Gospel. He did this in each one of the appearances described in the Gospels (Luke 24:13-35, John 20:19-23, 24-31). He showed Himself to many people:

To 500 people who saw Him at one time (I Corinthians 15:6). To Mary Magdalene (John 20:14-16). To the women returning from the tomb (Matthew 28:8-18). To Peter (Luke 24:34) To His followers toward evening (Luke 24:33-36). To the two followers on the road to Emmaus (Luke 24:13-31). To all the apostles eight days after His Resurrection (John 20:26). To seven by the lake of Tiberias (John 21:1-23). To James (I Corinthians 15:7). To the eleven (Matthew 28:16-20). To Stephen outside Jerusalem (Acts 7:55). To Paul near the city of Damascus (Acts 9:3-6).

The Fathers of the Church have placed *five feasts* during this 40 day period. These feasts are:

- a) The Beheading of John the Baptist,
- b) New Sunday,
- c) Green Sunday,
- d) Red Sunday,
- e) Apparition of the Cross

Կարգ մը եկեղեցիներ այս Կիրակին թովմասի Կիրակի ալ կը կոչեն, որովհետեւ Նոր Կիրակիի երեկոյին էր որ թերահաւատ թովմաս առաքեալի հաւատքը վերահաստատուեցաւ ու բարձրադադակ խոստովանեցաւ Քրիստոսի հրաշահառ յարութիւնն ու աստուածութիւնը:

գ.— Ս. Յարութեան յաջորդող երրորդ Կիրակին կը կոչուի Աշխարհամասրան կամ Կանաչ Կիրակի Նուիրուած է Քրիստոսի Եկեղեցւոյ հաստատման, ծրարձակումին եւ տարածման յիշատակին: Աշխարհէ բացուած առաջին այն վերնատուն-մատռան կամ առաջին եկեղեցիին՝ ուր Յիսուս Վերջին Ընթրիքը կատարած էր եւ իր աշակերտներուն ուրբերը լուսցած էր. այնուհետեւ առաքեալներ, աշակերտներ եւ Քրիստոսի Աւետարանին հետեւորդ ու քրիստոնէական առաջին համայնքի հաւատացեալներ՝ հոն կը հաւաքուէին աղօթելու եւ հացի բեկանումը կատարելու:

դ.— Ս. Յարութեան չորրորդ Կիրակին Կարմիր Կիրակի կը կոչուի: Կանաչ-Կարմիր յորջորջումը ոչ միայն եկեղեցւոյ եւ ընտելեան գարթօնքին եւ փթթումին կը զուգադիպի, այլեւ՝ քրիստոնէայ առաջին համայնքին զիմակալած անասելի վկայութեանց, զոհողութեանց, հայածանքին, նահատակութեան եւ արեան վկայութեան: Նահատակներու արեան հեղումով ուսուցուեցաւ, ջրդեղուեցաւ, ծրարձակեցաւ, ամբապնդուեցաւ, տարածուեցաւ եւ պտղաբերուեցաւ քրիստոնէական եկեղեցին:

ե.— Ս. Յարութեան հինգերորդ Կիրակին նուիրուած է Քրիստոսի Ս. Խաչին երկնքի տարածքին լուսաւոր կերպարանքով երեւման յիշատակին, որ սեղի ունեցած է Կոստանդին Բ. կայսեր եւ Երուսաղէմի Կիւրեղ Պատրիարքի օրերուն՝ 351 թուականին: Հայ Եկեղեցին Ս. Խաչին նուիրուած հետեւեալ չորս տօները ունի.

- 1.— Երեւման Ս. Խաչ
- 2.— Խաչվերաց
- 3.— Վարդպայ Ս. Խաչ
- 4.— Գիւս Խաչ

Երեւման Ս. Խաչի Կիրակիին յաջորդող Հինգշաբթին, որ յարութեան 40-րդ օրն է՝ Յիսուսի Համբարձման յիշատակը կը տօնախմբուի:

1.- The Beheading of John the Baptist. This is commemorated on the first Saturday after Resurrection. The event is remembered by a special lection read from the Gospel of St. Mark during the Morning Service, which describes the occurrence.

2.- Second Sunday after Easter. New Sunday/ Sunday of Doubting Thomas. Its purpose is to emphasize the wondrous Resurrection, with only minor variables in the Hours Services.

3rd Sunday after Resurrection. Sunday of the World Church or Green Sunday, in Armenian *Ashkharamadran* means universal chapel or church reminds us of the first Christian Chapel, which was established by the apostles. This Sunday is also called 'Green'. The name 'green' given to this Sunday conveys the idea of new life. By the Resurrection of our Lord, the whole world became green and flowered in order to make fruitful the Kingdom of God.

Hence the allegorical meaning given to this Sunday tend to find a resemblance between nature and the first church. The name 'Green Sunday' is likened to the blossoming of new life in nature; the vitality, youthfulness and the flourishing; the spread and the blossoming of Christianity, as well as the zeal with which the Apostles were to carry Christ's message to all the corners of the world. On this Sunday the Church commemorates the establishment in Jerusalem of the *first Christian Church*, where Christ met with the Apostles in the upper room, where our Lord established the Sacrament of the Holy Communion. But according to others it is the Cathedral of the Holy Sepulcher/Holy Tomb, the site of the Resurrection as the first Christian Cathedral.

4.- The fourth Sunday following Easter is called Garmir Giragi, or Red Sunday, indicating the new life given through the blood sacrifice of Christ. The Red Sunday, also reminds us the sacrifices, persecutions and martyrdoms of the early Christians. It is said that the shedding of the blood of the saints caused the further growth of the tree of faith.

5.- The fifth Sunday after Easter is celebrated the feast of the Apparition of the Holy Cross. The Apparition of the holy Cross is the third feast of the Holy Cross and is celebrated on the fifth Sunday after Easter. Cyril of Jerusalem occupied the Patriarchal See of Jerusalem in 351 A.D. During this year the Appearance of the Cross on the City of Jerusa-

դ.— Համբարձման յաջորդող Կիրակին կամ Ս. Յարութեան Յինուքի վեցերորդ Կիրակին կը կոչուի Երկրորդ Մազկազարդ, որ Քրիստոսի Վերին Երուսաղէմ երկինք մտնելուն յիշատակութիւնն է: Այս Կիրակին կոչուած է նաեւ Մեծահրաշի Կիրակի, որովհետեւ օրուան Օրհնութեան շարականը Մեծահրաշ այս խորհուրդ բառերով կը սկսի, եւ համաձայն Խոր Վերապ Գրիգոր Լուսաւորիչին այցի եկող չորրորդ կարգի հրեշտակին՝ կ'առնչուի Քրիստոսի Համբարձման եւ երկնքի մէջ ի պատիւ Քրիստոսի տրուած ընդունելութեանց եւ տօնահանդէսներուն:

է.— Իսկ յարութեան եօթերորդ Կիրակին կամ յարութեան յաջորդող 50-րդ օրը նուիրուած է առաջին եկեղեցի Վերնաստան մէջ առաքեալներու Ս. Հոգւոյ ստացման դէպքին՝ որ կրակէ լեզուներու կերպարանքով Աստուծոյ Ս. Հոգին երեւցաւ եւ առաքեալներու ու աշակերտներու վրայ հանգչեցաւ: Այնուհետեւ առաքեալներ, աստուածախոսութեան շնորհաց պարգեւը եւ Ս. Հոգւոյ զօրութիւնը զգեցած՝ հրաշագործեցին, կերպարանափոխեցին աշխարհը:

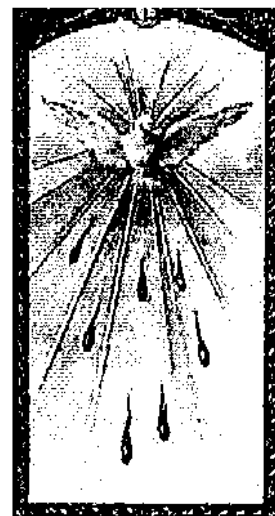
It astonished the entire Christendom. Its glowing and victorious sign appeared over Jerusalem stretching from the Mount of Olive to the hill of Calvary. Our Arm. Church has four feast days in honor of the Holy Cross of our Lord Jesus Christ:

- 1.- The Appearance of the Holy Cross.
- 2.- The Elevation of the Holy Cross.
- 3.- The Holy Cross of Varak.
- 4.- The Discovery of the Holy Cross.

6.- The sixth Sunday after Easter is called Second Palm Sunday. (Glorious enthronement of King Jesus in His heavenly Kingdom) This Sunday has been given the designation 'Second Palm Sunday' based on the readings for the day. The feast was based on an event, which according to tradition took place while St. Gregory the Illuminator was in the Dungeon. When St. Gregory was in the Dungeon, an angel ministered to him. On the fourth day of Hampartsoom or Ascension, which was a Sunday, the angel did not appear. The next day the Illuminator asked the reason and was told that the heavenly hosts were celebrating Christ's Ascension, His entrance, enthronement and sitting at the Right Hand of the Father.

Fortieth day after Easter, on Thursday, the Church celebrates the Feast of the Ascension (Luke 24:41-53, Matt. 28:16-20, Acts 1:6-14).

On the tenth day after the Ascension and on the fiftieth day after Resurrection on Sunday, the feast of the coming of the Holy Spirit PENTECOST is celebrated. The descent of the H. Spirit empowered the disciples with divine gifts, wisdom and courage to preach and to take the Gospel to all nations.

Կիրակի

ԿՐԿՆԱԶԱՏԻԿ կամ ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻ
ՆԻԼԹ՝ Թերազաւատ Թովմաս, Յարուցեալ
Քրիստոսը Տէր եւ Աստուած կը դաւանի
Եկեղեցւոյ Հաստատութիւնը՝ Նոր Իսրայէլ

Աւետարանի հատուածներ (Գործք. 5:34-42, 6:1-7, Յակոբոս 3:1-12, Թովհ. 1:1-17):

• **Տէրունական Աղօթք «Հայր Մեր» եւ**
Յարուցեալ Յիսուս Փրկիչ՝ բնութեան եւ հնութեանց նորոգողն ես, զիս ալ նորոգէ, շնորհքներովդ զարդարէ:

• **Սաղմոսի ընթերցում / ուսուցում**
[10 վայրկեան]
Սաղմոս 149

- **Օրհնութիւն՝ն երգեցէք Տիրոջ, Նոր երգ երգեցէ՛ք Տիրոջ, անոր հաւատարիմ մարդոց համախումբումը օրհներգութեամբ թող յորդի:**

= **Աստուծոյ ժողովուրդը իր Արարիչով թող ուրախանայ: Միտնի որդիները իրենց թագաւորով թող ցնծան:**

- **Երգ ու պարով թող օրհներդին անոր անունը, դափ ու քնարով թող ներբող երգին անոր:**

= **Որովհետեւ Տէրը կը սիրէ իր ժողովուրդը, եւ փրկելով կը փառաւորէ խոնարհները:**

- **Ուստի Տիրոջ հաւատարիմ մարդիկը թող պարծենան իրենց փառքով, թող ցնծան իրենց հանգիստին մէջ:**

= **Աստուծոյ փառաբանութիւնը իրենց շրթներուն վրայ, եւ երկսայրի սուր մը՝ իրենց ձեռքերուն մէջ,**

- **Անոնք ազգերը դատաստանի պիտի ենթարկեն, պիտի պատժեն բոլոր ժողովուրդները,**

= **Պիտի շղթայեն անոնց թագաւորները, երկաթէ ձեռնակապերով պիտի շղթայեն անոնց մեծամեծները,**

- **Եւ կատարեն անոնց համար գրուած դատավճիռը: Ահա ա՛յո է Տիրոջ հաւատարիմ մարդոց փառքը: Օրհնութիւն՝ն երգեցէք Տիրոջ:**

• **Սաղթանք/աղօթք/ուկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

Sunday

NEW SUNDAY

Theme: Doubting Thomas confess and declares the risen Christ as Lord and God
The establishment of Christian Church as New Israel

Gospel Readings: (Acts 5:34-42, 6:1-7, James 3:1-12, John 1:1-17).

• **Lord's Prayer and**
Resurrected Christ Savior, You are the transformer of nature and the world, renew me with Your graces.

• **Reading/ teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalm 149

- **Praise the Lord! Sing to the Lord a new song, and His praise in the assembly of saints.**

= **Let the faithful rejoice in their Maker; let the children of Zion be joyful in their King.**

- **Let them praise His name with the dance; let them sing praises to Him with drums and harps..**

= **For the Lord takes pleasure in His people; He will beautify the humble with salvation.**

- **Let the saints be joyful in glory; let them sing aloud on their beds.**

= **Let the high praises of God be in their mouth, and a two-edged sword in their hand,**

- **To execute vengeance on the nations, and punishments on the peoples;**

= **To bind their kings with chains, their nobles and their leaders with chains of iron;**

- **To execute on them the written judgment—this honor have all His saints and His worshipers. Praise the Lord!**

• **Teaching of Prayer / biblical verses**
[10 minutes]

“Christ is risen from the dead! He trampled down death by death, and by His resurrection He granted life to us. Glory to Him for all ages. Amen”.

«Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց. մահուամբ թգմահ կոխեաց, եւ յարութեամբն իւրով մեզ թգկեանս պարգեւեաց. նմա փառք յաւիտեանս. Ամէն»:

«Յարութեանէն ետք Յիսուս իր աշակերտներուն երեւցաւ ու ըսաւ անոնց. 'Խաղաղութիւն' ձեզի: Ես եմ, մի՛ վախճաք... -Ի՞նչ իրար անցեր էք եի ինչո՞ւ կասկածներ կ'ունենաք ձեր միաբերուն մէջ: Նայեցէք ձեռքերուս եւ ոտքերուս. նոյնինքն ե՛ս եմ: Եօջափեցէ՛ք զիս եւ պիտի տեսնէք որ միս ու ոսկոր ունիմ, բան մը՝ որ ոգին չ'ունենար'» (Ղուկ. 24:36-39):

«Յարութեան առաւօտեան ժամերէն ետք երեկոյեան՝ Յիսուս դարձեալ երեւցաւ իր աշակերտներուն, սակայն Թովմաս կը բացսկսէր, եւ զանոնք ողջունելով ըսաւ. 'Խաղաղութիւն' ձեզի, եւ անոնց ցոյց տուաւ իր ձեռքերն ու կողքուտաւ անոնց վրայ փէց ու ըսաւ. 'Առէ՛ք Սուրբ Հոգին. եթէ մէկուն ներէք իր մեղքերը՝ թող ներուած լլլան եւ եթէ չ'ներէք մէկուն մեղքերը՝ թող ներուած չլլան'» (Յովհ. 20:19-23):

«Ութը օր ետք Յիսուս դարձեալ երեւցաւ իր աշակերտներուն եւ Թովմաս ալ անոնց հետ էր: Յիսուս իր խօսքը Թովմասի ուղղելով ըսաւ. 'Մտտո՛ք բեր՝ հո՞ս դիր եւ տե՛ս ձեռքերս. բեր ձեռքդ եւ դպցուր կողիս եւ անհաւատ մի՛ լլլար, այլ հաւատացեալ... Թովմաս՝ զիս տեսնելով եւ շօշափելով հաւատացիր, չէ՞. երանի՛ անոնց՝ որոնք աւանց զիս տեսնելու կը հաւատան'» (Յովհ. 20:26-29):

• **Շարականի ուսուցում [10 րոպէական]**
Յարութեան Շարական ԱԶ

Այօր յարեալ ի մեռելոց փեսայն անմահ եւ երկնաւոր. Քեզ աւետի՛ք իր'նդութեան, հարսն ի յերկրէ՛ եկեղեցի. օրհնեալ ի ձա՛յն զընծութեան զԱստուծո՛ւք Սիոն:

Այսօր անծա՛ռ լոյսն ի լուսո՛յ լուսաւորեա՛ց զմանկու՛նդս քո. յուսաւորեա՛ Երուսաղէմ, քանզի յարեալ ի յոյս քո՛ Քրիստոս. օրհնեալ ի ձա՛յն զընծութեան զԱստուծո՛ւք Սիոն:

Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց:

“After His resurrection Jesus appeared to His disciples and said to them, ‘Peace be with you. It is I Myself. Do not be terrified and frightened. ...Why do doubts arise in your hearts? Behold My hands and My feet, that it is I Myself. Handle Me and see, for a spirit does not have flesh and bones as you see I have’” (Luke 24:36-39).

“Then, the same day at evening, Jesus once again appeared to His disciples, but Thomas was not among them. So Jesus said to them, ‘Peace be with you’, and He showed them His hands and His side. Then Jesus breathed on them, and said to them, ‘Receive the Holy Spirit. If you forgive the sins of any, they are forgiven them; if you retain the sins of any, they are retained’” (John 20:19-23).

“And after eight days His disciples were again inside, and Thomas with them. Jesus came, the doors being shut, and stood in the midst, and said, ‘Peace to you’. Then He said to Thomas, ‘Reach your finger here, and look at My hands; and reach your hand here, and put it into My side. Do not be unbelieving, but believing’. ... ‘Thomas, because you have seen Me, you have believed. Blessed are those who have not seen and yet have believed’” (John 20:26-29).

• **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns [10 minutes]**

Resurrection Hymn

The Immortal and the Heavenly King today is resurrected from the dead; unto you good tidings. Oh Bride from the earth: The Church; Oh Zion, praise your God with a joyful voice.

Today the Wondrous Light, enlightened your children from the Light; be illuminated, O h Jerusalem, because your light Christ is risen; Oh Zion praise your God with a joyful voice.

Today the darkness of ignorance was dispersed by the Triple Light; unto you rose the Light of the knowledge –the Risen Christ; Oh Zion, praise your God with a joyful voice.

Christ is risen from the dead.

Երգ Իւղարերից

Փա՛ռք յարութեան քո Տէ՛ր. ո՛չ դադարեցայց Քրիստոս, օր՛հնեղ ըզքե՛զ գամենայն աւուրս կենդանութեան իմո՛յ:

Փառք յարութեան քո, Տէ՛ր. ո՛չ դադարեցայց Յիսուս, դո՛վեղ ըզքե՛զ գամենայն աւուրս կենդանութեան իմո՛յ:

Ես ոչ դադարեցայց, Փլ՛րկի՛չ, փա՛ռաւորեղ ըզքե՛զ գամենայն աւուրս կենդանութեան իմո՛յ:

Լուստպա՛յծա՛ռ հրե՛շտա՛կըն նստելով ի կենսատու՛ գե՛րեզմա՛հին. ե՛ւ աւետէր կանանցն՝ յարեա՛ւ Ասա՛րւս՛ծ:

• Անդրադառնալ կրօնական-ազգային տօներուն [5 վայրկեան]

Յիսուսի Յարութեան յաջորդող Նոր Կիրակիին կամ կրկնազատիկին, մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս, մինչեւ իր Համբարձումը, յարութեան յաջորդող 40 օրերու ընթացքին զանազան առիթներով ինքզինք իր աշակերտներուն եւ հետևորդներուն յայտնեց, քոջալերեց եւ զանոնք իր Աւետարանին քարոզիչները եւ առաքեալները ըլլալու գործին պատրաստեց: Աւետարաններու մէջ նկարագրուած եւ ներկայացուած են Յիսուսի այս յայտնութիւնները (Ղուկաս 24:13-35, Յովհաննէս 20: 19-23, 24-31):

Կարգ մը մարդոց համար դժուար է հաւատալ որեւէ անտրամաբանական կամ անսովոր բանի՝ ինչպիսին էր Թովմասի պարադոսն Սակայն Յիսուս չդատապարտեց Թովմասի լծերահաւատութիւնը: Յիսուս առանց յանդիմանելու փաստացի պարզեց եւ փարատեց Թովմասի անդիտումնաւոր իրաւացի կասկածները, որով Թովմաս անմիջապէս խոստովանեցաւ իր հաւատքը: Միաժամանակ Յիսուս երանի տուաւ բոլոր անոնց որոնք կը հաւատան՝ առանց զինք տեսած ըլլալու:

Այս Կիրակի Եկեղեցին կ'անդրադառնայ նաեւ հեթանոսներու ուղղուած հրաւէրը յարութեան կրօն հաւատքը ընդունելու, միաժամանակ նորադարձ հաւատացեալներ որպէս Նոր Իսրայել եւ Քրիստոսի կենդանի Մարմինը՝ կը յիշատակէ Աստուծոյ հետ նոր եւ սերտ յարաբերութեան մը սկիզբը:

Hymn to Praise Christ's Resurrection

Be praised your resurrection O Lord, for I will bless and glorify you Christ, during all the days of my life.

Be praised your resurrection O Lord, for I will praise and glorify you Jesus, during all the days of my life.

I will not cease to praise and glorify you O Savior, during all the days of my life.

The illuminated and bright angel seated upon the life-spreading tomb announcing to the women that God has risen.

On this Second Easter, or New Sunday after the Resurrection of Christ, our Lord showed Himself to His disciples and followers on various occasions during the forty days between His Resurrection and Ascension, and prepared them for the task of carrying on His work and preaching His Gospel. He did this in each one of the appearances described in the Gospels (Luke 24:13-35, John 20:19-23, 24-31).

For some people it is very hard to believe anything that is not reasonable or that is unusual. Jesus did not condemn Thomas for his lack of faith. Thomas doubted honestly. Our Lord gave him proof without rebuking him, and Thomas immediately professed his faith. But with his next words Jesus Christ said that happy were those who could believe even if they were not given visible proof.

On this Sunday the Church also reflects on the calling of and conversion of the pagans to Christianity, which at the same time reminds us of the new relationship of God's new people. The Christian Church, the faithful living Body of Christ, 'The New Israel', now with a special relationship with God had replaced Israel, the people of the Old Testament/covenant; for the children of Israel rejected and denied their Savior. Therefore, in its role of Israel, the people of the covenant/ Christian Church are now the heirs of the promise of salvation through Christ's death and resurrection.

Եկեղեցին կամ Նոր Խորայէլը Քրիստոսի մահուամբ եւ յարութեամբ կու գայ ժառանգելու խոստացուած փրկութիւնը եւ փոխարինելու Հին Ուխտի Եբրայեցի ժողովուրդը՝ Որովհետեւ հրեաներ մերժեցին, ուրպան Փրկիչը եւ բնականաբար՝ գրկուեցան Աստուծոյ սիրելի անդրանիկ ազգը, ընտրեալ ժողովուրդ ըլլալու առանձնաշնորհումներէն:

Եկեղեցին այս Կիրակիին տւեալ տարանական ընթերցումներով, մանաւանդ Յովհաննէս Աւետարանի միջոցաւ բարձրադասակ կը յայտարարէ թէ Բանն Աստուած որպէս Յիսուս մարմնացաւ եւ մարդանայով մեր մէջ բնակեցաւ: Անով էր որ Աստուած ամէն ինչ ստեղծեց եւ մենք տեսնոք Անոր փառքը:

ԱՂՈԹՔ

ԱՄԵՆԱԽՆԱՄ ՏԷՐ

Բոլորը խնամող Տէր, Բու սուրբ երկիւղդ պահապան դիր աչքերուս՝ որ այլեւս անառակ ու ցանկացող աչքով չնայիմ, եւ ականջներուս՝ որ հաճոյք չզգամ չար խօսքեր լսելէ, եւ բերանիս՝ որ ստույթիւն չխօսիմ, եւ սրտիս՝ որ չարութիւն չխորհիմ, եւ ձեռքերուս՝ որ անիրաւտութիւն չգործեմ, եւ ոտքերուս՝ որ անօրէնութեան ճամբաներէն չքայիմ:

այլ ուղղէ՛ ասոնց շարժումը,
որպէսզի միշտ Բու պատուիրաններուդ համաձայն ըլլան՝ ամէն բանի մէջ:

The Church on this Sunday, through biblical readings, and especially through the Gospel of John, strongly proclaims *Jesus as the Son of God, the Word made flesh and lived among us as Creator and Sustainer of all things, and the source of eternal life.*

PRAYER

ALL-CARING LORD

All-caring Lord, place Your holy fear before my eyes as a shield, that they may no longer gaze with lust; before my ears, that they may not enjoy hearing words of evil; before my mouth, that it may utter no falsehood; before my heart, that it may think of no evil; before my hands, that they may do no injustice; before my feet, that they may not walk in the path of iniquity.

But so direct their movements that they may, at all times, be according to Your commandments.

Amen.

ԱՇԽԱՐ ՀԱՄԱՏՐԱՆ կամ **ԿԱՆԱԶ ԿԻՐԱԿԻ**
Նիւթ՝ Քրիստոսի Եկեղեցւոյ Հաստատումը,
Ծրարձակումը եւ տարածումը: Քրիստոսով
աշխարհ եւ մարդիկ կը նորոգուին, կը
կերպարանափոխուին:

ASHKHARAMADRAN or GREEN SUNDAY
Theme: The Establishment of Christ's founded
Church, the blossoming and the spread of Chris-
tianity; the renewal and transformation of the
world and humanity.

Աւետարանի Հատուածներ (Ղուկաս 6:12-49,
Գործք. 9:23-31, Ա. Պետրոս 2:1-10, Յովհաննէս
2:23-25, 3:1-12, Մատթէոս 8:18-9:8, Մարկոս 3:6-
12):

Gospel Readings: (Luke 6:12-49, Acts 9: 23-31. I
Peter 2:1-10, John 2:23-25, 3:1-12, Matt. 8:18-9:8,
Mark 3:6-12).

- **Տէրունական Աղօթք «Հայր Մեր» եւ**
«Հաւաստով խոստովանիմ եւ երկիրպագա-
նեմ քեզ, Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգի, անեղ եւ
անմահ բնութիւն, արարիչ հրեշտակաց եւ մարդ-
կան եւ ամենայն եղերոց»:
(Հաւաստով կը խոստովանիմ եւ կ'երկրպա-
գեմ քեզի՝ Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգի, անեղ եւ
անմահ բնութիւն, արարիչը հրեշտակներուն,
մարդոց եւ բոլոր արարածներուն):

- **Lord's Prayer and**
“In faith I confess and bow down to You, Fa-
ther and Son and Holy Spirit, uncreated and im-
mortal nature, creator of angels, of men and of all
things”.

Nerses Shnorhali

- **Reading/ teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalm 90:1-12

Ներսէս Շնորհալի

- **Սաղմոսի ընթերցում / ուսուցում**
[10 վայրկեան]

Սաղմոս 90: 1-12

- **Տէ՛ր, ապաստա՛ն եղար մեզի սերունդէ սե-**
րունդ:
= Նախքան յիռներու ծնունդ առները, նախքան երկրին ու տիեզերքին գոյութեան զայլը, դուն կատու կը մնաս, ո՛վ Աստուած:
- **Մարդը հողին կը վերադարձնես, ըսելով. «Հո-**
ղին դարձէք, ադամորդինե՛ր»:
= Որովհետեւ քու աչքիդ՝ հազար տարին երէկուան պէս ակնթարթ մըն է, գիշերուան մէկ պահուն պէս, որ արդէն խակ անցած է:
- **Երագի պէս յանկարծակի վերջ կը դնես անոնց**
կեանքին. խոտին պէս, որ օրը օրին կը բուսնի,
= Առաւօտուն կը ծաղկի ու կը դալարի, իրիկունը կը խամրի ու կը չորնայ:
- **Այդպէս կը սպառես մեզ բարկութեամբդ, զայ-**
րոյթովդ կը զարհուրեցնես մեզ:
= Երեւան կը հանես մեր յանցանքները, մեր գաղտնիքները լուսին կը բերես:

- Lord, You have been our dwelling place in all generations.
= Before the mountains were brought forth, or ever You had formed the earth and the world, even from everlasting to everlasting, You are God.
- You turn man to destruction, and say, “Return, O children of men”.
- = For a thousand years in Your sight are like yesterday when it is past, and like a watch in the night.
- You carry them away like a flood; they are like a sleep. In the morning they are like grass which grows up:
= In the morning it flourishes and grows up; in the evening it is cut down and withers.
- For we have been consumed by Your anger, and by Your wrath we are terrified.
= You have set our iniquities before You, our secret sins in the light of Your countenance.
- For all our days have passed away in Your wrath; we finish our years like a sigh.
= The days of our lives are seventy years; and if by reason of strength they are eighty years, yet their boast is only labor and sorrow; for it is soon cut off, and we fly away;

- Սրտմտութեանդ հետեւանքով մեր օրերը կը փախչին, մեր կեանքը շուտ վերջ կը գտնէ, հառաչանքի մը նման:

= Եօթանասուն տարի է մեր կեանքին տեւողութիւնը, կամ թէ հազիւ ութսուն տարի: Որ՝ լաւագոյն պարագային՝ չարչարանք է ու նեղութիւն:

- Կեանքը շուտով վերջ կը գտնէ, յաջորդ պահուն՝ արդէն չկանք:

- Ո՛վ կը ճանչնայ բարկութեանդ զօրութիւնը, թէ իրապէս ի՛նչ ահարկու է զայրոյթդ:

- Սորվեցո՛ւր մեզի՛ թէ մեր օրերը համրուած են, որպէսզի սրտով իմաստուն դառնանք:

• Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում [10 վայրկեան]

«Ով որ կը հաւատայ Որդիին՝ յաւիտեան կեանքը կ'ունենայ: Իսկ ան որ չի հնազանդիր Որդիին՝ կեանք պիտի չունենայ, այլ Աստուծոյ պատիժը պիտի դայ անոր վրայ» (Յովհաննէս 3:36):

«Ով որ իմ խօսքերս պործադրէ՝ յաւիտեան պիտի չմեռնի» (Յովհաննէս 8:51):

«Ես եմ յարութիւնը եւ կեանքը: Ան որ ինձի կը հաւատայ, թէպէտեւ մեռնի՝ պիտի ապրի: Իսկ ան որ ողջ է եւ ինձի կը հաւատայ՝ երբէք պիտի չմեռնի» (Յովհաննէս 11:25-26):

«Նոր պատուիրան մը կու տամ ձեզի.— Սիրեցէ՛ք զիրար: Ինչպէս ես ձեզ սիրեցի՝ դուք ալ զիրար սիրեցէ՛ք: Ձեր իրար սիրելովն է որ մարդիկ պիտի գիտնան թէ դուք իմ աշակերտներս էք» (Յովհաննէս 13:34-35):

«Ինչ որ իմ անունովս խնդրէ՛ք՝ պիտի կատարեմ գայն» (Յովհաննէս 14:13, 14):

«Ինչ որ հօրմէս խնդրէ՛ք իմ անունովս՝ պիտի տայ ձեզի» (Յովհ. 16:23):

«Ով որ կը սիրէ զիս՝ խօսքերս կը գործողորէ. Հայրս ալ պիտի սիրէ գայն եւ ես ու Հայրս անոր պիտի դանք եւ անոր հետ բնակիինք» (Յովհաննէս 14:23):

- Who knows the power of Your anger? For as the fear of You, so is Your wrath.

= So teach us to number our days, that we may gain a heart of wisdom.

• Teaching of Prayer / biblical verses [10 minutes]

“He who believes in the Son has everlasting life; and he who does not believe the Son shall not see life, but the wrath of God abides on him” (John 3: 36).

“If anyone keeps My word he shall never see death” (John 8:51).

“ I am the resurrection and the life. He who believes in Me, though he may die, he shall live. And whoever lives and believes in Me shall never die” (John 11:25-26).

“A new commandment I give to you, that you love one another; as I have loved you, that you also love one another. By this all will know that you are My disciples, if you have love for one another” (John 13:34-35).

“And whatever you ask in My name, I will do it” (John 14: 13,14).

“ Whatever you ask the Father in My name He will give you” (John 16:23).

“ If anyone loves Me, he will keep My word; and My Father will love him, and We will come to him and make Our home with him” (John 14:23).

“I God is for us who can be against us?” (Romans 8:31).

«Յթէ Աստուած մեր կողմն է, ո՞վ կրնայ մեզի հակառակ լլլայ» (Հռովմ. 8:31):

• **Շարականի ուսուցում [10 վայրկեան]**

Յարութեան եւ Յինանց Ճաշու Շարական ԱԶ

Ձթադաւորն փառայ Քրիստոս, որ վան մեր մարմնացու ի Սրբոյ Կուսէն եւ խաչի համբերելով, միաբանութեամբ երգո՞վ բարեբանեսցու՞ք:

Որ լղթադումն երեքօրեայ՝ յանձն էս՛ն, յարուցեայ ի մեռելոց իշխանութեամբ, միաբանութեամբ երգո՞վ բարեբանեսցու՞ք:

Կարողապէս լղղրունս դըժոխո՞ց խորասկեանց, եկեղեցւոյ իւրում գգեցո՞յց զմեծ վայելչութիւն, միաբանութեամբ երգո՞վ բարեբանեսցու՞ք:

Ճաշու Շարական ԱԶ

Յարեաւ Քրիստո՞ս ի մեռելոց. ա՛յ է՛ լուխա՛
Նկայք ժողո՞վու՛րդք, երգեցէ՛ք Տեաւն. ա՛յ է՛-
լուխա՛:

Յարուցելոյն ի մեռելոց, ա՛յ է՛ լուխա՛,
Որ գաշխարհս լուսաւո՞րեանց. ա՛յ է՛ լուխա՛:

• **Անդրադառնալ կրօնական-ազգային սօներուն [5 վայրկեան]**

Ս. Յարութեան յաջորդող երրորդ Կիրակին կը կոչուի Աշխարհամատրան կամ Կանաչ Կիրակի: Առաջին Կաթողիկէ կամ Աշխարհամատուռ կը կոչուի առաքելական դարու եւ քրիստոնէական եկեղեցւոյ այն առաջին վայրը, ուր քրիստոնեայ հաւատացեալներ կը հաւաքուէին, միասին կ'աղօթէին, սաղմոս ու շարական կ'երգէին, Աստուածաշունչ մատեանը կը կարդային եւ վերջապէս Քրիստոսի վերջին յիշատակ՝ Հացի բեկանում կատարելով կը հաղորդուէին: Աշխարհամատրան սօնը քրիստոնէական առաջին եկեղեցւոյ հաստատման յիշատակը լլլարով կ'առնչուի Քրիստոսի հիմնած աիեգերական ու նոր կեանքով կանաչացած, յարութեան շունչով ծլարձակած եկեղեցւոյ:

• **Teaching of 'Sharagan' or Spiritual hymns [10 minutes]**

**Resurrection and Eastertide
Jashou Hymn**

Unto the king of glory, Christ, who was for us incarnate of the holy Virgin and endured the cross, let us with one accord sing praises.

Unto him who suffered the burial of three days and rose again from the dead with power, let us with one accord sing praises.

Unto him who mightily destroyed the gates of hell, and endued his Church with majesty, let us with one accord sing praises.

Jashou Hymn

*Christ is risen from the dead! Alleluia.
Come ye peoples, sing unto the Lord! Alleluia.
To Him that is risen from the dead, alleluia.
To Him that enlightened the world, alleluia!*

The third Sunday of Easter, known as Green Sunday (*Ganach Giragee*) and Sunday of the World Church (*Ashkharhamadoor*). The name "Green Sunday" most probably comes from an ancient folk holiday in celebration of spring. *Ashkharhamadran* means universal chapel or church and reminds us of the first Christian Chapel, which was established by the apostles. Our forefathers, seeing mother earth bloom after long winter months, glorified the Creator with an act of thanksgiving, and celebrated by bedecking the Church and themselves with greenery. Green is the color of life, freshness and promise. After a barren winter we are filled with hope, life and love.

It is also known as World Church Sunday in the sense of the church belonging to the whole world beginning with Christ and the Apostles who met regularly to pray and partake of the Holy Sacrament of Communion. Perhaps it is an appropriate time for us to remember our obligations to be good stewards of the earth and the gifts that have been given to us by God.

Գարնան դարձօնքին զուգադիպող այս Կիրակիին կանաչ կոչումը բնութեան փթթումին հետ յաղթանակն է Քրիստոսի լոյս հաւատքին, նոր կրօնքին՝ որ մանանեխի հատիկի նման ուռճացաւ եւ թթխմորի պէս ընդարձակուեցաւ, աճեցաւ եւ իր (քրիստոնէական եկեղեցւոյ) մէջ շողեց, զանգուածեց բազում ազգեր եւ ժողովուրդներ:

On this Sunday the Church commemorates the establishment in Jerusalem of the *first Christian Church*, where Christ met with the Apostles in the upper room, where our Lord established the Sacrament of the Holy Communion. This Sunday is also called 'Green'. The name 'green' given to this Sunday conveys the idea of new life. By the Resurrection of our Lord, the whole world became green and flowered in order to transform the world and make fruitful the Kingdom of God.

'Green Sunday', the allegorical meaning given to this Sunday tend to find a resemblance between nature and the first church; the blossoming of new life in nature; the vitality, youthfulness and the flourishing; the spread of Christianity, as well as the zeal with which the Apostles were to carry Christ's message to all the corners of the world.

ԱՂՕԹ

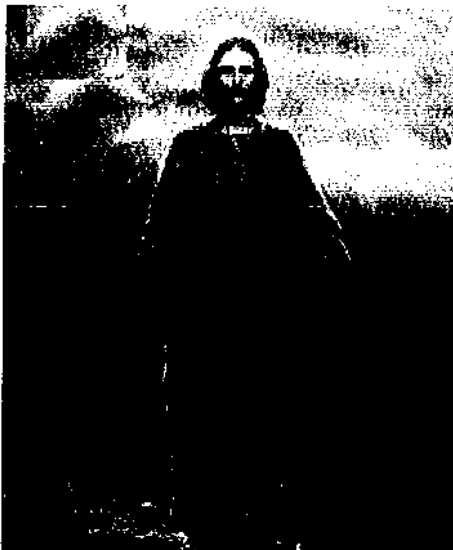
ՄԱՐԴԱԽՆԱՎ ՔՐԻՍՏՈՍ

*Մարդախնամ Քրիստոս, մեր մէջ բնակող քու Սուրբ Հոգիդ, բոլոր տեսակի դժուարութեանց պարագաներուն՝ մեզ կը գորացնէ
Աստուածային սիրով:
Երբ վիրաւորուինք՝ քաջութիւն կու տաս:
Երբ սրտարեկուինք՝ կը յուսապնդես:
Երբ ընկճուած ենք՝ յարատեւելու կամք կու տաս:
Շնորհիւ մեր մէջ քու ներգոր զօրութեան՝ կրնանք համբերել եւ դիմագրել ամէն դժուարութեան:
Քեզի փառք եւ զոհութիւն մեզի ընծայած թանկագին այս պարգեւին համար:*

PRAYER

CARING CHRIST

Caring Christ, your Spirit dwells within us and strengthens us with Your divine love, No matter what hardship may come upon us. When we are wounded, You give us courage. When we are disheartened, You give hope. When we are beaten down, You give the will to carry on. With Your strength within us, Lord, We can endure anything. Thank You for this precious gift.

ԿԱՐՄԻՐ ԿԻՐԱԿԻ

Նիւթ՝ Նահատակներու Արեամբ Մաղկած, Մարձակուած Քրիստոսի Եկեղեցին:

Աւետարանի Հատուածներ (Ղուկաս 9:18-36, Գործք Առաքելոց 13:16-43, Ա. Պետրոս 5:1-14, Յովհաննէս 5:19-30, Մատթէոս 11:25-30, Մարկոս 4:26-34):

• Տէրունական Աղօթք «Հայր Մեր» եւ

«Արքայ երկնաւոր, սուր ինձ զարթայութիւն քո զոր խոստացար սիրելեաց քոց, եւ զօրացո զսիրտ իմ ասեղ զմեզ, եւ սիրել զքեզ միայն, եւ առնել զկամս քո. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս»:

(Երկնաւոր թագաւոր, սո՛ւր ինձի քու արթայութիւնդ՝ զոր քեզ սիրողներուն խոստացար. եւ զօրացո՛ւր իմ սիրտս որպէսզի մեղքը ատեմ եւ միայն քե՛զ սիրեմ եւ քու կամքդ կատարեմ. եւ ողորմէ՛ քու արարածներուդ եւ ինձի՛ բազմամեղիս): **Ներսէս Շնորհալի**

• Մաղմոսի ընթերցում / ուսուցում [10 վայրկիան]

Մաղմոս 107: 1-3, 109:1-4,21-31

- Գոհուածիւն յայտնեցէք Տիրոջ՝ որովհետեւ բարի է, որովհետեւ անոր սէրը յաւերժական է:
- = Թող «Փա՛ւք Տիրոջ» լսեն անոնք՝ որոնք Տիրոջ կողմէ փրկուած են, որոնք Տէրը ինք փրկեց հակառակորդին ձեռքէն.
- Եւ հաւաքեց զանոնք բոլոր երկիրներէն, արեւելքէն եւ արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու հարաւէն:
- = Կօրհներգե՛մ քեզ, ո՛վ Աստուած, լուռ մի՛ մնար:
- Ամբարիշտ ու նենգաւոր մարդիկ իրենց բերանը լայն բացած՝ սուտեր կը խօսին ինձի դէմ.
- = Ատելութեամբ լեցուն խօսքերով կը պաշարեն զիս, առանց պատճառի հետս կը կռուին:
- Իմ սիրոյս փոխարէն կը շարախօսեն ինձի դէմ, մինչ ես իրենց համար կ'աղօթեմ:
- = Բայց դուն, ո՛վ Տէր, իմ Տէ՛րս, օգնէ՛ ինձի, ինչպէս վայել է անունիդ. ազատէ՛ զիս, որովհետեւ քաղցր ես դուն եւ ուղորմած:

RED SUNDAY

Theme: The persecutions and the shedding of the blood of the saints have caused the blossoming and the spread of Christianity and Christ's Church.

Gospel Readings: (Luke 9:18-36, Acts 13:16-43, I Peter 5:1-14, John 5:19-30, Matthew 11:25-30, Mark 4:26-34).

• Lord's Prayer and

“Heavenly king, grant me Your kingdom which You promised to Your beloved, and strengthen my heart to hate sin and to love You only and to do Your will. Have mercy upon Your creatures, and upon me, great sinner that I am”.

Nerses Shnorhali

• Reading/ teaching of Psalms [10 minutes]

Psalms 107:1-3, 109:1-4, 21-31

- Oh, give thanks to the Lord, for He is good! For His mercy endures forever.
- = Let the redeemed of the Lord say so, whom He has redeemed from the hand of the enemy,
- And gathered out of the lands, from the east and from the west, from the north and from the south.
- = Do not keep silent, O God of my praise!
- For the mouth of the wicked and the mouth of the deceitful have opened against me; they have spoken against me with a lying tongue.
- = They have also surrounded me with words of hatred, and fought against me without a cause.
- In return for my love they are my accusers, but I give myself to prayer.
- = But You, O God the Lord, deal with me for Your name's sake; because Your mercy is good, deliver me.
- For I am poor and needy, and my heart is wounded within me.
- = I am gone like a shadow when it lengthens; I am shaken off like a locust.
- My knees are weak through fasting, and my flesh is feeble from lack of fatness.

- Վշտահար եմ ու չքաւոր, եւ վիրաւոր է սիրտս:
 = Ահա արդէն կը չքանամ իրիկնային ստուերի պէս, հովէն քշուած մարտիս մը պէս:
 - Մոմ պահելէն ծունկերս տկարացեր են, կաշի-
 ոսկոր մնացեր եմ:
 - Նստառնիքի առարկայ դարձեր եմ մարդոց, երբ
 գլխ կը տեսնեն՝ իրենց դուրսը կը շարժեն:
 - Օգնէ՛ ինձի, Տէ՛ր իմ Աստուած, փրկէ՛ զիս, դուն՝
 որ համակ սէր ես:
 = Թող մարդիկ գիտնան՝ թէ դո՛ւն ըրիր ասիկա,
 թէ դո՛ւն փրկեցիր զիս, Տէ՛ր:
 - Թող անոնք անիծեն, դուն օրհնէ՛ զիս. թող
 անոնք վրաս յարձակին եւ ամօթահար ըլլան, իսկ
 ես՝ քու ծառայ, թող ուրախանամ:
 = Ամբողջովին թող խայտառակուին անոնք որ զիս
 կը շարտխօսեն, եւ ամօթը վերարկուի պէս թող
 ծածկէ զանոնք:
 - Ես բարձրաձայն՝ անբաւ գոհութիւն պիտի
 յայտնեմ Տիրոջ, եւ ժողովուրդին բազմութեան
 դիմաց իրեն օրհնութիւն պիտի երգեմ:
 = Որովհետեւ չքաւորին կողքին է միշտ անիկա,
 դատաւորներու ձեռքէն փրկելու համար զանի-
 կա:

• **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսու-
 ցում [10 վայրկեան]**

«Աստուած յարուցանեց Յիսուսը, որուն
 մարմինը փտութիւն չտեսաւ... Յիսուսի միջոցաւ
 մեղքերու թողութիւն կը քարոզուի ձեզի: Ո՛վ որ
 անոր կը հաւատայ՝ կ'արդարանայ իր բոլոր մեղ-
 քերէն, որոնցմէ չկրցաք արդարանալ Մովսէսի
 Օրէնքին միջոցաւ» (Գործք. 13: 37-39):

«Աստուած հակառակ է ամբարտաւան-
 ներուն, մինչ խոնարհներուն շնորհք կու տայ» (Ա.
 Պետրոս 5:5, Առակաց 3:34):

«Արթուն եւ պատրաստ եղէք, որովհետեւ
 ձեր թշնամին՝ Մատանան առիւծի պէս մուկերով
 կը շրջի եւ կ'լլելու համար մէկը կը փնտռէ» (Ա.
 Պետրոս 5:8):

= I also have become a reproach to them; when they
 look at me, they shake their heads.
 - Help me, O Lord my God! Oh, save me according
 to Your mercy,
 = That they may know that this is Your hand that
 You, Lord, have done it!
 - Let them curse, but You bless; when they arise, let
 them be ashamed, but let Your servant rejoice.
 = Let my accusers be clothed with shame, and let
 them cover themselves with their own disgrace as
 with a mantle.
 - I will greatly praise the Lord with my mouth; yes, I
 will praise Him among the multitude
 = For He shall stand at the right hand of the poor, to
 save him from those who condemn him.

• **Teaching of Prayer / biblical verses
 [10 minutes]**

*“He whom God raised up saw no corrup-
 tion...through this Man (Jesus) is preached to you
 the forgiveness of sins; and by Him everyone who
 believes is justified from all things from which you
 could not be justified by the law of Moses” (Acts
 13:37-39).*

*“God resists the proud, but gives grace to
 the humble” (1 Peter 5:5, Proverbs 3:34).*

*“Be sober, be vigilant; because your adver-
 sary the devil walks about like a roaring lion, seek-
 ing whom he may devour” (1 Peter 5:8).*

*“Do not marvel at this; for the hour is com-
 ing in which all who are in the graves will hear His
 voice and come forth—those who have done good, to
 the resurrection of life, and those who have done
 evil, to the resurrection of condemnation” (John
 5:28-29).*

*“We are hard pressed on every side, yet not
 crushed; we are perplexed, but not in despair; per-
 secuted, but not forsaken; struck down, but not de-
 stroyed—always carrying about in the body the dy-
 ing of the Lord Jesus, that the life of Jesus also may
 be manifested in our body” (II Corinthians 4:8-10).*

«Կու գայ ժամանակը, երբ բոլոր անոնք որոնք գերեզմաններու մէջ են՝ պիտի լսեն Անոր ձայնը եւ դուրս գան. անոնք որ բարիք գործած են՝ յարութիւն պիտի առնեն եւ ապրին, իսկ անոնք որ չարիք գործած են՝ յարութիւն պիտի առնեն եւ դատապարտուին» (Յովհաննէս 5:28-29):

«Ամէն տեսակ նեղութիւն ունինք, բայց ընկճուած չենք. տաքնապի մատնուած ենք, բայց յուսահատ չենք. հալածանքներ անպակաս են, ըստ յոյսուած չենք. յաճախ խոչտանդուած՝ բայց խորտակուած չենք: Շարունակ Գրիստոսի մահը մեր մարմիններուն մէջ կը կրենք, որպէսզի Անոր կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջ յայտնուի» (Բ. Կորնթացիս 4: 8-10):

«Մի՛ պարտուիր չարէն, այլ բարիով յաղթէ չարին» (Հռովմայեցիս 12:21):

«Կ'ուղի՞ս իւշխանութենէն չվախնայ. բարիք գործէ, եւ անկէ գովասանք կը լսես» (Հռովմայեցիս 13:3):

«Մարդ ինչ որ ցանէ՝ ա՛յն կը հնձէ» (Գաղատացիս 6: 8):

«Պատրա՛ստ ըլլանք, հաւտօքի եւ սիրոյ գրահը հագած, եւ փրկութեան յոյսի սաղաւարտը դրած մեր գլխուն» (Ա. Թեսաղոնիկեցիս 5:8):

«Եթէ մարմնի մարգանքները որոշ բաներու օգտակար են, աստուածապաշտութիւնը ամէ՛ն բանի օգտակար է» (Ա. Տիմոթէոս 4:8):

- **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]

Յարութեան եւ Յինանց Ճաշու Շարական ԱԿ

Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հե՛թա՛նո՛սաց, եւ լուսադարձեալ պայծառացո՛յց սուրբ գեկեղեցի՛. ժողովուրդք ըզՔրիստոս բարեբանե՛ցէ՛ք:

“Do not be overcome by evil, but overcome evil with good” (Romans 12:21).

“For rulers are not a terror to good works, but to evil. Do you want to be unafraid of the authority? Do what is good, and you will have praise from the same” (Romans 13:3).

“For he who sows to his flesh will of the flesh reap corruption, but he who sows to the Spirit will of the Spirit reap everlasting life” (Galatians 6:8).

“But let us who are of the day be sober, putting on the breastplate of faith and love, and as a helmet the hope of salvation” (I Thessalonians 5:8).

“For bodily exercise profits a little, but godliness is profitable for all things, having promise of the life that now is and of that which is to come” (I Timothy 4:8).

- **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns**
[10 minutes]

Resurrection and Eastertide Jashou Hymn

God hath reigned over the nations, and hath adorned the Holy Church with light and hath made her resplendent; O ye people praise the Christ .

The Lord hath appareled himself and girded himself with strength, for he hath quenched the sting of death with his holy cross; O ye people praise the Christ.

God arose and the whole universe is adorned with new wings, and the children have partaken of the body and blood of the life-giver; O ye people praise the Christ.

Չգեպաւ Տէր, զօրութիւն ընդ մէջ իւր է՛ած, քանզի շիջո՛յց գիտայթոյ մա՛հու խաչիւն իւրով սրբեմ՛ով. ժողովուրդք ըզՔրիստոս բարեբանե՛ցէ՛ք:

Յարեաւ Աստուած եւ տիեզերք ամենայն նորափեսուր զա՛րդա՛րեցան եւ ժանկունք հաղորդեցան մարմնոյ եւ արեան կենսա՛րարին. ժողովուրդք ըզՔրիստոս լարեա՛նն՛ցէ՛ք:

• Անդրադառնալ կրօնական-ազգային տօներուն [5 վայրկեան]

Ս. Յարութեան չորրորդ կիրակին՝ Կարմիր կիրակի կը կոչուի Կանաչ-Կարմիր յորջորջումը ո՛չ միայն եկեղեցւոյ եւ բնութեան զարթօնքին եւ փթթումին կը գուգադիպի, այլեւ՝ քրիստոնեայ առաջին համայնքին դիմակալած անասելի վկայութեանց, գոհողութեանց, հալածանքին, նահատակութեան եւ արեան վկայութեան: Նահատակներու արեան հեղումով ոռոգուեցաւ, ջրդեղուեցաւ, ծլարձակոցաւ, ամրապնդուեցաւ, տարածուեցաւ եւ պողաբերուեցաւ քրիստոնէական եկեղեցին:

Յարութեան Կանաչ-Կարմիր կիրակիներուն՝ եկեղեցիներու մէջ սովորութիւն էր այդ օր եկեղեցական տարագները, ծածկոցներն ու վարագոյրները Կանաչ կիրակիին՝ կանա՛չ, խակ Կարմիր կիրակիին՝ կարմիր գոյներ գործածելը:

Իսկ «Կանաչ-Կարմիր կապել» հայկական ժողովրդային ասութիւնը՝ պսակի խորհուրդին արժանանալու բարեմայթութիւնը կը փոխանցէ:

Առաջին քրիստոնեաներ՝ տուներու մէջ աղօթք եւ պաշտամունք կը կատարէին: Իսկ հալածանքի պատճառաւ անոնք իրենց աղօթատեղիները սկսան կատարել լեռներու ծերպերու կամ գետնադամբաններու մէջ:

Շուրջ երեք հարիւր տարիներու պետական հալածանքէ հտք, երբ Կոստանդիանոս կայսր քրիստոնէական կրօնը ընդունեց, Միլանի հրովարտակով իր կայսրութեան քաղաքացիներուն կրօնական ազատութիւն շնորհեց 318 թուականին:

The fourth Sunday following the Resurrection of our Lord Jesus Christ is called Garmir Giragi (Red Sunday), indicating sacrifices and persecutions of the early Christians. It is said that the shedding of the blood of the saints caused the further growth of the tree of faith.

In the past, during the feast of Green and Red Sundays, it was customary to use green and red colors in the church. Thus the curtains of the church, the vestments of the officiating priests, and the robes worn by the members of the choir and other clerics were either red or green.

In Armenian popular language “green and red” means a rainbow, although in the Armenian language we have a word ‘Dziadzan’ (*Չլաճան*), for the rainbow. Another Armenian interesting custom was, to tie green and red ribbons around the neck of the bridegroom during his wedding ceremony by the priest performing the rite, as a symbol of fertility. It is also thought that the name ‘Red/Green Sunday’ may have been related to a pre-Christian spring festivities, since at that time of the year the fields were adorned with red and green.

The ascription ‘Red’ traditionally is thought to reflect the brilliance of red flowers, which burst forth in bloom at this time of year symbolizing the new life given through the blood sacrifice of Christ.

The first Christians met for prayer in their homes. As the years went by and Christians were persecuted, they began to gather secretly in caves, or underground tunnels, that people in those days used as cemeteries. These underground cemeteries were called catacombs.

But after three hundred years of persecution, in 318 A.D. the Emperor Constantine of Rome became a Christian. With an Edict he stopped all laws punishing and persecuting Christians for their faith.

ԱՂՈԹՔ

Տէր Յիսուս

*Տէր Յիսուս Քրիստոս՝
հիմնադիրը եւ անկիւնաքարը մեր հաւատքին,
շնորհէ՛ որ կարենանք մեզի ընծայած
տաղանդներդ գործածել
մենք՝ վրադ հաստատուած
եկեղեցիդ կենդանի բարերն ենք՝
Մեզի յոյս առւր, թէ ինչպէս կարելի է որպէս
համայնք միասնակամ գործել, միազանգելով մեր
շնորհքներն ու կարողութիւնները,
յոյսերն ու երազները,
ստեղծելու գոյաւորելու համար կենդանի՝
ճշմարիտ եկեղեցին որ Քեզի պիտի փառաւորէ:*

PRAYER

LORD JESUS

*Lord Jesus,
Foundation of our faith,
Inspire us to use the talents You have given us,
The living stones of Your Church,
To build upon You, the cornerstone.
Show us how we can fit and work together
As a community, combining our talents
And energies, hopes and dreams,
To create a living Church that will glorify You.*

Կիրակի

Sunday

ԵՐԵՒՄԱՆ Ս. ԽԱԶ

APPARITION OF THE HOLY CROSS

ՆԻՒԹ՝ ԾԱՆՁՆԱՌՈՒԹԻՒՆ

Theme: COMMITMENT

Աւետարանի հատուածներ (Ղուկաս 11:33-12:1-12, Գործք Առաքելոց 17:1-15, Ա. Յովհաննէս 1:1-10, Յովհաննէս 7:14-23, Մատթէոս 13:53-58, Յովհաննէս 19:25-30, Մարկոս 6:30-40):

Gospel Readings: (Luke 11:33-12:1-12, Acts 17:1-15, I John 1:1-10, John 7:14-23, Matthew 13:53-58, John 19:25-30, Mark 6:30-40).

- **Տէրունական Աղօթք «Հայր Մեր» եւ**
«Ան որ իր խոյր չ'առներ եւ ինծի չի հետեւիր, արժանի չէ ինծի» (Մատթէոս 10:38):
- **Սաղմոսի ընթերցում /ուսուցում**
 [10 վայրկեան]

- **Lord's Prayer and**
"And he who does not take his cross and follow after Me is not worthy of Me" (Matthew 10:38).
- **Reading/ teaching of Psalms [10 minutes]**

Սաղմոս 146

Psalm 146

- Օրհնութիւն՝ն երգեցէք Տիրոջ: Օրհներգէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս:

= Ամբողջ կեանքիս ընթացքին Տէրը պիտի օրհներգեմ, իմ Աստուածս պիտի ներբողեմ որքան ատեն որ ողջ եմ:

- Յոյս մի՛ դնէք իշխաններուն, մարդ արարածին վրայ, փրկութիւն մի՛ սպասէք անոնցմէ:

= Հոգին որ ելլէ՛ մարդս հողին կը դառնայ, եւ նոյն վայրկեանին անոր մասձումները օդը կը ցնդին:

- Երանի՛ անոր, որուն օգնականը մեր հայրերուն Աստուածն է, որուն յոյսը Տէր Աստուածն է:

= Ան՝ որ արարիչն է երկինքին, երկրին, ծովուն, եւ անոնց մէջ՝ գտնուող բոլոր արարածներուն: Անիկա հաւատարիմ է յաւիտեան:

- Կը պաշտպանէ զրկուածներուն դատը, կերակուր կու տայ անօթիներուն: Տէրը ազատ կ'արձակէ բանտարկեալները:

= Տէրը ազատ կը բանայ կոյրերուն աչքերը: Տէրը ոտքի կը կանգնէ զլորածները: Տէրը կը սիրէ արդարները:

- Տէրը կը պահէ պանդուխտները, սէր կը կանգնի որքին ու աչրիին, բայց կորուստի կը մատնէ ամբարիշտները:

= Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան, քու Աստուածդ, ո՛վ Սիոն, պիտի թագաւորէ զալլը բոլոր ժամանակներուն: Օրհնութիւն՝ն երգեցէք Տիրոջ:

- Praise the Lord! Praise the Lord, O my soul!

= While I live I will praise the Lord; I will sing praises to my God all my life.

= Don't put your trust in human leaders; no human being can save you.

- When they die, they return to the dust; on that day all their plans come to an end.

= Happy is the man who has the God of our Fathers to help him and who depends on the Lord his God,

- The Creator of heaven, earth, and sea, and all that is in them. He always keeps His promises;

= He judges in favor of the oppressed and gives food to the hungry. The Lord sets prisoners free.

- And gives sight to the blind. He lifts those who have fallen; He loves His righteous people.

= He protects the strangers who live in our land; He helps widows and orphans, but takes the wicked to their ruin.

- The Lord is king forever. Your God, O Zion, will reign for all time. Praise the Lord!

- **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

«Ինչպէս մարմինը առանց հոգիի մեռած է, այնպէս ալ հաւատքը առանց գործերու մեռած է» (Յակոբոս 2:26):

«Աստուծոյ Խօսքը կենդանի է եւ ազդու, աւելի՛ հասու քան սուրճ երկաթի սուր, եւ կը թափանցէ մարդու շունչին ու հոգիին մէջ, մինչեւ ողն ու ծուծր, եւ կը քննէ մտածումներն ու սրտին խորհուրդները» (Եբրայեցիս 4:12):

«Սուրբ Գիրքերը գորութիւնը ունին քու միտքդ յիմաստութեան բանալու, որպէսզի Քրիստոս Յիսուսի հաւատաս եւ փրկուիս: Աստուծոյ ներշնչումով գրուած բոլոր Սուրբ Գիրքերը օգտակար են՝ թէ՛ ճշմարտութիւնը ուսուցանելու եւ թէ՛ սխալը հերքելու, մարդս ճիշդ ճամբու մէջ դնելու եւ արդար կեանքի մը դաստիարակութիւնը սալու համար» (Բ. Տիմոթէոս 3:15-16):

«Քա՛ւ լիցի որ մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խաչէն զատ ուրիշ բանով պարծենամ: Այդ խաչին միջոցաւ աշխարհը մեռած է այլեւ ինձի համար, ինչպէս ես մեռած եմ աշխարհին համար» (Գաղատացի 6:14):

«Խաչելութեան մասին խօսիլը յիմարութիւն կը թուի կորսուողներուն համար, մինչ մեզի՝ փրկութեան գիտողներուն համար Աստուծոյ գորութիւնն է անիկա» (Ա. Կորնթացիս 1:18):

ԽԱՉ ՔՈՒ ԵՂԻՑԻ

ԽԱՉԻՆ ԱՊԱՒԷՆԸ ԽՆԴՐԵԼՈՒ ՄԱՂԹԱՆՔ

«Քու Խաչդ մեզի ապաւէ՛ն լլլայ, Տէ՛ր Յիսուս, երբ երեւիս Հօրը փառքով՝ յուսաւոր ամպերու մէջ. այն ատեն չամչնա՛նք մենք՝ Քեզի յուսացողներս, այլ Քու մեծ գորութեամբդ բերկրինք Քու աջ կողմդ, իբրեւ լոյսի որդիներ եւ փրկուածներ»

- **Teaching of Prayer / biblical verses**

[10 minutes]

“As the body without the spirit is dead, also faith without actions is dead” (James 2:26).

“The Word of God is aloive and active, sharper than any double-edged sword. It cuts all the way through, to where soul and spirit meet, to where joints and marrow come together. It judges the desires and thoughts of man’s heart” (I Hebrews 4:12).

“The Holy Scriptures, are able to give you the wisdom that leads to salvation through faith in Christ Jesus. All Scripture is inspired by God and is useful for teaching the truth, rebuking error, correcting faults, and giving instruction for right living” (2 Timothy 2:15-16).

“As for me, I will boast only about the cross of our Lord Jesus Christ; by whom the world has been crucified to me, and I to the world” (Galatians 6:14).

“For the message about Christ’s death on the cross is nonsense to those who are being lost; but for us who are being saved it is God’s power” (I Corinthians 1:18).

ASCRPTION

YOUR CROSS: REFUGE FOR US

“May Your cross be for us a refuge, O Lord Jesus, when You appear with the glory of the Father upon clouds of light. At that hour may we, that have hoped in You, not be ashamed, but by Your majestic power rejoice at Your right hand as sons of light and children of the day.”

INTROITS

Sundays of Lent and Feasts of the Cross

“Before Your precious and all-victorious cross we bend our knees, we worship You and we ask for the forgiveness of our sins. Through it You lifted the condemnation of the human race. And now, through Your holy and divine sign grant Your heavenly peacc to the whole world.”

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

ՊԱՀՈՑ ԵՒ ԽԱՉԻ ԿԻՐԱԿԻՆԵՐՈՒՆ

«Քու պատուական եւ ամենալազիւ խաչիդ առջեւ ծունկի կու դանք երկրպագելով եւ կը խնդրենք մեր մեղքերուն թողութիւն, որովհետեւ անոր շնորհիւ Դուն մարդկային ցեղի դասապարտութիւնը ջնջեցիր: Ուրեմն, ի սէր Քու աստուածային սուրբ նշանիդ, երկնային խաղաղութիւն շնորհէ համայն աշխարհի»:

- **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]

ԽԱՉԻ ԿԵՆԱՐԱՐ

Խաչըն կե՛նա՛րար որ եղե՛ւ մեզ փլ՛րկու՛թիւն, սոփաւ ամենեքեան ըզքեզ բարեբանեմք:

Որ ի Հօրէ՛ լու՛սոյ լոյս ճաւաղայթեա՛լ ի յե՛րկրի, եւ գաւազա՛ն զօրութեա՛ն հաւատա՛ցե՛լոց, սոփա՛ւ ամենեքեան ըզքեզ բա՛րեբանեմք:

Որ լուսափայլ ծա՛ղմամբ հրաշափուտապէ՛ս մեզ ցուցաւ ի յօգնութիւ՛ն ընդդէմ թը՛շնամույն . սոփա՛ւ ամենեքեան ըզքեզ բա՛րեբանե՛մք:

ԽԱՉԻ ՔՈՔՐԻՍՏՈՍ

Խաչի ջր Քրիստոս երկրպագեն արարածք ամենայն, որ ի փրկութիւն մեզ կանգնեցաւ. սա՛ եղիցի մեզ պահապան յա՛ղթող, ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանա՛ց բանասրկուի՛ն:

Ի սմա բարձրադար բարձողդ անիծից, որ փաւաւորեալդ ես ընդ Հօ՛ր. ժողովե՛լ ըզհեռացեալորն կենսարեւր փա՛յտիւն. ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանա՛ց բանասրկուի՛ն:

Սոփաւ լուսաւորեցան արարածք ամենայն. սմա՛ սպասէին արգելեալքն ի մեղսասէր բա՛նտին, որ ազատեաց ըզմեզ ի պատրանա՛ց բա՛նտարկուի՛ն:

- **Անդրադառնալ կրօնական-ազգային տօներուն** [5 վայրկեան]

- **Teaching of 'Sharagan' or Spiritual hymns** [10 minutes]

YOUR ALL-CONQUERING CROSS

All creatures bow down before Your Cross, O Christ, which was established for our salvation; let this be our strong defense to save us from the allurements of the evil one.

You, who ascended the Cross lifting the curses, are glorified with the Father to gather those strayed through the life-giving Cross, to save us from the allurements of the evil one.

By Him all creatures were enlightened, those who were trapped in the prison of sin waited for Him; He came to free us from the deceit of the evil one.

ԵՐԵՒՄԱՆ ԽԱՉ

Նայ Եկեղեցին Զարիկի հինգերորդ կիրակին նուիրած է Խաչի Երեսման յիշատակին: Արդարեւ Խաչի երեսուրդ փեղի ունեցած է Երուսաղէմի մէջ 351 թուականի, Մայիսի 7ին: Արդարեւ, 350ական թուականներուն, Մեծն Կոստանդիանոսին յաջորդող գաւաւկներէն Կոստանդ կայսեր ժամանակ, եւ Երուսաղէմի Կիւրեղ Եպիսկոպոսի օրերուն, հսկայական խաչի լուսեղէն նշանը կ'երևի Գողգոթայէն մինչեւ Չիթենեաց լեռան ամբողջ տարածքին վրայ: Խաչաձեւ լոյսէ այս նշանը ցերեկուան ժամը իննին կ'երևի եւ երկար ժամեր այդպէս անջինջ երկինքի երեսին, գարմանակի պայծառութեամբ կը մնայ նոյնիսկ ծածկելով արեւին ճառագայթները:

Քրիստոնէից համար այդ օր խնդութեան եւ ուրախութեան պարճառ կըլլայ, որովհետեւ իրենց պաշտած ու յարգած Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի նշանը, լուսաւոր ամպերու ընդմէջէն այդ օր ամբողջ աշխարհին կը յայտնուէր:

Կիւրեղ Եպիսկոպոս, խաչին գարմանահարաչ երեսման այս դէպքին ականատես՝ Կոստանդ կայսեր հետեւեալը կը գրէ, որ ամէն փարի Խաչի Երեսման փօնին Անդաստանի ընթերցուածնու շարքին կը կարդացուի մեր Եկեղեցիներու մէջ:

«Ուրախութիւն մեծապառ թագաւորութեանդ: Տիրոջ Խաչի այս նշանը որ քու հօրը Մեծն Կոստանդիանոսի ժամանակ երեցաւ եւ Անով հայրդ յաղթութիւնն արարաւ իր թշնամիներուն վրայ, ահա Տիրոջ ողորմութիւնը փրկագործ խաչի լուսափայլ ճառագայթներուն ընդմէջէն այսօր Երուսաղէմի ամբողջ տարածքին վրայ երեցաւ, հաւարքի ամրապնդութիւն, օրհնելոյցութեան եւ ցնծութեան սփիւր մը յարաջացնելով քրիստոնեայ հաւարացեալներու սրտերէն ներս: Ոյունք առ հասարակ այր թէ կին, երիտասարդ, տարեց, մեծ ու թէ փոքրով Եկեղեցի փութացին գոհաբանական սղօթք մատուցանելու խաչեալ մեր Փրկչին, որ մահուան դէմ տարած իր յաղթութեան ազատարար նշանը աշխարհին ցոյց տուաւ:»

Երեսման Խաչի փօնը, մեր մէջ, մեր ինքնութեան երեսուրդն ու յայտնաբերումն է՝ Քրիստոսի խաչափայլորին ներքեւ: Քրիստոսի խաչափայլորին առջեւ ճանաչումն է մեր ես-ին: «Զի

ուր գանձն ձեր է, անդ եւ սիրտ ձեր եղիցի»: Ո՛րք է մեր կեանքի խաչափայլորը: Խաչը կեանքի պայտարը կը խորհրդանշէ:

Խաչը Քրիստոսի անբաւ սէրն է հոս երկրի վրայ՝ վրայ՝ մեզ իրեն կապող: Խաչը Քրիստոսի կողմէ մեզի տրուած կեանքի ուղղիչ գաւազանն է: Անով միայն կարելի է անօրէն բռնաւորներուն սիրտը ձեղքել, ինչպէս Մովսէս խաչանվիջ գաւազանով Կարմիր ծովը ձեղքեց ազաւրելու եւ առաջնորդելու համար եբրայեցի ժողովուրդը:

Խաչը՝ Քրիստոսի մեր մէջ ներկայութիւնն է:

Գրունեք կեանքի մեր խաչը: Գրունեք գ-Քրիստոս մեր մէջ: Թէեւ հաւածանքի եւ նահապակութեան դարերը անցած են, սակայն այսօր՝ կենդանի նահապակութեան եւ վկայութեան դար է: Պէտք է ամուր բռնել գիւրնանք կեանքի մեր խաչը, որովհետեւ Խաչէն ու Խաչեալէն գալը քրիստոնեային համար չկան պարծանք, յաղթութիւն եւ փրկութիւն: Պօղոս Առաքեալի խօսքերով, քրիստոնեային համար պարծենալու ոչ մէկ բան կայ բացի Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խաչէն, *«այդ խաչին միջոցաւ աշխարհը մեռած է այլեւս, եւ ես ալ մեռած աշխարհին համար»* կ'ըսէ Առաքեալը (Գաղ 6:14):

Ներեալար, պէտք է ամուր եւ անսասան պահենք Քրիստոսի կեանքով գնուած եւ նահապակներու արեամբ անեղծ պահպանուած Խաչը: Խաչին ու Խաչեալին առջեւ ծնրադիր հոգեպէս Քրիստոսի հոգիին մէջ վերածննդ: Գիւրնանք գոհուիլ Եկեղեցիին ու ազգին համար: Զոհողութիւն, զրկանք եւ նեղութիւն պահանջող խաչի փշալի ճամբան դէպի կեանք, յարութիւն եւ յաղթութիւն կ'առաջնորդէ:

Խաչը ծաղկեալ գաւազան մըն է, որուն սլորաքեր ծաղիկներն են՝ ժուժկալութիւն, համբերութիւն, բաղդութիւն, սէր, ողորմածութիւն, եղբայրասիրութիւն: Մեր Եկեղեցիներու սրբազան խորաններէն յաւերժ թող բարբառին երկնալոյս խաչերը՝ հաւարք, յոյս եւ սէր ճառագայթելու: Անոնց օրհնութեամբ եւ շնորհքով աճելու եւ հասակ առնելու քրիստոնեայ իայ ընտանիքները՝ վաղուան *Նոր Եկեղեցիին*:

Խաչը խորհրդանիշ եւ յուշադար է մեղքէն ծնող փրկագործութեան: Խաչը՝ Աստուծոյ անսպարելի սիրոյն ապացոյցն է հանդէպ մարդկութեան:

Ո՞հ, այս օրերուն որքա՛ն պէտք ունի հայր
Քրիստոսի եւ անոր խաչին ներգործող գօրութեան,
բոլոր մակարդակներու եւ ամէն մարդի մէջ:

Ո՞վ Տէր Աստուած, ոյժ Կուր մեզի՛ պայծառ
եւ ամո՛նք պահելու թու խաչդ, որպէսզի խաչիդ
նշանին գօրութեամբ կարելի ըլլայ խորրասէլ
անհաւարներուն բոլոր րեւակի պարնւէշներն ու
յարձակումները, եւ թու Սուրբ Անունդ պղծող—
ները՝ շանթահարելու խաչին լոյսով:

ԱՂՕԹՔ Ս. ԽԱՉԻ

*Խաղաղութեան Թագաւոր,
մեր օգնականն ու Փրկիչը՝ Քրիստոս Աստուած,
Քու սուրբ եւ պատուական խաչիդ
հովանիին տակ՝
անվտանգ եւ խաղաղ պահէ՛ մեզ:
Փրկէ՛ երեւելի ւ աներեւոյթ թշնամիներէն, եւ
արժանի ըրէ՛ դոհութեամբ փոռաւորելու Քեզ,
Հօրք եւ Սուրբ Հոգիին հետ միասին.
յաւխտեանս յաւխտենից: Ամէն:*

Feast of the Apparition of the Holy Cross

The Apparition of the Holy Cross is the third feast of the Holy Cross and is celebrated on the fifth Sunday or twenty-eight days of Quinquagesima or Eastertide. (Quinquagesima or Eastertide; from Easter to Pentecost fifty days, in Armenian Յինուհիք).

Our Armenian Church has four feast days in honor of the Holy Cross of our Lord Jesus Christ:

- 1.- The Apparition of the Holy Cross.
- 2.- The Elevation of the Holy Cross.
- 3.- The Discovery of the Holy Cross.
- 4.- The Holy Cross of Varak, and

The commemoration of this feast of the Apparition of the Holy Cross is in remembrance of the apparition of the sign of the cross over the city of Jerusalem from the Mount of Olives to Golgotha in 351 A.D.

On the Sunday morning of Pentecost, at 9 a.m., a glowing cross appeared over Jerusalem stretching from the Mount of Olive to the hill of Calvary. This event, which lasted several hours, was witnessed both by Christians and non-Christians who ran toward the nearest churches to say their prayers motivated by this amazing miracle.

The event was recorded by Cyril of Jerusalem as an eyewitness and forwarded to Emperor Constantine. This letter is still preserved in its entirety. According to Cyril, the miracle happened as a disapproval of the heresy called Arianism. The Emperor, who was favorable to the Arian sect, changed his attitude upon receiving Cyril's letter, who propagated to the Emperor the Orthodoxy of the Church.

Christ shows by this wonderful event that both Christians and non-Christians are under the protection of His Cross. His kingdom is not only in Heaven but is easily brought down to earth by His life giving Gospel. From the Mount of Olive, where He bestowed life on Lazarus, to the Calvary, where He died, the Gospel proclaims the Salvation of mankind. Christ's death is our salvation and His glorified resurrection our triumph over death. Christ's *appearance as a cross* is a reassurance that He lived in history. He came and will come again.

The point is how soon His Holy Cross will appear on our souls that we may recognize our shortcomings, rule out our unchristian attitudes and behaviors, and follow His commandments throughout our lives.

As we think about the Holy Cross of our Lord, we should always remember:

- a) Our Lord's cross is precious.
- b) He willingly died on the cross for us.
- c) By His death and Resurrection from the death He won salvation for all.
- d) As Christians, the cross is our sign of victory.

The veneration of the cross is an expression of the love and devotion of the Armenian people to the saving power and message of the Cross of Jesus. Without the Cross, we would not understand the true meaning of our Lord's mission in the world. Therefore, the Cross should not be used as an ornament or as a sign but should be a reminder of our love for God, for men, for our nation, and our neighbor.

PRAYER OF THE CROSS

*O king of Peace, Christ our God,
Helper and Savior of our souls,
Protect and keep in peace Your people
Under the shadow of Your holy and
Venerable cross.
Save us from visible and invisible enemies,
Make us worthy to give thanks and to glorify You
With the Father and with the Holy Spirit,
Now and always, and forever and ever.
Amen.*

Կիրակի

**Ընտանիք եւ Ընտանեկան Արժէքներ
Մայրերու Օր**

Աւետարանի հատուածներ (Գործք Առաքելոց 20:17-38, Ա. Յովհաննէս 3:2-6, Յովհաննէս 9:1-39, 10:1-10):

• **Տէրունական Աղօթք «Հայր Մեր» եւ**

«Ամբողջ սրտովդ Տիրո՛ղ յուսա, եւ քու իմաստութեանդ մի՛ ապաւինիր (Առաքելոց 3:5):

• **Սաղմոս եւ ոսկեղէն համարներու ընթերցում
/ուսուցում**

[10 վայրկեան]

Սաղմոս 127:1,3,4, 128:1,3, 144:12,

Առաքելոց 10:1, 13:1, 15:5, 17:25, 19:13,18, 20,26, 22:6, 23:22-25, 29:15

- Եթէ Տէրը ինք չի կառուցուի տունը, գուր տեղ կը յոգնին զայն շինողները. եթէ Տէրը ինք չպահպանէ քաղաքը, գուր տեղ կը հսկեն պահապանները:

= Տէրը իբրեւ ժառանգութիւն՝ որդիներ կու տայ, իբրեւ վարձատրութիւն՝ զաւակներ կը պարգեւէ:

- Երխտասարդ տարիքին ունեցուած զաւակները կը նմանին ռազմիկի մը ձեռքին մէջ՝ զանուոզ նետերուն:

= Երանի՛ աստուածաւախ մարդոց, սնունց, որոնք Տիրոջ կամքին համաձայն կ'ապրին:

- Կինդ պտղայից որթատունկ մը պիտի ըլլայ տանդ մէջ, զաւակներդ՝ ձիթենիի նոր տունկերու պէս, սեղանիդ շուրջ:

= Թող մեր որդիները մատղաշ սունկերու նման՝ իրենց մանկութենէն իսկ՝ յիովին աճած ըլլան. թող մեր դուստրերը պայտաներու գարդը ըլլան, քանդակազարդ սիւներու նման:

- Իմաստուն որդին իր հայրը կ'ուրախացնէ, իսկ անմիտ որդին իր մօր տրամուխիւն կը պատճառէ:

= Իմաստուն որդին իր հօր խրատը մտիկ կ'ընէ, իսկ իր հայրը տրհամարհողը եւ ծաղրողը՝ խրատ չ'ընդունիր:

- Յիմարը իր հօր խրատը կ'անարգէ, բայց ազդարարութեան ուշադրութիւն դարձնողը՝ խորագէտ կ'ըլլայ:

= Անմիտ որդին իր հօր վիշտ կը պատճառէ, եւ զինք ծնող մօր՝ դառնութիւն:

- Անմիտ որդին իր հօր աղէտ է:

= Խրատէ՛ որդիդ՝ քանի դեռ յոյս կայ, եւ կամուկից մի՛ ըլլար անոր մահուան:

Sunday

**Theme: Family and Family Values
Mother's Day**

Gospel Readings: (Acts 20:17-38, I John 3:2-6, John 9:1-39, 10:1-10).

• **Lord's Prayer and**

“Trust in the Lord with all your heart. Never rely on what you think you know” (Proverbs 3:5).

• **Reading/ teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalms 127:1,3,4, 128:1,3, 144:12,

Proverbs 10:1, 13:1, 15:5, 17:25, 19:13,18,20,26, 22:6, 23:22-25, 29:15

- If the Lord does not built the house, the work of the builders is useless; if the Lord does not protect the city, the watchman stays awake in vain.

= Children are a gift from the Lord; they are a real blessing.

- The sons a man has when he is young are like arrows in a soldier's hand.

= Happy are those who obey the Lord, who live by His commands.

- Your wife will be like a fruitful vine in your home, and your sons will be like young olive trees around your table.

= May our sons in their youth be like plants that grow up strong. May our daughters be like stately columns which adorn the corners of a palace.

- A wise son makes his father proud of him; a foolish one brings his mother grief.

= A wise son pays attention when his father corrects him, but an arrogant person never admits he is wrong.

- It is foolish to ignore what your father taught you; it is wise to accept his correction.

= A foolish son brings grief to his father and bitter regrets to his mother.

- A stupid son can bring his father to ruin.

= Discipline your children while they are young enough to learn. If you don't, you are helping them destroy themselves.

- If you listen to advice and are willing to learn, one day you will be wise.

= Only a shameful, disgraceful person would mistreat his father or turn his mother away from his home.

- Լսէ՛ խրատը եւ ընդունէ՛ կրթութիւնը, որպէս-զի յետագային իմաստուն ըլլաս:

= Իր հայրը արհամարհողն ու չարչարողը եւ մայրը վռնտողը՝ ամչցնող ու շիկնիլ ատուող (անամօթ) որդի մըն է:

- Կրթէ՛ մանուկը իր ճամբան սկսած ատենը, որպէսզի երբ ծերանայ՝ անկէ չշեղի:

= Հնազանդէ՛ հօրդ՝ որ քեզի ծնաներ է, ու մի՛ արհամարհեր մայրդ՝ երբ ծերանայ:

- Մի՛ արհամարհեր խրատը, ճանչցի՛ր ճշմարտութիւնը եւ հետամուտ եղի՛ր իմաստութեան:

= Արդար եւ իմաստուն զաւակ ծնանող հայրը պիտի խայտայ եւ ուրախանայ:

- Քու հայրդ ու մայրդ քեզմով թող ուրախանան, եւ քեզ ծննդաբերողը թող խայտայ:

= Կարդապահութիւնն ու յանդիմանութիւնը օգտակար են մանուկները կրթելու եւ դաստիարակելու: Որովհետեւ իր կամքին ձգուած մանուկը՝ իր մայրը կ'ամչցնէ:

• **Մտղթանք/աղօթք/ոսկիդէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

«Պատուէ՛ հայրդ ու մայրդ, որպէսզի երկար կեանք ունենաս» (Ելից 20:12):

«Մէկը որ իրեններուն եւ մանաւանդ իր ընտանիքին անդամներուն հոգ չի տանիր, այնպիսին իր հաւատքը ուրացած մըն է, շատ աւելի դէ՛շ՝ քան անհաւատ մը» (Ա. Տիմոթէոս 5:8):

«Տիրոջ համար՝ հնազանդութիւնը զոհէն եւ խօսք մտիկ ընելը խոյրու ճարպէն շատ աւելի լաւ է» (Ա. Թադաւորաց 15:22):

«Իմաստուն աղան իր հայրը կ'ուրախացնէ» (Առակաց 10:1):

«Որդիներուն պարծանքը իրենց հայրերն են» (Առակաց 17:6):

«Ով որ փոքր ծառայութեան մէջ հաւատարիմ է՝ խի ով որ փոքր ծառայութեան մէջ անհաւատարիմ է՝ մեծին մէջ ալ անհաւատարիմ է» (Ղուկաս 16:10):

«Իրարու բռնը վերցուցէք, եւ այդպիսով կատարեցէք Քրիստոսի սիրոյ օրէնքը» (Գաղատացիս 6:2):

«Մեզմէ իւրաքանչիւրին շնորհք մը ստուած է, Քրիստոսի պարգեւած չափով» (Եփեսացիս 4:7):

- Teach a child how he should live, and he will remember it all his life.

= Listen to your father; without him you would not exist. When your mother is old, show her your appreciation.

- Truth, wisdom, learning, and good sense —these are worth paying for, but too valuable to sell.

= A righteous man's father has good reason to be happy. You can take pride in a wise son.

- Let your father and mother be proud of you; give your mother that happiness.

= Correction and discipline are good for children. For if a child has his own way, he will make his mother ashamed of him.

• **Teaching of Prayer / biblical verses**
[10 minutes]

“Respect your father and your mother, so that you may live a long time in the land that I am giving you” (Exodus 20:12).

“If anyone does not take care of his relatives, especially the members of his own family, he has denied the faith and is worse than an unbeliever” (I Timothy 5:8).

“It is better to obey God than to sacrifice the best sheep to Him” (I Kings 15:22).

“A wise son makes his father proud of him; a foolish one brings his mother grief” (Proverbs 10:1).

“Old men are proud of their grandchildren, just as boys are proud of their fathers” (Proverbs 17:6).

“Whoever is faithful in small matters will be faithful in large ones; whoever is dishonest in small matters will be dishonest in large ones” (Lukc 16:10).

“Help carry one another's burdens, and in this way you will obey the law of Christ” (Galatians 6:2).

“Each one of us has received a special gift in proportion to what Christ has given” (Ephesians 4:7)

«Աստուծոյ նմանեցէք, որպէս իր սիրելի որդիները... Լոյսի որդիներուն վայել ձեռով ապրեցէք» (Եփեսացիս 5:1,8):

«Ձաւակներ, իբրև Տիրոջ հետեւորդներ՝ ձեր պարտականութիւնն է հնազանդիլ ձեր ծնողներուն, որովհետև ա՛յլ է շիտակը» (Եփեսացիս 6:1):

- **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]

Ս. Պատարագի Երգերէն
Մարմին Տէրունական

Մարմին տէրունական եւ արիւն փրկչական կա՛յ առա՛ջի. երկնայի՛ն զօրութիւնքն յաներեւոյ՛թս երգեն եւ ասեն անհա՛նգիս՛տ բա՛րբա՛ռով. սու՛րբ, սու՛րբ, սու՛րբ, Տէր զօրութեանց:

Երգ Ողջոյնի

Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ. որ է՛նն Աստուած աստ բազմեցաւ: Խաղաղութեան ձայն հնչեցաւ. սուրբ ողջունի հրաման տուաւ: Եկեղեցիս մի անձն եղեւ. համբոյրս յօգ լրման տուաւ: Թշնամութիւնըն հեռացաւ. սէրն յընդհանուրս սփռեցաւ: Արդ պաշտօնեայք բարձրեալ զձայն, տո՛ւք զօրհնութիւն ի մի բերան միասնական Աստուածութեան, որում սրովքէքն են սբա՛բա՛ն:

Սուրբ, Սուրբ...

Սու՛րբ, Սու՛րբ, Սու՛րբ, Տէ՛ր զօ՛րութեանց. լի՛ ե՛ն երկի՛նք է՛ւ Երկիր փառօ՛ք Քո՛. օր՛հնութիւն ի բա՛րձու՛նս. օր՛հնեա՛լդ որ Եկի՛ր է՛ւ գա՛յոցդ Ե՛ս անուա՛մբ Տեա՛ռն: Մ՛գսա՛ննա՛ ի բա՛րձու՛նս:

“Since you are God’s dear children, you must try to be like Him... you must live like people who belong to the light” (Ephesians 5:1,8).

“Children, it is your Christian duty to obey your parents, for this is the right thing to do” (Ephesians 6:1).

- **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns** [10 minutes]

From the Hymns of The Holy Eucharist
The Body of the Lord

The Body of the Lord and the Blood of the Savior are laid up before us; the invisible heavenly hosts are singing and saying with unceasing voice: Holy, Holy, Holy is the Lord of Hosts.

The Kiss of Peace

*Christ in our midst has been revealed;
He Who is God, is here seated.
The voice of Peace has resounded;
Holy greeting is commanded.
This Church has now become one soul,
The kiss is given for a full bond.
The enmity has been removed;
And love is spread over us all.
Now, ministers, raise your voices,
And give blessings with one accord
To the Godhead consubstantial,
To whom Seraphim give praise and sing “Holy, Holy...”*

Holy, Holy, Holy Lord of Hosts
*Holy, Holy, Holy, is the Lord of Hosts;
Heaven and earth are filled with Your glory.
Blessing and glory in the highest.
Blessed is He who did come
And who will come in the name of the Lord.
Hosanna in the highest.*

Մայրիւմ Օրուան առթիւ եւ յատկապէս
ընտանիքի առնչուող հետեւեալ հասուած
խորհրդածութիւնը, մէջբերում է մանկավարժ
Բիւզանդ Եղիայեանի «Ընտանեկան Կրթութիւն»
գլխաբան

Ընտանիքը Կեդրոն Տոհմային Կրթութեան

Հայ ժողովուրդի ցեղային առաքինութիւնը
եղած է իր ընտանեկան ամբուսթիւնը: ... Շինա-
կան թէ քաղաքացի, հարուստ կամ աղքատ, հայր
միշտ պահակ կեցած է իր սան կամ հիւղակին
դուռին առջեւ, ու չէ թոյլատրած երբեք որ
օտարամուտ, սնտախ սովորութիւններ ու ցեղին
ամբողջական միութիւնը քայքայելու ընդունակ
բարձր սեմէն ներս մտնեն: Տոհմային այդ
նկարագիրը մեծագոյն հարստութիւնն է հայ
ժողովուրդին: ... Այսօր, դարերու փոթորիկներէն
վերջ, երբ երիտասարդական ամբողջ թար-
մութեամբ եւ ուժով վերականգնած է Հայաս-
տան, իր այս կորովին եւ կենսունակութեան
աղբիւրը, պէտք է մենք տեսնենք դարձեալ Հայ
ընտանիքին անվթար պահպանումին մէջ, եւ այդ
գիտակցութիւնով դուրգուրանք անոր բարգա-
ւաճման, Հայ Պետութեան, Հայ տնտեսութեան,
Հայ աննման մշակոյթի եւ ազգային եկեղեցիի
պահպանութեան հետ: ... Հայ աւանդութիւնը իր
հեքիաթներով ու երգերով, հայ մշակոյթը՝ իր
արուեստի գործերով, հայ դպրոցը իր
ուսուցումներով, օրէնքը՝ ժողովուրդին կենցաղ
ու վարքին հսկողութիւնով, ու Հայ Եկեղեցին իր
բեմով: Հայ ժողովուրդի (ազգային-կրօնական
հողեւոր) դաստիարակութեան բոլոր գործօնները
չեն դադրած շարունակ սորվեցնելէ՝ թէ հայ
ընտանիքը պէտք է միշտ մնայ մաքուր ու
կրթուած եւ աշխատասէր անդամներու օճախը: Դ.
դարու Ներսէս Մեծ Հայրապետէն մինչեւ Ժ.
դարու Ներսէս Շնորհալի եւ անկէ վերջ մինչեւ
Խրիմեան Հայրիկ եւ ներկայ Հայ առաջնորդող
վէմքեր, Հայ Եկեղեցականութիւնը եւ Հայ
Մտաւորականութիւնը միշտ հիմնական տեղ
ուսուած են Հայ Ընտանեկան Դաստիարակու-
թեան՝ որպէս կեդրոնական մասը տոհմային
կրթութեան:...

The following is an excerpt from Puzant
Yeghiayan's book "Familial Education", on the oc-
casion of Mother's Day.

The Family as the Center of Ethnic Education

The ethnic virtue of the Armenian people
has been the strength of its families. Armenians
have always guarded their families and prevented
foreign and destructive practices from infiltrating
our fundamental principles. This national character-
istic has been of great value to the Armenian people.
Today, with Armenia having risen again after centu-
ries of turbulence, we must continue to preserve the
Armenian family as well as ensure that the Arme-
nian state, economy, culture, and national church
flourish. This includes our traditions with its legends
and songs, our culture with its works of art, our
schools and their teachings, our laws and their super-
vision, and our Church. All Armenian educational
institutions, whether they be nationalistic, religious,
spiritual, have continuously taught that the Arme-
nian family must remain pure and be the undying
flame of our people. All of our spiritual leaders,
from Catholicos Nerses the Great in the 4th century
to Nerses the Graceful in the 12th century, from
Khrimian Hayrig to our present leaders, clergy, and
thinkers, have always thought familial education to
be fundamental to and the center of our nationalistic
education.

Մայրերու Օր

Մայր: Մարդկային լեզուի ամենաքաղցր, ամենաանուշ, ամենաքնքուշ, ամենաերկիւղած խնկարոյք բառ: Մայր՝ ան որ կոչուած է ծնունդ տարու, սնուցանելու, խնամելու, դաստիարակելու եւ իր դուռակները կեանքին պտորտոտելու: Մայրը՝ տան մը սղնասիւնն է, ու առաջին դաստիարակը: Անոր սէրը անպայմանական, անսակարկ ու անսահման է:

Մարդու մը կեանքին վրայ մեծապայն ազդեցութիւն ձգողը իր մայրն է:

Օրօրոց շարժող ձեռքերը, կարողութիւնը ունին աշխարհը շարժելու: Անմայր մարդը նման է անհայրենիք թշուառականի մը:

Մայրերը արժանի են մեր անվերապահ յարգանքի տուրքին, որովհետեւ աննման է անոնց սէրը, եւ միշտ գերազանց կը մնայ անոնց նուիրումի, գոհողութեան ոգին:

Հայոց մօտ վաղուց մայրերը մեծարանքի առարկայ եղած են, իսկ բնտանեկան օճախը եւ ընտանիքը՝ սրբութիւն: Արա Գեղեցիկի աւանդութիւնը յստակ կը դարձնէ տան օճախի եւ ընտանեկան սրբութեան, ազգային տոհմիկ արժէքներու անփոխարինելիութիւնը: Հայ տան բոյնօճախի ամենէն սիրելի ու յարգուած անդամը մայրն էր: Իսկ տան երէց մայրը կը վայելէր պաշտամունքի հասնող յարգանք ու պատիւ: Ըյայտով մայրասէր ազգ եւ ժողովուրդ, մեր հայրենի ու ազգային նուիրական արժէքներուն առջեւ կցած ենք «մայր» մակդիրը, այսպէս՝ «Մայր Հայաստան», «Մայրենի Լեզու», «Մայր Եկեղեցի»:

Խրիմեան Հայրիկ հայ տունն ու ընտանիքը «Փոքր Թագաւորութեան» կը նմանցնէ, որուն «Թագաւոր»ը հայրն է, իսկ մայրը՝ «Թագուհին»:

Իրապէս մօր տկար բայց հզօր ձեռքերուն մէջ է գաւակներ դաստիարակելու նուիրական պարտականութիւնը: Ան է գաւակներուն միտքն ու հոգին ազնիւին, բարիին, կատարեալին ու Աստուծոյ առաջնորդողը, հաւատք ներշնչողը, աղօթի սորվեցնողը եւ առողջ նկարագիր դարբնողը: Մայր մը ընտանիքին սիւնն է, որուն անպայմանական սիրոյն, գոհողութեան, համբերատարութեան եւ գուրգուրանքին վրայ կ'աճի ու վառ կը մնայ հայ օճախը, կը բարգաւաճի, ու կը գոյատեւէ առաքինի, իմաստուն եւ շրջահայեաց մօր մը անմիջական խնամքին եւ հոգածութեան ներքեւ:

Mother's Day

Mother: the sweetest word that can be uttered in the human language. A mother is one who brings children into the world to nourish and nurture them, to educate them and prepare them for life. A mother is the backbone of the family and its first educator. The love of a mother is unconditional, irreplaceable, and infinite.

A mother has great influence in the lives of her children.

The hands that rock the cradle have the ability to move the earth. A childless mother resembles a wanderer with no homeland.

Mothers are worthy of our utmost respect because their love is like no other and their spirit of devotion remains unsurpassed.

To the Armenian people, mothers have long been figures of respect and honor, and family holiness. The legend of Ara the Beautiful explains the uniqueness and irreplaceable nature of the holiness of our families and national values. The most loved and respected member of the Armenian family nest is the mother. The eldest mother in the home enjoyed the respect and honor of her family to the point of worship. Being a people who loves and appreciates mothers, we have placed the label "mother" in front of our national values, such as "Mother Armenia", "Mother Language", and "Mother Church".

Khrimian Hayrig likened the Armenian home and family to a "Small Kingdom", whose "King" is the father, and the "Queen", the mother.

The responsibility of dotingly educating children falls into the mighty hands of the mother. She is the one that leads the child's mind and spirit to humility, goodness, and to God, the one that inspires faith, teaches prayer, and forges a healthy character. A mother is the pillar of the family, whose unconditional love, sacrifice, patience, and care, fuels the flames of the family. In this way, the family flourishes and endures with the nurturing of a virtuous and wise mother.

Mother's Day

Առակաց գիրքը հեռեւեալ մակդիրները կը գործածէ գովելի եւ առաքինի կնոջ մասին կատարած ակնարկութիւններուն ընթացքին-առաքինի, Տիրոջմէ վախցող, խմատուն, խոհեմ:

Աստուածաշունչի չափանիշով խոչալ, ճշմարիտ մայրէ կ'ակնկալուի մարմնացումը ըլլալ սրբութեան, կուսութեան, քաջութեան, առաքինութեան եւ անձնուիրութեան:

Մայրերու նուիրում տօնը, տօնն է ամէն խոչալ, տիպար մայրի եւ մանկամարդուհիի որ իր սրտին մէջ Ս. կոյս Աստուածածինի կեանքի օրինակը ունի եւ այդ կ'ուզէ շաղախել իր կեանքի ամէնօրեայ հեքին, տաղնապներուն, ձգտումներուն, եւ ասլերով հանդերձ այս աշխարհի մէջ հաւատքով, նուիրումով զոհաբերութեամբ, համբերութեամբ եւ արժանապատուութեամբ կը յալթահարէ կեանքի փորձութիւնները: Մայրերու տօնը տօնն է նաեւ մեր ընտանեկան հայեցի նկարագրի անհղծ պահպանման, հայկական սրբութեանց եւ աւանդութեանց զօրեղ պաշտպան հայ մօր, որ դիտակից է եւ աչալուրջ մայրական պարտականութեանց եւ պատասխանատուութեանց, յատկապէս ընտանեկան յարկէ ներս անձնազուհ հոգատարութեամբ նուիրում է գաւակներուն հայեցի, քրիստոնէական դաստիարակութեան, որ գիտէ անհուն սիրով սպառել, համբերութեամբ զոհողութիւններ յանձն առնել, աւուրջ նկարագիր կերտելու իր գաւակներու մատուց հոգիներուն մէջ:

Կ'ըսուի թէ մայր մը մինչ կը դիեցնէր իր գաւակը, Աստուածաշունչ կը կարդար, նպատակադրելով իր սղջախոհ սրտէն, հաւատքէն, սէր, շնորհք, բարութիւն եւ աստուածգիտութեան շնորհքներու հունտերը գաւակին փոխանցելու: Իսկ ուրիշ բարեսպաստ մայր մը իր գաւակներուն հոգեկրթութեան համար՝ շաբաթը 26 ժամ աղօթք, նարեկ եւ Աստուածաշունչ կարդալու կը տրամադրէր:

Մօր սիրտը բնութեան հրաշայիքն է: Մարդկութեան եւ ազգերու ճակատագիրը մայրական հրաշալի ձեռքերուն ու խնամքին յանձնուած՝ կը ծաղկազարդի, արժէքներ ու արժանիքներ, աւանդութիւններ, սրբութիւններ եւ մշակութիւններ կը պահպանուին:

Children, obey your parents in the Lord, for this is right. Honor your father and mother (which is God's commandment with a promise; that it may be well with you, and that you may live long on the earth.

Parents are to lead by example, carefully and in a planned way. Their responsibilities include training, instructing, nurturing, and disciplining their children according to the way of the Lord, while at the same time not goading their children to anger.

Parents are the key to each child's spiritual growth.

Mother's Day, like most holidays, is a day for remembering.... Our thoughts go back to childhood days. The mother-child relationships stay with us always....

Mother's Day is a day we all are children, but it is a day also to think of ourselves as children in a broader sense -children of God... members of the great family of God. I think Jesus was talking about this when He said: "Who is my mother, and who are my brother? Here are my mother and my brothers! For whoever does the will of my Father in heaven is my brother, and sister, and mother."

Mother's Day can be a day to express love, to your mother and to others. If your mother is no longer here, you can honor her on this day by expressing love to someone, but letting someone know that he is loved and appreciated.

Our mothers who have nurtured our hopes and dreams; who have taught us, encouraged us, inspired us.

Our prayers on Mother's Day might be... "We thank you that we are your children, one with one another in love, growing together in love, finding our way to happiness and understanding in a oneness of heart, mind and spirit.

Կը հաւատանք որ իրաւ հոյ մայրը
հաւատքի պահապան, պայքարի եւ յայտի ներշնչ-
ման անսպառ աղբիւր է ազգակիրաման, ազա-
տութեան ճանապարհին վրայ կամք ու նկարագիր
կերտող եւ անմահ ոգի կուանող:

Կ'անցնի կինը, բայց կը մնայ Մայրը:

Ժամանակներու ժանգը չի՛ կրնար ազար-
տել առաքինի, հաւատացեալ, իրա՛ւ մօր մը յիշա-
տակը

Մ.Ծ.Վ.Ա.

Ո՛վ Մեծ Աստուած

Ո՛վ մեծ Աստուած,
Մեզ սուլած ես բարի հայր,
եւ գուրգուրացող մայր:
Տո՛ւր մեզ շնորհք ընենք աղօթք,
Զբլլանք անհոգ, ապրինք խելօք,
Պարկեշտ ու հեղ ու սիրենք քեզ:

Տէր Իմ Աստուած

«Տէր Իմ Աստուած Տէր բարերար,
Դուն պահպանէ մեզ այս դիշեր,
Տուր հօրս ու մօրս երկար կեանք, եւ
Երջանիկ հանդիստ օրեր:
Քու սուրբ հրեշտակդ մեր մօտէն
Բնաւ չհեռանայ, այլ՝ փորձանքներէն
Մեզ միշտ պահէ ու առաջնորդէ, եւ
Իր պահպանութեամբ Առաւօտուն սրբնցնէ»:

O'h God Almighty

Oh! God Almighty,
Just as You have given
Us a good father
And a loving mother,
Give us Your grace, so we may pray.
Not to be indifferent, but to live intelligently,
Honorably and mildly, and love You.

My Lord God

*My Lord God, and Lord benefactor,
Take care of us this night.
Grant my father and mother long life
And happy, comfortable days.
May Your holy angel never depart
From our side, but keep us always
From temptation, and awaken us happily.*

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

ASCENSION

- Նիւթ՝ Յարուցեալ եւ փառաւորեալ Փրկիչը՝ յաղթական երկինք կը վերադառնայ:

- Theme: The resurrected and glorified Savior returns to heaven.

Աւետարանի հատուածներ (Գործք Առաքելոց 1:1-14, Մատթէոս 28:16-20),

Gospel Readings: (Acts 1:1-14, Matthew 28:16-20).

- **Տէրունական Աղօթք «Հայր Մեր» եւ**
Երկինք համբարձողը գերեզմանէն յարուցիւն առած Յիսուս Գրիստոսն է: Ան կործանեց դժոխքը, յաղթեց սատանային ու մահուան ապականութիւնը յուծեց:

- Lord's Prayer and
The ascended one to heaven is resurrected Lord Jesus Christ, the Savior, who trampled hell, conquered Satan and gave us life eternal.

- Սաղմոսի ընթերցում / ուսուցում
[10 փայրկեան]
Սաղմոս 24

Psalm 24

- Տիրոջն է երկիրը՝ իր ամբողջ լիութեամբ, աշխարհը՝ իր բնակիչներով:
- = Որովհետեւ Ինք անոր հիմերը դրաւ ծովերուն վրայ, ովկիանոսներուն վրայ հաստատեց դայն:
- Ո՛վ արժանի է Տիրոջ լեռը ելլելու. ո՞վ կրնայ Անոր սուրբ տաճարին մէջ կանգնիլ:
- = Ան՝ որ մաքուր է իր գործերով ու մաաժոմներով. ան՝ որ ստույգեան անձնատուր չեղաւ, եւ նենդութեամբ երդում չըրաւ:
- Այնպիսին Տիրոջմէ օրհնութիւն պիտի ստանայ, արդարութիւն պիտի դանէ զինք փրկող Աստուծմէն:
- = Այսպէ՛ս կ'ըլլայ աստուածապաշարը, որ կ'ուզէ Քու ներկայութեանդ դալ, ո՛վ Դուն՝ Աստուածը մեր հայրերուն:
- Բացէ՛ք ձեր դռները, ո՛վ իշխաններ, թող բացուի՛ն յաւիտենութեան դռները, որպէսզի ներս մտնէ փառաւոր Թագաւորը:
- = Ո՛վ է այս փառաւոր այս Թագաւորը:
- Տէ՛րն է, հօր եւ անպարտեղի, Տէ՛րը, պատերազմի մէջ անխուսափելի:
- = Բացէ՛ք ձեր դռները, ո՛վ իշխաններ, թող բացուի՛ն յաւիտենութեան դռները, որպէսզի ներս մտնէ փառաւոր Թագաւորը:
- Ո՛վ է այս փառաւոր Թագաւորը:
- = Ամենակալ Տէ՛րը, Ինքն է փառաւոր Թագաւորը:

- Reading/ teaching of Psalms [10 minutes]

- The world and all that is in it belong to the Lord; the earth and all who live on it are His.
- = He built it on the deep waters beneath the earth and laid its foundations in the ocean depths.
- Who has the right to go up the Lord's hill? Who may enter His holy Temple?
- = Those who are pure in act and in thought who do not worship idols or make false promises.
- The Lord will bless them and save them; God will declare them innocent.
- = Such are the people who come to God, who come into the presence of the God of our fathers.
- Lift up your gates, O you princes, let the everlasting doors be lifted up that the king of glory may come in.
- = Who is this king of glory?
- The Lord strong and mighty, the Lord mighty in battle.
- = Lift up, your gates, O you princes, let the everlasting doors be lifted up that the king of glory may come in.
- Who is this king of glory?
- = The Lord of hosts, He is the king of glory.

- Teaching of Prayer / biblical verses [10 minutes]

"Go into all the world and preach the gospel to every creature. He who believes and is baptized will be saved; but he who does not believe will be condemned" (Mark 16: 15-16).

• **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

«Գտցէք սամբողջ աշխարհը եւ բոլոր մարդոց քարոզեցէք Աւետարանը: Ով որ հաւատայ եւ մկրտուի՝ պիտի փրկուի, իսկ ով որ չհաւատայ՝ պիտի դատապարտուի» (Մարկոս 16:15-16):

«Յիսուս մտանալով տասներեքի աշակերտներուն, խօսեցաւ անոնց հետ ու ըսաւ. 'Ամէն իշխանութիւն տրուեցաւ ինձի երկինքի մէջ եւ երկրի վրայ: Ինչպէս որ Հայրը պիտի զրկեց, այնպէս ալ ես ձեզ կը զրկեմ: Գտցէք եւ բոլոր ժողովուրդները ինձի աշակերտ դարձուցէք: Չանոնք մկրտեցէք Հօր, Որդիին եւ Սուրբ Հոգիին անունով: Անոնց սորվեցուցէք գործադրել այն բոլոր պատուիրանները որ ես ձեզի սուրբ եւ ահա միշտ ձեզի հետ պիտի ըլլամ, մինչեւ աշխարհիս վախճանը'» (Մատթէոս 28:18-20):

«Իմ անուանոյս չար ոգիներ պիտի հանեն, նոր յեգուներ պիտի խօսին, ձեռքով օձ պիտի բռնեն առանց խայթուելու եւ եթէ մահացու որեւէ թռչն խմեն՝ պիտի չմնասուին, հիւսնողներու վրայ ձեռք պիտի դնեն եւ զանոնք բժշկեն» (Մարկոս 16:17-18):

«Այս Յիսուսը որ երկինք համբարձու, օր մը դարձեալ պիտի գայ այնպէս՝ ինչպէս Անոր երկինք երթալը տեսաք» (Գործք Առաքելոց 1:11):

• **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]
Կանոն
Համբարձման Քրիստոսի ԴԶ

Համբարձա՛ւ տէրըն մե՛ր յե՛րկինս, ասելով աշակերտացն, նրատարուք ի քաղաքից երուսա՛ղէ՛մ, մինչեւ զգեհուցու՛ք զօրութիւն ի բարձա՛նց:

Միաբանեա՛լ սուրբ ա՛ռաքելոջըն միախորհ եւ միակրօ՛ն, միաբան նըստէ՛ին ի սուրբ վերնա՛տա՛նն, եւ ակն ունէ՛լի՛ն զայլրստեան սուրբ Հոգւո՛յն:

Յանկածակի՛ եհաս ի նմանութիւն լուսոյ փայլմա՛ն, եւ եկեալ բնակեցու ի սուրբ առա՛քեա՛լսն, մինչգեո նըստէ՛ին ի սուրբ վերնա՛տա՛նն:

“And Jesus came and spoke to the eleven disciples, saying, ‘All authority has been given to Me in heaven and on earth. Go therefore and make disciples of all the nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit, teaching them to observe all things that I have commanded you; and lo, I am with you always, even to the end of the age’” (Matthew 28:18-20).

“And these signs will follow those who believe: In My name they will cast out demons; they will speak with new tongues; they will take up serpents; and if they drink anything deadly, it will by no means hurt them; they will lay hands on the sick, and they will recover” (Mark 16:17-18).

“This same Jesus, who was taken up from you into heaven, will so come in like manner as you saw Him go into heaven” (Acts 1:11).

• **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns.**
[10 minutes]

Canon For The Ascension of Christ

Our Lord ascended into heaven
Saying to His disciples
“Remain in the city of Jerusalem
Until you have clothed with power from on high.”
With one heart, one mind, one faith
The Holy Apostles gathered
And stayed in the holy Upper Room
Awaiting the coming of the Holy Spirit.
Suddenly He appeared like the brilliance of light
And rested on the Holy Apostles
While they were sitting in the Holy Upper Room.

- Անդրադառնալ կրօնական-ազգային սօներուն [5 վայրկեան]

JESUS'S ASCENSION
(Luke 24:50-53, Acts 1)

ՅԻՍՈՒՄԻ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԸ

(Ղուկաս 24:50-53, Գործք Առաքելոց 1)

«Ելեալ ի յերկինս նովին մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր: Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Հօր, ի դատել զկենդանիս եւ զմեռ-եալս, որոյ թագաւորութեանն ո՛չ գոյ վախճան»
(Հաւատամք)

«Երկինք համբարձաւ եւ ամենակալ Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ: Պիտի դայ նոյն մարմնով եւ Հօրը փառքով՝ դատելու սղջերն ու մեռելները, որուն թագաւորութեան վախճանն էլ կայ»:

(Նրկիական Հանգանակ /Թարգմանութիւն)

Յիսուս երկինք համբառնալով նստաւ արարիչ Հայր Աստուծոյ աջ կողմը: Ան ինչպէս որ մեռելներէն յարութիւն առնելէն քառասուն օրեր ետք յողթական երկինք ելաւ, այնպէս ալ օր մը դարձեալ աշխարհ պիտի դայ իր բիւրաւոր հրեշտակներով՝ սղջերն ու մեռելները դատելու համար: Ամէն անոնք որոնք Աստուծոյ ճամբուն մէջ հաւատարմօրէն սպրած ու գործած են, պիտի վարձատրուին եւ արժանանան երկինքի արքայութեան ու յաւիտենական կեանքը ժառանգեն: Իսկ անհաւատներն ու չարութիւն գործողները պիտի պատժուին դժոխքի անշէջ կրակին մէջ:

Սուրբ եկեղեցւոյ եւ անոր զաւակներուն պարտականութիւնն է հաւատարիմ մնալ Քրիստոսի Աւետարանին ու Անոր պատուէրներուն անձանձրոյթ աղօթքով, անշեղ հաւատքով եւ յոյսով սպասել Տիրոջ դալստեան, զԱյն ցնծութեամբ դիմաւորելու համար:

“On the third day He rose again; and ascending into the heaven with the same body, sat at the right hand of the Father.

He is to come with the same body and with the glory of the Father, to judge the quick and the dead, of whose kingdom there is no end”

(Nicene Creed)

The Ascension proved to everyone that Jesus Christ was God. It showed them that God had loved us enough to share our life with us, taking the same body that we have. Even though He did not stay on earth with us forever, we know that He is always with us, and one day He will return in the same way to judge the living and the dead and to establish His kingdom. All those who obeyed His commandments and lived a faithful life will inherit everlasting life; but all those who rejected Him and lived a sinful life will be condemned to hell where the fire is everlasting and the suffering is forever.

As Christians, our duty is to stay faithful to His Gospel, to keep His commandments, live virtuous lives, never cease praying, and hoping and awaiting His second coming.

ԱՂՈԹՔ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ

Սուրվեցուր մեզի, ով Տէր, տեսնել եւ օգտագործել
ծառայութեան ամէն պատեհութիւն:
Թող ըլլանք աւուղներ՝ առանց փոխարժէքը
հաշուելու, պայքարողներ՝ առանց վիրաւորելու,
աշխատողներ՝ առանց հանդիստ փնտռելու,
ծառայողներ՝ առանց վարձատրութիւն
ակնկալելու, այն գիտութեամբ թէ Քու կամքդ է
որ կը կատարենք: Ամէն:

Ս. Բարսեղ Կեսարացի

ԱՂՈԹՔ ԽԱՂԱՂ ԿԵԱՆՔԻ

Կեանքի առաջնորդող եւ խաղաղութիւն
պարգեւտող մեր Աստուածը, Քրիստոս,
Դո՛ւն առաջնորդէ մեզ, որպէսզի արդարութեան
Քու ճամբաներէդ քալենք, որովհետեւ Դո՛ւն ես
մեր օգնականն ու փրկիչը, եւ Քեզի՛ կը վայելեն
փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, յաւիտեանս
յաւիտենից: Ամէն:

Փամազիրդ

PRAYER

TEACH US HOW TO SERVE

Lord, teach us to recognize to use every opportunity of service.
Let us be givers without counting the rewards,
fighters without causing injury, workers without seeking rest, servants without expecting compensation, with the awareness that we are doing Your will.
Amen.

St. Basil of Caesarea

PRAYER FOR A PEACEFUL LIFE

O Christ our God, author of life and giver of peace, guide us that we may walk in Your ways of righteousness and arrive at the haven of life and salvation in peace, through the grace of Your mercy. For You are our helper and our Savior and to You is befitting glory, dominion and honor, now and always. Amen.

Book of Hours

ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍ

• Նիւթ՝

Ս. Հոգին աղբիւր իմաստութեան, սիրոյ, յոյսի, շնորհքի, հաւատքի քաջութեան եւ մխիթարութեան

Աւետարանի հատուածներ (Մննդոց 1:2, Գործք Առաքելոց 2:1-21, Թովհաննէս 14:17-19, 25-31, 15:26, 16:7-8, 13-14, Ղուկաս 24:49):

• Տէրունական Աղօթք «Հայր Մեր» եւ

Սեղ ալ ո՛վ Տէր, ոյսօր, ու ամէն օր, Ս. կենդանարար Ս. Հոգիովդ արբեցուր. շնորհագարդէ եւ մեր մէջէն մաքրէ, փարատէ մեղքի ապահանիչ ծանր չար մշուշը ու փառքի լուսաւոր նոր զգեստը հաղցուր:

• Սաղմոսի ընթերցում /ուսուցում

[10 վայրկեան]

Սաղմոս 139:1-12; 15-18; 23-24; 143:1-2; 8-12; եւ 149:1-9

- (139) Տէ՛ր, փորձեր ես եւ կը ճանչնաս գիտ. Դուն գիտես իմ նիստուկացս, եւ հեռուէն իսկ կը կարդաս մտածումներս:

= Կը հեռելիս ոչխատանքիս ու հանգիստիս, եւ ծանօ ես բոլոր դործերուս:

- Դեռ ես բերանս չբացած՝ արդէն գիտես ստէն բան, Տէ՛ր:

= Գիտես անցեալս եւ ապագաս, Դո՛ւն զիս կազմեր ես, եւ Քու պահապան ձեռքդ վրաս դրեր ես:

- Այս գիտութիւնդ ինձի համար աղչեցուցիչ է. վեր է իմ միտքէս, չեմ կրնար դաշն ըմբռնել:

= Զկա՛յ տեղ մը՝ ուր հեռու գգամ Քու Հոգիէդ, չկա՛յ տեղ մը՝ ուր հեռու բլրամ ներկայութենէդ:

- Երկինք ելլեմ՝ հո՛ն ես Դուն, մեռելներու աշխարհը իջնեմ՝ դարձեալ հոն ես Դուն:

= Արեւելք թռչիմ թէ՛ ծայրագոյն արեւմուտք երթամ՝ այնտե՛ղ եւս գիտ տանողը ձե՛ռքդ է, հո՛ն ալ աջդ օգնութեան կը հասնի ինձի:

- Եթէ՛ լսեմ՝ «Խաւարը թող զիս պարուրէ, ցերեկը թող գիշեր դառնայ իմ շուրջս», նոյնիսկ խաւարը Քեզի համար խաւար չէ, եւ գիշերը ցերեկի պէս լուսաւոր է. խաւար ու լոյս Քեզի համար միեւնոյնն են:

PENTECOST

(Coming of The Holy Spirit)

• Theme: The resurrected and glorified Savior returns to heaven.

Gospel Readings: (Genesis 1:2, Acts 2:1-21, John 14:17-19, 25-31, 15:26, 16:7-8, 13-14, Luke 24:49).

• Lord's Prayer and

Fill us O Lord, today and everyday with Your life-giving Holy Spirit; enrich and strengthen us with Your gifts; cleanse and dispel from us the heavy and dark burden of sin and evil-doings, and cloth us the new and bright garments of Your glory.

• Reading/ teaching of Psalms [10 minutes]

Psalms 139:1-12; 15-18;23-24; 143:1-2; 8-12; and 149:1-9

- Lord, You have examined me and You know me. You know everything I do; from far away You understand all my thoughts.

= You see me, whether I am working or resting; You know all my actions.

- Even before I speak, You already know what I will say.

= You are all around me on every side; You protect me with Your power.

- Your knowledge of me is too deep; it is beyond my understanding.

= Where could I go to escape from You? Where could I get away from Your presence?

- If I went up to heaven, You would be there; if I lay down in the world of the dead, You would be there.

= If I flew away beyond the east or lived in the farthest place in the west, You would be there to lead me, You would be there to help me.

- I could ask the darkness to hide me or the light around me to turn into night, but even darkness is not dark for You, and the night is as bright as the day. Darkness and light are the same to You.

= Քեզի համար գաղտնիք չէր իմ կազմութիւնս, երբ տակաւին ես նոր սկիզբ կ'առնէի, մարդոց մէջ ծածուկ՝ խնամքով կը կազմաւորուէի մօրս որովայնին մէջ:

- Քու աչքերդ տեսան զիս՝ երբ դեռ նոյնիսկ կազմաւորուած չէի. եւ ինծի տրուած կեանքի բոլոր օրերը Քու գիրքիդ մէջ գրուած էին՝ նոյնիսկ դեռ սկիզբ չառած:

= Ինծի համար՝ խորհուրդներդ հասկնայր ի՛նչ դժուար է, ո՛վ Աստուած, եւ ինչքան շատ են անոնք:

- Հաշուելու ուզեմ՝ աւագէն շատ են. նոյնիսկ հաշուելը վերջացնեմ՝ դեռ թափանցած չեմ ըլլար խորհուրդներուդ:

= Փորձէ՛ զիս, ո՛վ Աստուած, գննէ՛ սիրտս, քննէ՛ զիս, գննէ՛ մտածումներս, եւ տես, եթէ ես կորուստի տանող ճամբու մէջ եմ, Դուն ի՛նքզիս յաւիտեանական ճամբաներուդ առաջնորդէ:

- (143) Տէ՛ր, լսէ՛ իմ աղօթքս, Դուն՝ որ հաւատարիմ ես՝ ականջ դիր աղաչանքներուս, Դուն՝ որ արդար ես՝ պատասխան տուր ինծի:

= Ես Քու ծառադ եմ, զիս դատաստանի մի՛ ենթարկեր, որովհետեւ չիա՛յ կենդանի արարած մը որ Քու դիմացդ արդարանայ:

- Ամէն առաւօտ ինծի սէրդ լսել տուր, որովհետեւ ես Քեզի՛ վստահեր եմ. Ահա Քեզի՛ կը դիմեմ, ցոյց տուր՝ ի՛նչ ձեռով կ'ուզես որ ապրիմ:

- Տէ՛ր, ազատէ՛ զիս թշնամիներէս, ես Քեզ իմ ապաւէնս դարձուցի:

- Քու կամքդ կատարել ստրկեցուր ինծի, որովհետեւ. իմ Աստուածս ես Դուն. Քու բարի Հոգիդ զիս ուղիղ ճամբով թող առաջնորդէ:

- Տէ՛ր, Քու անունդ փառաւորելու համար՝ ազատէ՛ կեանքս. Դուն՝ որ արդար ես, այս նեղութենէն դո՛ւրս բեր իմ անձս:

- Ինծի հանդէպ սէրդ ցոյց տուր. թշնամիներս ոչնչացու՛ւր, բնաջնջէ՛ բոլոր անոնք որոնք ինծի նեղութիւն կու տան, որովհետեւ Քու ծառադ եմ ես:

= (148) Օրհնութի՛նս երգեցէք Տիրոջ. Օրհներգեցէ՛ք Տէրը բարձունքներէն. օրհներգեցէ՛ք զԱյն, դուք՝ որ բարձունքներուն մէջ կը բնակիք:

- Օրհներգեցէ՛ք զԱյն բոլորդ, ո՛վ Անոր հրեշտակներ, օրհներգեցէ՛ք զԱյն բոլորդ, ո՛վ երկնային բանակներ:

= You created every part of me; You put me together in my mother's womb.

- When my bones were being formed; when I was growing in secret, You knew and saw me before I was born. The days allotted to me had all been recorded in Your book, before any of them ever began.

= O God, how difficult I find Your thoughts; how many of them there are!

- If I counted them, they would be more than the grains of sand.

= Examine me, O God, and know my mind; test me, and discover my thoughts. Find out if there is any evil in me and guide me in the everlasting way.

- (143) Lord, hear my prayer! In Your righteousness listen to my plea; answer me in Your faithfulness!

= Don't put me, Your servant, on trial; no one is innocent in Your sight.

- Remind me each morning of Your constant love, for I put my trust in You. My prayers go up to You; show me the way I should go.

= I go to You for protection, Lord; rescue me from my enemies.

- You are my God; teach me to do Your will. Be good to me, and guide me on a safe path.

= Rescue me, Lord, as You have promised; in Your goodness save me from my troubles!

- Because of Your love for me, kill my enemies and destroy all my oppressors, for I am Your servant.

= (148) Praise the Lord! Praise the Lord from heaven, you that live in the heights above.

- Praise Him, all His angels, all His heavenly armies.

= Praise Him, sun and moon; praise Him, shining stars. Praise Him, highest heavens, and the waters above the sky.

- Let them all praise the name of the Lord! He commanded, and they were created;

- by His command they were fixed in their places forever, and they cannot disobey.

- Praise the Lord from the earth, sea monsters and all ocean depths; lightning and hail, snow and clouds, strong winds that obey His command.

= Praise Him, hills and mountains, fruit trees and forests;

= Օրհներգեցէ՛ք զԱյն, արե՛ւ ու յուսին, օրհներգեցէ՛ք զԱյն, ո՛վ բարձրագոյն երկինքներ եւ երկինքներէն վերեւ գանուող ջուրեր:

- Թող անոնք Տիրոջ անունը օրհներգեն, որովհետեւ Տէրը հրամայեց եւ անոնք գոյացան:

= Զանոնք յաւիտեանս յաւիտենից հաստատեց, եւ ո՛չ մէկը Անոր դրած կանոններէն դուրս կու գայ:

- Օրհներգեցէ՛ք Տէրը երկրէն, վիշապներ եւ անդունդներ, կայծակ կարկուտ, ձիւն, մառախուղ, հով ու մրրիկ, որ Անոր խօսքին կը հնազանդիք:

= Լեռներն ու բոլոր բլուրները, պտղաբեր ծառերն ու բոլոր մայրիները,

- Գազաններն ու բոլոր անասունները, սողունները եւ բոլոր թռչնազգիները,

= Աշխարհի թագաւորներն ու բոլոր ժողովուրդները, իշխանները եւ երկրի բոլոր կառավարիչները,

- Երիտասարդներն ու աղջիկները, ծերերն ու մանուկները

= Թող օրհներգեն Տիրոջ անունը, որովհետեւ միայն Անոր անո՛ւնն է վեր՛ բոլորէն: Անոր փառքը վե՛ր է երկրէն ու երկինքէն:

- Տէրը բարձրացուց Իր ժողովուրդին փառքն ու պատիւը: Անոր օրհներգութիւն կ'ընծայեն բոլոր Իրեն հաւատարիմները: Օրհնութի՛ւն երգեցէ՛ք Տիրոջ:

• **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

«Ես ձեզ ջուրով կը մկրտեմ», կ'ըսէր Յովհաննէս Մկրտիչ. 'բայց պիտի գայ մէկը որ ինձմէ՛ առաջ է, Ան ձեզ կրակով եւ Ս. Հոգիով պիտի մկրտէ՛'» (Մատթէոս 3:11):

«Այս բոլորը խօսեցայ ձեզի, ջանի տակաւին ձեզի հետ եմ: Բայց Միթիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին, որ Հայրը ձեզի պիտի դրկէ իմ անունովս, Ան ձեզի ամէն ինչ պիտի սորվեցնէ եւ յիշեցնէ ինչ որ ես ձեզի ըսի՛» (Յովհաննէս 14:25-26):

- All animals, tame and wild, reptiles and birds.
= Praise Him, kings and all peoples, princes and all other rulers;

- Girls and young men, old people and children too.
= Let them all praise the name of the Lord! His name is greater than all others; His glory is above earth and heaven.

- He made His nation strong, so that all His people praise Him. Praise the Lord!

- He made His nation strong, so that all His people praise Him. Praise the Lord!

• **Teaching of Prayer / biblical verses**
[10 minutes]

“ I baptize you with water to show that you have repented, but the one who will come after me will baptize you with the Holy Spirit and fire ” (Matthew 3:11).

“ I have told you this while I am still with you. The Helper, the Holy Spirit, whom the Father will send in my name, will teach you everything and make you remember all that I have told you ” (John 14:25-26).

“ When, the Holy Spirit comes, who reveals the truth about God, He will lead you into all the truth. He will not speak on His own authority, but He will tell you of things to come. He will give me glory, because He will take what I say and tell it to you ” (John 16:13-14).

“Then they saw what looked like tongues of fire which spread out and touched each person there. They were all filled with the Holy Spirit and began to talk in other languages, as the Spirit enabled them to speak” (Acts 2:3-4).

“ This is what I will do in the last days, God says:

I will pour out my Spirit on everyone.
Your sons and daughters will proclaim my message;
your young men will see visions,
and your old men will have dreams.
Yes, even on my servants,
both men and women,

«Նրբ Ս. Հոգին գայ, որ ճշմարտութիւնը
կը յայտնէ, Անիկա պիտի առաջնորդէ ձեզ ամ-
բողջական ճշմարտութեան, որովհետեւ Անիկա
ինքնիրմէ պիտի չխօսի, այլ ինչ որ լսէ՝ գայն պիտի
խօսի եւ ձեզի պիտի պատմէ գալիք բաները:
Անիկա զիս պիտի փառաւորէ, որովհետեւ ինչ որ
ինձմէ առնէ՝ պիտի յայտնէ ձեզի» (Յովհաննէս
16:13-14):

«Անոնք տեսան հրեզնէն լիցուներ, որոնք
տարածուեցան եւ հանդիպան իւրաքնչիւրին վրայ:
Բոլոր ներկաները Սուրբ Հոգիով լեցուեցան եւ
սկսան տարբեր լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ
Հոգին խօսիլ կու տար» (Գործք Առաքելոց 2:3-4):

«Իմ Հոգիս պիտի թափեմ բոլոր մարդոց
վրայ. ձեր տղաքն ու աղջիկները իմ պատգամ-
ներս պիտի փոխանցին ձեզի, ձեր երիտասարդ-
ները տեսիլքներ պիտի ունենան եւ ձեր ծերերը
կրօնքներ պիտի տեսնեն: Այն օրերուն իմ Հոգիս
պիտի թափեմ նաեւ իմ ծառաներուն եւ աղա-
խիններուն վրայ, եւ անոնք եւս իմ պատգամներս
պիտի փոխանցեն ձեզի» (Գործք Առաքելոց 2:17-21,
Յովհէլ 2:28-29):

«Կեանքի ձեռք ընթացքը փոխեցէ՛ք եւ մը-
կրտուեցէ՛ք Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունով,
որպէսզի ձեր մեղքերը ներսւին... եւ խոս-
տացուած պարգեւը՝ Սուրբ Հոգին ընդունիք»
(Գործք Առաքելոց 2:38):

«Նրբ Սուրբ Հոգին իջնէ ձեր վրայ,
զօրութեամբ պիտի լեցուիք եւ իմ վկաներս պիտի
ըլլաք՝ Նրուաղէմի, ամբողջ Հրէաստանի եւ
Սամարիայի մէջ, եւ մինչեւ աշխարհի ծայրամա-
սերը» (Գործք Առաքելոց 1:8):

«Ս. Հոգիին շնորհները, պտուղներն ու
արդիւնքներն են՝ սէր, ուրախութիւն, խաղա-
ղութիւն, համբերատարութիւն, ազնուութիւն,
բարութիւն, հաւատարմութիւն, հեզութիւն, ժուժ-
կալութիւն» (Գաղատացիս 5:22-23):

*I will pour out my Spirit in those days,
and they will proclaim my message.
I will perform miracles in the sky above
and wonders on the earth below' "*
(Acts 2:17-21, Joel 2:28-32).

*"Each one of you must turn away from his
sins and be baptized in the name of Jesus Christ, so
that your sins will be forgiven; and you will receive
God's gift, the Holy Spirit" (Acts 2:38).*

*"But when the Holy Spirit comes upon you,
you will be filled with power, and you will be wit-
nesses for me in Jerusalem, in all of Judea and
Samaria, and to the ends of the earth" (Acts 1:8).*

*"The Holy Spirit produces love, joy, peace,
patience, kindness, goodness, faithfulness, humility,
and self-control" (Galatians 5:22-23).*

• **Teaching of 'Sharagan' or Spiritual hymns.**
[10 minutes]

*The dove (The Holy Spirit) sent from on
high, descending with high sound and like flashing
light, fortified the disciples like with incombustible
fire while they were sitting in the holy upper cham-
ber.*

*The dove is insubstantial and unsearchable;
but He knows all the deep secrets of God and receiv-
ing them from the Father, tells us about the awe-
some second coming of Christ. He is consubstantial
with the Father.*

*Blessing in the highest to the Holy Spirit that
proceeded from the Father. The Apostles drank from
the immortal cup of graces and invited the earth to
heaven.*

• **Շարականի ուսուցում [10 վայրկեան]**
Կանոն Պենտեկոստէի ԴԶ

Առա՛քե՛ր՛ո՛յ ա՛ղաւնոյ իջանելո՛վ մեծա՛-
 ճայն հրնչմամբ ի բա՛րձա՛նց, ի նմանութիւն
 լուսոյ փայլման հրագինեաց անկիգելի գաշա՛-
 կե՛րտան, մի՛նչդեռ նրատէ՛ի՛ն ի սուրբ վերնա՛-
 տա՛նն:

Աննի՛ւթա՛կա՛ն ա՛ղաւնի, անքրննելի՛ ուր
 քրննէ ըզխորս Աստու՛ծո՛յ. զոր առեա՛լ ի Հօրէ՛
 պատմէ գահաւոր եւ ըզմիւսանդամ գա՛լու՛ստն.
 զոր քարոզեցի՛ն համագոյակա՛ն:

Օրհնու՛թիւ՛ն ի՛ բա՛րձուես, երողին ի Հօրէ՛
 հոգւոյն սրբո՛յ. որով առաքեալքն արւեցան
 անմահական բաժա՛կա՛ւն, եւ հրաւիրեցի՛ն զելո՛-
 կիրս ի յերկի՛նս:

• **Անդրադառնալ կրօնական-ազգային սօներուն**
[6 վայրկեան]

Վերնաստան մէջ սուսփախներու եւ Աստ-
 ւածամօր գլխաւորութեամբ հաւաքուած բազ-
 մութեան միասիրտ, միախոհ եւ միակրօն մի՞նո-
 յորաք օրինակ պէտք է ըլլայ մեզի: Մենք ալ ազ-
 գովին պէտք է ըլլանք միասիրտ, միախոհ եւ
 միակրօն: Միշտ աղօթելու ենք Աստուծոյ՝ ստա-
 նալու համար Ս. Հոգիին շնորհքը եւ զօրութիւնը,
 որպէսզի կարենանք պայքարիլ մեզքին դէմ ու
 ապրիլ սուրբ կեանք մը, Աստուծոյ փառքին
 համար:

The unison in prayer of the multitudes of fol-
 lowers of our risen and glorified Lord Jesus Christ in
 the Upper Chamber, with one heart, one mind, and
 one faith under the leadership of St. Mary and the
 Apostles, should be an example to us all. As a
 church and a nation we should be united in our faith,
 spirit, and mind, and pray unceasingly to receive the
 gifts of the Holy Spirit from above, to empower us
 to fight against sin and evil, and live a sanctified life
 for His glory.

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

«Տիրոջ Հոգին վրաս է.
 որովհետեւ օծեց զիս եւ զրկեց՝
 ազբասանելուն փրկութեան աւետիսը տալու,
 որտաքեկները մխիթարելու, աւետելու՝ թէ
 գերիները պիտի ազատագրուին,
 կոյրերուն աչքերը պիտի բացուին,
 հարստահարուածները պիտի ազատին.
 եւ յայտարարելու թէ՛ ահա հասած է ժամանակը
 երբ Տէրը պիտի վրկէ իր ժողովուրդը»
 (Ղուկաս 4:18-19, Եսայի 61:1-2)

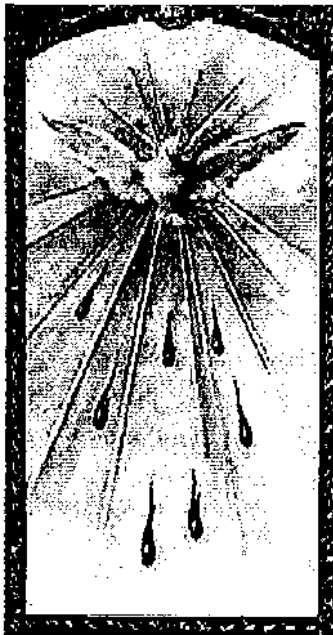
PRAYER

"The Spirit of the Lord is upon Me,
 Because He has anointed Me
 To preach the gospel to the poor;
 He has sent Me to heal the brokenhearted,
 To proclaim liberty to the captives
 And recovery of sight to the blind;
 To set at liberty those who are oppressed;
 To proclaim the acceptable year
 of the Lord"
 (Luke 4:18-19, Isaiah 61:1-2).

ՏՈՂԵԳԱԼՈՒՍ

«Երբ Ա.Տոգին գայ, որ ճշմարտությունը կը յայտնէ, անխկա պիտի առաջնորդէ ձեզ ամբողջական ճշմարտութեան, որովհետեւ անխկա ինքնիրով պիտի շնօսի, այլ ինչ որ լսէ՝ զայն պիտի խօսի եւ ձեզի պիտի պարմէ զգլխք բաները: Անխկա զիա պիտի Փառաս որք, որովհետեւ ինչ որ ինձմէ առնէ՝ պիտի յայտնէ ձեզի»: (Յովհաննէս 16:13-14)

Տոգեգալուսը կամ Պենտեկոստէ յունարէն՝ *Բնդե-գոստի* թարգմանութիւնն է երաւեցեղէն *խաւիսամիջի* բառին որ կը նշանակէ *տօն Յինանց* Որպէս հրեական տօն, Պենտեկոստէն յիշարակութիւնն էր մովսսական օրինաց

տուրութեան կրկից Եգիպտոս, ելքէն յիսուն օրեր երբ: Միաժամանակ յիշարակութիւնը Եգիպտոսի մէջ հրէից տօնած Պատէքի (Չափիկի) վերջին տօնախմբութեան: Տրկից համար Պենտեկոստէն նաեւ տօնն էր *Տնձոց* եւ *Երախարեաց*, առ Աստուած գոհարանութիւն եւ շնորհակալութիւն յայտնելու (Ելից 23:16,17, Թուոց 28:26, Ելից 34:22, Բ. Օրինաց 16:10, Բ. Մնացորդաց 8:13, Ղեւրացիս 23:11, 15,16,21): Բրիսարոսի խոստացած Ա. Տոգոյ Գալուսարդ գուգադիպելով հրէից Տունցքի եւ Երախարեաց գոհարանութեան այս տօնին՝

արացաւ Բրիսարոնէական արարագ եւ նշանակութիւն: Բրիսարոնէական Եկեղեցին պահելով հանդերձ *Պենտեկոստէ* անունը, նուիրագործեց այդ Կիրակին Տոգեգալութեան Կիրակի անունով, որ Ա. Յարութեան տօնէն երբ դարձաւ ամենամեծ տօներէն մէկը:

Ճիշդ այդ հրէից Պենտեկոստէ տօնին էր որ Ա. Տոգին կրակէ լեզուներու կերպարանքով իջաւ եւ հանգչեցաւ Վերնաբան մէջ ջերմագինս աղօթող Յիսուսի առաքիւյններուն եւ Եօթանասուն երկու աշակերպներուն եւ զանազան երկիրներէ ու բաղաբներէ հոն հաւաքուած թիով հալիս բասն հաւաքացեալ բարեպաշտներու վրայ: «Անոնք տեսան հրեղէն լեզուներ, որոնք տարած ուեցան եւ հանգչեցան իւրաքանչիւրին վրայ: Բոլոր ներկաները Սուրբ Տոգով լեցուեցան եւ սկսան արտօնել լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Տոգին խօսիլ կը տար: Այն օրը Երուսաղէմ թաղաքը լեցուն էր բարեպաշտ Տրեաներով, որոնք աշխարհի բոլոր երկիրներէն եկած էին: Երբ այս ձայնը լսուեցաւ, մեծ բազմութիւն մը եկաւ խնձուեցաւ եւ բոլորը անակնկալի եկան, որովհետեւ կը լսէին թէ՛ ինչպէս

անոնցմէ իւրաքանչիւր իրենց սեփական լեզուով կը խօսի» (Գործք Առաքելոց 2:3-6):

Տոն խնձուած հերաբերքի հանդիսարեսներ, որոնք սխալաբար եւ ականջալոր կ'ըլլան զարմանախառ այս դէպքին՝ կը սքանչանան եւ հիացական իրարու հարց կու տան.

— Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ այս խեղճ եւ անուս մարդիկ մեր իտուած լեզու ներով կը բարբառին:

— Չըլլա՞յ որ անոնք հարբած են եւ զգայազիրկ եղած կը գնդարանեն:

— Ինչպէ՞ս կարելի է բացարդել եւ մեզի համոզել թէ եղածը հրաշք եւ աստուածային զօրութիւն է:

Իսկ ո՞հանք ալ կը ծաղրէին ու կ'ըսէին թէ անոնք վարան որ զինովցած են:

Բրիսարոսի մարտութեան, ձերբալուրութեան, խաչարութեան եւ մահուան դէպքը, մանաւանդ Տրէից արելավառ հալածանքը առաքեալներու եւ Յիսուսի ինքնուորներու նկարմամբ՝ սարսափի մարնած եւ ցրուած էր զանոնք: Սակայն հրաշագարդ Յարութիւնը Բրիսարոսի, անոնց նոր յոյս էր ներշնչած եւ ի մի հաւաքած էր հոս-հոն փարպղնուած առաքեալներն ու աշակերպները: Բայց մանաւանդ Տարբարձման ընթացքին Բրիսարոսի իր առաքեալներուն տուած այն խոստումը թէ եւ երկինք Տօյս թով կը համբառնաւ, բայց «Չեզ որք չեմ ձգեր, նորէն կու գամ ձեզի: Կարճ ժամանակ մը յեղոյ աշխարհ այլեւս զիս պիտի չտեսնէ, բայց որք պիտի տեսնէ՞ք զիս, վառնդի եւ կ'սարկիմ, եւ որք ալ կեսնք պիտի ունենաք... Ասիկա կը խօսիմ ձեզի՝ մինչդեռ ձեզի հեղ եմ: Իսկ Միսիթարիչը Սուրբ Տոգին, գոր Տայրը պիտի դրկէ իմ անունովս, ան պիտի սորվեցնէ ձեզի ամէն բան, եւ պիտի յիշեցնէ ձեզի ամէն ինչ որ ըսի ձեզի: ...Այժմ ըսի ձեզի ասիկա պարսիւիչէն առաջ, որպէսզի երբ սրտանի՛ հաւաքաք: ...Մնացէք Երուսաղէմ թաղաքի մէջ մինչեւ հազնիք վերէն գալիք զօրութիւնը» (Յովհաննէս 14:17-19, 26, 29, Ղուկաս (24:49), այս խօսքերը անոնց ականջներուն մէջ տակաւին թարմ ու կենդանի՝ աւելի յուսադրած եւ ի մի էր խմբած առաքեալները:

Ապշահար եւ թերահաւարութեամբ համակրուած բազմութեան առջեւ ահա Պերրոս միւս տասնըմէկ առաքեալներու հետ ուրքի կ'ելլէ եւ համարձակ, բարձրաձայն կը խօսի լացաարելով, թէ հոն Վերնաբան մէջ խմբուած *մարդիկ* խելագարած չեն, ո՛չ ալ առաւօտեան այս ժամերուն զինովցած, այլ՝ կարայրումն է, Յովէլի մարգարէութեան, որու բերանով Աստուած կ'ըսէ.

«Իմ Տոգիս պիտի թափեմ բոլոր մարդոց վրայ. ձեր փղաքն ու աղջիկները իմ պապգամներս պիտի վիտխանցեն ձեզի, ձեր կրիքաապրողները փոսիլ քննը պիտի ունենան եւ ձեր ծերերը երազներ պիտի տեսնեն:

Այն օրերուն իմ Տոգիս պիտի թափեմ նաեւ իմ ծառաներուս եւ աղափիններուս վրայ, եւ անոնք եւս իմ պապգամներս պիտի վիտխանցեն ձեզի» (Գործք Առաքելոց 2:17-18, Յովէլ 2:28-29):

Այս Պեպրոս առաքեալ Տին Ուխրի մարգարութիւններէն եւ Աղմոսներէն այլ վկայութիւններ կը բերուին հասարակութեան համար թէ այն ինչ որ մարգարէութեանց գրութիւն մէջ Մեսիայի մը մասին կարդացած էին եւ ի լրումն օրինաց եւ մարգարէից երբ նոյնիսկ լսած ու տեսած էին Դաւիթի շառաւիղէն մարդացեալ թաղաւ որ Մեսիան իր հրաշքներով եւ գորութիւններով՝ սակայն եւ այնպէս մտածած, հակառակած ու մնացած էին միշտ թերահասարակութեամբ եւ երկրիմբ:

Կոյր թշնամութեամբ հայածած եւ ի վերջոյ դատարարութեամբ խաչի մահուան դատաւարութեամբ էին Յիսուսը: Ասկայն Աստուած նոյն այս Յիսուսն էր որ իր խուրումին համաձայն՝ մեռելներէն յարուցանեց (Սաղմոս 16:8-11), որպէսզի իր յարութեամբ՝ մենք յաւերժական կեանք ունենանք: Տկրեալքար, խաչեալ, թաղեալ եւ վառարոքեալ Յիսուս Քրիստոս՝ Աստուծոյ խոստացած Օծեալ Փրկիչ Մեսիան է Դաւիթի շառաւիղէն (Սաղմոս 132:11, 16:10 Եբրայեցիս 10:12), իր Միածինը որուն մարմինը փոստիւն չտեսաւ, այլ՝ Աստուած զայն յարուցանեց եւ իր այրով զայն իր մօտ բարձրացուց, եւ Յիսուս իր Տօբիէն առնելով Սուրբ Տոգին, որ ան քաղ խոստացեր էր, զայն մեր վրայ ափռեց, ինչ որ սիւս դուք անձամբ կը վկայէք, կը տեսնէք ու կը լսէք (Սաղմոս 49:15, 86:13, Եբրայեցիս 13:20, Սաղմոս 139:24, Գործք Առաքելոց 2:14-33):

Ինչն էր այն անյայտելի գորութիւնը որ սա ալի մը պարզ եւ անուս մայրիկը կը կերպարանափոխեր: Տօգեր այդ մարդիկը ստրուածաբար կրակէ սիւներ կը դառնային: Անյայտելի եւ աննուաճ իմաստութեամբ կը շնորհալարողէին: Այդ Ա Տոգոյ գորութիւնն էր: Աստուծոյ եւ Քրիստոսի մշտական ներկայութիւնը՝ իրենց մէջ կ'ամրապնդէր հաւատքը, յոյս եւ կոյով կը ներշնչէր, եւ աստուածային սիրով վառուած՝ մղիչ ուժը կու տար գոհողութիւններ յանձն առնելու:

Առաքեալներ կ'ըզգային եւ հիմա կ'ըմբռնէին թէ, Աստուծոյ Տոգին որ սրելծագործութենէն առաջ եւ սրելծագործութեան ժամանակ զոյ էր եւ կենդանարար գորութիւն, որ յուրկուն վրայ կը շրջէր եւ սրելծագործող Աստուծոյ ձայնը որ երբեմն ամպերու, հովիւն, յուրկուն եւ անկէզ մորենիին ընդմէջէն կը լսուէր եւ որ Քրիստոսի մկրտութեան ընթացքին ազանի կերպարանքով յայտնուեցաւ, այժմ՝ Անով էին ներթափանցուած ինչպէս լոյսի մը շողը իր մէջ արեւը եւ կեանքը կը խորացնէ: Այն Տոգին որ խոսած էր մարգարէներու եւ բոլոր ընտրեալ սուրբերու, այժմ՝ Պենտեկոստի փօնին Առաքեալներու եւ հոն հաւաքուած բազմազգի այլ ժողովուրդները նոր առաքելութեան մը կրակով կը գինէր:

Նախքան աշխարհի սրելծագործութիւնը փիռ գերբի բուսիւն մէջ ջուրերուն վրայ շրջող Աստուծոյ Տոգին, կ'ըլլար արարչագործ կամբ, ամպերուն, ջուրերուն, հովիւն, ծառերուն, անկէզ մորենիին ընդմէջէն խօսող ձայն, եւ Քրիստոսի մկրտութեան ընթացքին առանի կերպարանքով յայտնուող վկայութիւն: Իսկ հիմա կրակէ լեզուներու

կերպարանքով կը հանգչէր վերնաբուն մէջ աղօթող Քրիստոսի բոլոր աշակերտներուն վրայ: «Ես ձեզի ջուրով կը մկրտեմ», կ'ըսէր Յովհաննէս Մկրտիչ, «բայց արիւրի զայ մէկը որ ինձմէ առաջ է, Ան ձեզի կրակով եւ Ա Տոգով արիւրի մկրտէ» (Մատթեոս 3:11):

Պեպրոս առաքեալի խօսքերը ուշադրութեամբ ունկնդրելէ ետք, երբ ազդուած եւ խորապէս ցնցուած իրեն եւ միս առաքեալներուն հարց կու տան թէ ի՞նչ պէտք է ընեն փրկուելու համար: Պեպրոս կը պատասխանէ.

«Կանոնի ձեր ընթացքը փոխեցէ՛ք եւ մկրտուեցէ՛ք Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունով, որպէսզի ձեր մեղքերը ներուին...եւ խոստացուած պարգեւը՝ Սուրբ Տոգին ընդու նիք» (Գործք Առաքելոց 2:38):

Կրակը զորի բերեղացուցիչ յարկութիւն ունի: Այնպէս ալ Ա Տոգոյ կրակը մեղքի եւ սպաւանութեան ամէն սերմ կ'այրէ, կը մաքրէ, կը բերեղացնէ եւ աստուածային շնորհներու անկողնապնդի պարգեւներով կը զարդարէ: Աստուծոյ Ա Տոգին միաժամանակ մաքրող աղբիւր է, մխթաօրիչ՝ վշտաբէկ, կոպտած եւ փրկած հոգիներու: Տկարները գորացող եւ յուսարող է: Ուսուցիչ է, եւ յանդիմանող, առաջնորդող, յիշեցնող, գալիքը ցուցանող: Նկարգօր ու ներշնչիչ ուժ է սիրոյ, ուրախութեան, խնդութեան, իմաստութեան, զիրութեան ու բարի գործերու առաջնորդող: Ան լոյսի ու բարութեան Աստուծոյ որդիի կը վերածէ: Իրմով Աստուած մեր մէջ կը բնակի, կ'արարայայտուի, կը գործէ, եւ կը նկարգի: Իրմով իմաստութեան եւ շնորհքի պարգեւներ առաւորէն ու ձրի կը բաշխուին: Տին մարդը նուրզող նախախնոր գարդարող ուժ է, կեանքի աղբիւր է ու երկնային աննկախական որպէս կրակ՝ սրիչ, զրիչ եւ բերեղացուցիչ է: Մարդիկը աստուածակերպող եւ Աստուծոյ փաճարներու վերածող է: Աստուծոյ սրբայութեան արդարութեան մարտիկներու փոխակերպող անդիմադրելի եւ աննուաճելի գորութիւն է:

Ասոր համար է որ Եկեղեցին ընդհանրապէս մկրտութիւններն ու ձեռնադրութիւնները Պենտեկոստի կամ Տոգեզարթեան փօնին կը կատարէ, զանոնք վերանորոգ հաւարքի եւ հոգեկան բարձր կեանքի մը առաջնորդելու առաջադրութեամբ, բարութեամբ եւ շնորհներով օժուել: Որովհետեւ Ա Տոգին է որ Եկեղեցոյ հոգեւոր պէտքերը կը լրացնէ, կ'ամբողջացնէ:

Պենտեկոստի փօնին Ա Տոգոյ գեղումով Եկեղեցոյ հասարակական եւ քրիստոնէական առաքելութեան *մկրտքը* կը դրուէր: Առաքեալներ եւ աշակերտներ վերնաբուն մէջ, միասնական եւ կերրուացեալ աղօթքով, Քրիստոսի իրենց տրուած խոստումին համաձայն երբ հոգեկան բերեղ վիճակի մը լարուածութեամբ կը սպասէին ու կ'ակնմարտէին Ա Տոգոյ Գալուսպը՝ սիւս կրակէ լեզուներու նման ան կը յայտնուի ու անոնց վրայ կը հանգչի: Ու հետագայ բոլոր ժամանակներուն եւ դարերուն, երբ նոյն հաւաքով համայնքներու քրիստոնէաներ՝ կրօնի իրենց մէջ գ'Քրիստոս զգալ եւ Ա Տոգոյ ներկայութեամբ ներգործուի եւ հրաշափերայուի:

Վերնաբուն մէջ Առաքեալներ Ա Տոգոյ հեղումով վերանորոգ հաւաքի եւ շնորհաց պարգեւներու լոյսով կը ներթափանցուին:

Այլեւս անոնք Աստուծոյ լուսած չին: Քրիստոս իրենց մէջ կը բնակէր ու իրենց միջոցաւ կը գոյժուր: Խնայ՛, անգէն, տրտալ, վախկոտ ու իրենց Առաջնորդը կորսնցուցած առաքեալներ՝ երկնային անդամադրելի գորութեամբ կը զինուէին...

Ա. Հոգոյ կրակը կերպարանաւորուած եւ պայծառաւերաբար անոնց ողջ էութիւնը՝ Աւերարանին վկայութեան կը զինուրագրէր:

Այնուհետեւ Ա. Հոգին կը դառնար ներշնչելու եւ մխիթարիչ ոյժը Աստուծոյ՝ Եկեղեցոյ կեանքին եւ առաքելութեան մէջ: Կենդանարար եւ կենդանացնող կրակ: Իմաստութեան եւ զիտութեան սողիւր աստուածային ճշմարտութիւնները եւ կամքը մեկնող: Շնորհքներու բաշխիչ եւ Աստուծոյ սրբակէտին ցոլքը մեր մտքերն ու հոգիները երկարորէն երկնայինը յափշտակող:

Անհրաժեշտ է որ մենք եւս Աստուծոյ Ա. Հոգիով լեցուինք, անոր երկնաստաբ պարգեւներով եւ շնորհքներով զարդարուինք, որպէսզի կարելի ըլլայ քրիստոնէական առաքինագարդ եւ ապրուածութեան կեանք մը ապրի (Գործք Առաքելոց 1:8): Որովհետեւ Ա. Հոգին է որ մեզի ճշմարտութիւնը պիտի ուսուցանէ եւ առաջնորդէ (Յովհաննէս 16:13): Եկեղեցոյ խղիղուրդներու, ինչպէ՛ս՝ Սկրտութեան, Դրոշմի, Ապաշխարութեան, Հատրդութեան, Չեռնադրութեան, Պատկի եւ Կայր Հիանդացի միջոցաւ, մենք Ա. Հոգին կը սրանանք, որ մեզի առաքինի եւ շնորհքի կեանք մը աստելու եւ վկայելու կը մղէ (Յովհաննէս 3:5-16): Օրինակ, Սկրտութեան ընթացքին, Ա. Հոգին է որ մեզի Քրիստոս Աստուծոյ կը ճանչցնէ, որուն միջոցաւ մենք հոգեւոր երկրորդ ծնունդ ստանալով՝ Աստուծոյ կիրճեզրուինք եւ աստուածային շնորհքներով զարդարուած ու պայծառակերպուած վերանորոգ կեանքի մը կոչումը կը ստանանք, որով փրկութեան կ'արժանանանք (Յովհաննէս 3:5):

Ամէն այն որ Աստուծոյ Ա. Հոգիով լեցուած է՝ Քրիստոս իր մէջ ունի, ան համարձակ եւ անկարգանդ գրգռարար կը վկայէ (Գործք Առաքելոց 1:8) եւ անոր սիրտէն կենսաբու ջուրի գետեր կը բոխին ու առաւել կ'անք կ'ունենայ (Յովհաննէս 7:37-39):

Ա. Հոգին մխիթարիչ է, շնորհքի եւ իմաստութեան աղբիւր է: Ա. Հոգիով առաջնորդուողի մը կեանքը պողպատ կ'ըլլայ առաքինութեան գոյժելով, որոնք ո՛չ միայն իոս երկրի վրայ հաւարացեալը կ'երջանկացնեն, այլեւ՝ իոս երկինքի մէջ, արքայութեան արժանի կ'ընեն: Ա. Հոգոյ պարուներն են՝ սէր, խնդութիւն եւ խաղաղութիւն (Գաղատացիս 5:22-23):

Այս բոլորը զիրենք, կարգալէ եւ լսելէ ետք, ի՞նչ պէտք է ընել կամ ինչպէ՛ս կարելի է Աստուծոյ Սուրբ Հոգին սրանալ, կամ Սուրբ Հոգիով լեցուիլ:

ու. – Երկիւղած եւ անկեղծաւոր հաւարքով, մաքուր եւ սուրբ սիրտ ունենալով եւ աստուածային արդարութեան քաղցն ու ծարաւը ունենալով (Յովհաննէս 7:37-39, Մարթէոս 5:6, 8):

բ. – Չղջալով եւ խաւարակունելով գործած մեր բոլոր մեղքերը, վարսահ այն համոզումով որ Աստուած արդար է (Ա. Յովհաննէս 1:9):

գ. – Մեր կեանքերը Քրիստոսի նուիրաբերելով (Հռովմայեցիս 12:1-2):

դ. – Աշխարհիկ հրապոյրներէ, ազդեցութիւններէ եւ չար մտութիւններէ ու կենցաղաւարտութիւնէ հեռու մնալով: Պողոս Առաքեալ այս մասին անդրադառնալով, Եփեսացիներուն ուղղուած իր նամակին մէջ հետեւեալը կը թերադրէ. «Չեր սպրեզակերսային ուշադրութիւն ընէր: Մի՛ ապրիք անմտօրէն այլ՝ իմաստուններու պէս: Օգտագործեցէ՛ք ժամանակը, որովհետեւ այս օրերը չար են: Ուստի անմտութիւն մի՛ ընէք, հասկցէ՛ք թէ ի՞նչ կուգէ Տէրոյ ձեզմէ: Գերին մի՛ դառնար զինիին, որ անառարկութեան կը տանի, այլ մասնաւորաբար Սուրբ Հոգիով լեցուցէ՛ք, իրարու հետ սաղմուններով, օրհնութիւններով եւ հոգեւոր երգերով խօսեցէ՛ք...» (Եփեսացիս 5:15-19):

ե. – Անկերտասի եւ անձնորդի հաւարքով եւ ամբողջական վարսահութեամբ անձանձրոյթ Աստուծոյ սուղթելով եւ Սուրբ Հոգին խնդրելով, քաջ զիպնալով որ պիտի լսէ մեզ. «Տամարձակ կերպով դիմենք Աստուծոյ, այն վարսահութեամբ՝ որ երբ իր կամքին համաձայն բան մը խնդրենք՝ կը լսէ մեզ: Եւ երբ զիպենք թէ մեր խնդրանքները կը լսէ, զիպենք նաեւ՝ թէ՛ պիտի սրանանք ինչ որ կը խնդրենք իրմէ (Ա. Յովհաննէս 5:14-15):

Աստուծոյ Ա. Հոգին կը մխիթարէ ու կը զօրացնէ պարով բնկեալները եւ կամքով տկարները: Հաւարքով կը յուսադրէ յուսահարները: Վրանգներէ եւ փորձութիւններէ հեռու կը պահէ բոլոր իրեն ապաւինողները: Ի վերջոյ Ա. Հոգին եկեղեցոյ անբաժնելի միջեւ անբնասանելի այն կապն է որ սրտերն ու հոգիները երբայրութեան զգացումով եւ ծառայութեան ոգիով իրար կը գօլթ: Որովհետեւ Ան, Քրիստոսի Եկեղեցոյ անդամներուն միջեւ անբնասանելի բայց իմանալի այն կապն է, որ զանոնք ամէնքը մէկ եւ անհուն արարիչ երկնաւոր Հայր Աստուծոյ Մեծ Հոգիին կը կապէ: Եւ վերջապէս Ա. Հոգին՝ Աստուծոյ խօսքին, կամքին եւ յայրնութեան յուշարարն է:

Թող այսօր, Աստուծոյ նոյն այդ Հոգին մեր մէջ բնակի, կերպարանաւորիտ ու այլակերպէ մեր կեանքը, ըլլալու համար ընտրեալ սնօթներ Աստուծոյ ձեռքին մէջ՝ իր կամքը եւ խօսքերը գործադրելու: Իր շնորհքներով զարդարուելու: Իր իմաստութեամբ ու զիտութեամբ լեցուելու: Աշխարհին յաղթելու եւ յաւիտեան օրհնելու իր թաղաւորութիւնը այս վայրկեանէն, ու ամէն օր, մինչեւ վախճանը ժամանակներուն:

Որովհետեւ, կը հաւարանք եւ առաքեալներու եւ մեր բոլոր սրբազան հայրերու նման կը կրկնենք աղերսելով, Ռ՛վ Աստուծոյ ճշմարիտ Սուրբ Հոգի, ինչպէս որ առաքեալներու վրայ իջնելով հանգչեցար՝ անոնք ըմպեցին կենդանարար եւ կենդանացնող այդ *հոյրը*... Մեզ ալ Ռ՛վ Տէր, այսօր, ու ամէն օր, Քու այդ իմաստութեան *բաժակէդ* ոգորմութեամբ արբեցուր: Մեր մէջէն մաքրէ մեղքի ապականիչ ծանր չար մշուշը եւ փառքի լուսաւոր նոր զգեստը հագցուր...

PENTECOST

(The Coming of The Holy Spirit)

"When, the Holy Spirit comes, who reveals the truth about God, He will lead you into all the truth. He will not speak on His own authority, but He will tell you of things to come. He will give me glory, because He will take what I say and tell it to you" (John 16:13-14).

Fifty days after Easter, we celebrate an important feast known as Pentecost. The English word Pentecost is derived from a Greek word meaning 50 days. The Armenian term for this feast is much more to the point and more informative. In Armenian, we refer to this feast as Hokekaloust=coming of the Spirit.

It is on this feast day that we celebrate the feast of the coming of the Holy Spirit to the Apostles.

On the tenth day after the Ascension of our Lord Jesus Christ, His disciples, His Mother, some other holy women and some of His followers, [about 120 in all] were gathered in a home on mount Zion. As was usual, they were spending their time in prayer and in awaiting the promised Holy Spirit, when all of a sudden there was a noise from heaven as of rushing wind that filled the whole house where they were. And there appeared tongues of fire that spread out and rested on each person. And they were filled by the Holy Spirit and began to converse in other languages. As the tongues of fire hovered over their heads, a great and mysterious strength came into each of the disciples. This was the Comforter Jesus Christ had spoken about, God the Holy Spirit was giving His blessing to the disciples.

This day was the Jewish feast of the Pentecost that commemorated the giving of the Law on Mount Sinai. Because of this holyday, there were many people in Jerusalem from different lands. When they heard this rushing unusual noise made by the wind, they started gathering near the house where the apostles had been. They were surprised to

hear, each in his own tongue, the wonderful words of God; they heard the apostles speak in the languages of their home countries. "And they were amazed... saying one to another. 'What does this mean?' Others mocking said, 'These men are full of new wine.' But Peter, standing up with the eleven, lifted up his voice and said to them, 'Men of Judea and all of you who dwell in Jerusalem, let it be known to you, and listen to my words. For these people are not drunken as you suppose, seeing it is nine in the morning, but that is what was spoken by the prophet Joel, that God will pour out His Spirit on all men and they shall prophesy. Whoever believes in God's prophesies and wonders shall be saved on the great Day of the Lord. *"I will pour out my Spirit on everyone; your young men will see visions, and your old men will have dreams. Yes, even on my servants, both men and women, I will pour out my Spirit in those days, and they will proclaim my message. I will perform miracles in the sky above and wonders on the earth below"* (Acts 2:12-21, Joel 2:28-32).

Then the apostles told them all about Jesus Christ, who was the promised Savior, how He was crucified, arose from the dead, and ascended into heaven, and how He had promised that a special Comforter, God the Holy Spirit, would come to bless His followers and give them strength and wisdom. The people listened and believed, and said, "What shall we do then?" Peter, one of the apostles, said, "Be sorry for all the disobedient things you have done. Come and be baptized in the name of Jesus Christ, and receive the blessing of the Holy Spirit." These words of Peter, deeply moved the people, and on that day about three thousand people were baptized in the name of our Lord Jesus Christ. Such was the beginning of the spreading of the Gospel, that through the apostles and their disciples it first spread throughout Judea, and then throughout the world.

Those, who had just recently ran in fear from the garden of Gethsemane, now began a world-wide bringing forth of the Gospel. They were not to be stopped by threats, torture, or death. They were followed by ever new generations of witnesses and martyrs for Christ. Mighty rulers armed against them, philosophers opposed them, great temptations

were put in their path, but crucified, burned, perishing in the arenas of gladiators, they stood firm in the strength of the Holy Spirit. Troubling waves of false Christians, false teachers and dissenters crashed over them, but nothing shook the foundations or destroyed the Church of Christ.

The Holy Spirit as part of the Holy Trinity, was part in creating the world and in keeping it going. The Holy Spirit helps, leads and gives power to worship God in a good and true way.

The day of Pentecost, the Day on which the Holy Spirit descended upon the disciples, is the most significant day in the history of our Christianity and Christian Church., for it is on that day that we can truly say the Church was born. All that had been prepared –the coming to earth of God’s Son as Man, His Death and Resurrection for our salvation , the gathering together of His faithful disciples– awaited only something to give new life and new direction to the world. That new life came into the world when God sent the Holy Spirit to transform the disciples, indeed the whole world and to establish His Church. The Holy Spirit came and made those weak, ordinary fishermen His apostles, His messengers, His servants to the whole world.

The very word “Spirit” in Hebrew means “breath” or “wind.” In the very first chapter of the Bible, in the Book of Genesis, we read about the Spirit of God...moving over the face of the waters.” It was with a strong wind that the Lord divided the waters of the sea and delivered the Israelites from the Egyptians (Exodus 14:21, 18:8-10). Often God sent a mighty wind to deliver His people or to force them to see His will (Acts 27). The very presence of God was sometimes accompanied by a great wind. God’s Spirit is a spirit of life.

On the day of Pentecost God’s power and presence was revealed through tongues. We read how God confused the tongues or languages of the people of Babel who wanted to glorify themselves (Genesis 11:1-9). God confused their tongues so they could no longer communicate and work together apart from Him. The Scriptures keep telling us how we can use our tongues for the glory of God or against God, when we speak of righteousness or of evil.

When the Spirit of God did come to the apostles, they spoke in other tongues, so that when the men from every nation heard them, each one heard in his own language.

The tongues were described also as tongues of fire! God also revealed Himself to man in fire! We remember God speaking to us from the fire of the burning bush and the column of fire that the Israelites followed in the desert. And it was after a great wind and fire that God spoke to Elijah in a “still small voice” (I Kings 19:11-13). Finally John the Baptist prophesied that the One who is to follow him will baptize men “with the Holy Spirit and with fire” (Matthew 3:11).

Two of the Apostles who were in that Upper Room on the first Pentecost, St. Thaddeus and St. Bartholomew, brought the message of Jesus Christ to Armenia.

The feast of Pentecost or the coming of the Holy Spirit is not merely something which happened or celebrated a long time ago in a far away land. Rather it is something which happens at every baptism, every ordination, every Sacrament, and every time the Divine Liturgy is celebrated.

Just as the Holy Spirit enabled the Apostles to fearlessly proclaim Jesus’ message and to become His witnesses, just as He can change the bread and wine of the Divine Liturgy into the living body and blood of Jesus Christ, He can give us the courage and guidance to live as Christians.

He can give us the power to change ourselves. He can do this, no matter what kind of conditions we may see around us.

The Holy Spirit can enable us to overcome not only the world, but He can give us the ability to overcome ourselves. He can change and transform us. He can make us into a new people. He can enable us to become what our Creator intended.